

WROCŁAWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

Pismo urzędowe Wrocławskiej Kurii Metropolitalnej

ROK LXVI, czerwiec-grudzień 2013

REDAKTOR

Ks. dr Rafał Hołubowicz

PROJEKT OKŁADKI
I OPRACOWANIE GRAFICZNE

Robert Leonhard

ARCYBISKUP

JÓZEF KUPNY

KSIĄDZ ARCYBISKUP

JÓZEF KUPNY,

METROPOLITA WROCŁAWSKI

urodził się 23 lutego 1956 r. w Dąbrówce Wielkiej. W 1975 r. wstąpił do Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Krakowie. Kilka tygodni później musiał przerwać studia, gdyż otrzymał powołanie do odbycia dwuletniej zasadniczej służby wojskowej w specjalnej jednostce kleryckiej w Brzegu. Kontynuował naukę na Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, gdzie uzyskał stopień magistra teologii. 31 marca 1983 r. z rąk Biskupa Katowickiego Herberta Bednorza przyjął święcenia prezbiteratu w katedrze Chrystusa Króla w Katowicach.

Pracował jako wikariusz w parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego i Matki Bożej Uzdrowienia Chorych w Katowicach – Osiedlu Tysiąclecia (od 1983 r.), a następnie w stacji duszpasterskiej Matki Bożej Piekarskiej przy budowanym kościele na Osiedlu Górne Tysiąclecie (od 1984 r.)

Studia w zakresie teologii praktycznej kontynuował na Studium Pastoralnym Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie, uzyskując w 1986 r. stopień licencjata teologii. W tym samym roku rozpoczął studia na Wydziale Nauk Społecznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego zakończone uzyskaniem stopnia magistra socjologii (1990 r.)

Od 1992 r. był asystentem, a od 1998 r. adiunktem w Katedrze Katolickiej Nauki Społecznej KUL. W 1993 r. uzyskał stopień doktora nauk humanistycznych w zakresie filozofii i socjologii na podstawie rozprawy: „Antropologiczne podstawy nauczania społecznego Jana Pawła II" i dorobku naukowego. W tym samym roku rozpoczął prowadzenie wykładów z socjologii religii i socjologii parafii w Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym w Katowicach. W latach 2001-2006 pełnił funkcję Rektora Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach, a od 2001 r. zastępcy Dyrektora Wydziału Duszpasterstwa Ogólnego Kurii Metropolitalnej w Katowicach. Prowadził wykłady zlecone z socjologii religii na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Teologicznego, Polskiego Towarzystwa Socjologicznego i Towarzystwa Naukowego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego.

W 2003 r. z rąk papieża Jana Pawła II otrzymał godność Kapelana Jego Świątobliwości. Ojciec Święty Benedykt XVI mianował Księdza Rektora Józefa Kupnego biskupem pomocniczym Archidiecezji Katowickiej ze stolicą tytularną Vanariona (2005 r.). Sakrę biskupią przyjął 4 lutego 2006 r. Jako dewizę biskupią wybrał słowa: „*Christus dilexit nos* – Chrystus nas umiłował".

7 lutego 2007 r. Arcybiskup Damian Zimoń ustanowił bpa Józefa Kupnego wikariuszem generalnym Archidiecezji Katowickiej. Jako biskup pomocniczy i wikariusz generalny Archidiecezji Katowickiej należał do Rady Kapłańskiej, Rady Duszpasterskiej oraz Kolegium Konsultorów.

Jest członkiem Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski, przewodniczącym Rady ds. Społecznych KEP i delegatem ds. Ruchów i Stowarzyszeń Katolickich. Jest głównym autorem dokumentu społecznego Episkopatu: „W trosce o człowieka i dobro wspólne" ogłoszonego w 2012 r. Od 2009 r. jest Komandorem z Gwiazdą Zakonu Rycerskiego Grobu Bożego w Jerozolimie.

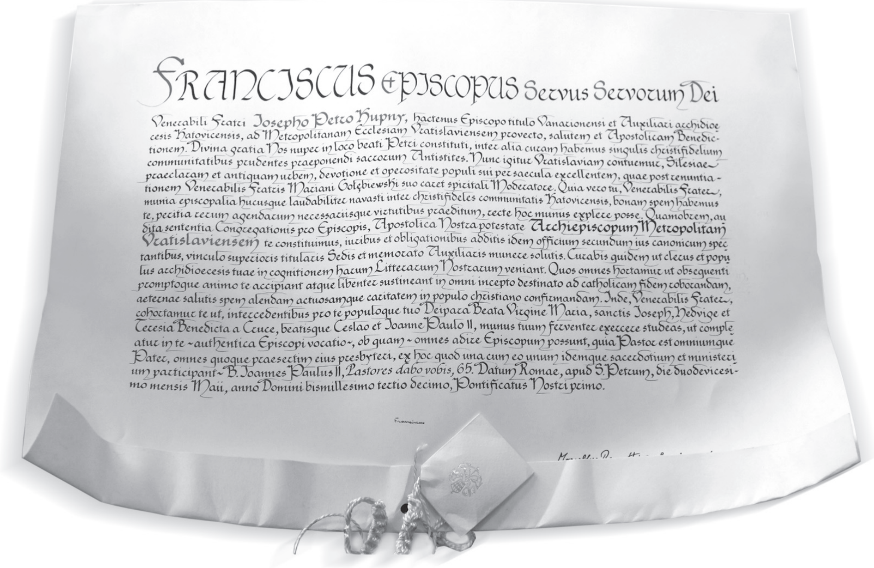
18 maja 2013 r. Ojciec Święty Franciszek ogłosił bpa Józefa Kupnego Arcybiskupem Metropolitą Wrocławskim.

BULLA
NOMINACYJNA PAPIEŻA FRANCISZKA
18 MAJA 2013 R.

Franciszek, Biskup, Sługa Sług Bożych, Czcigodnemu Bratu, Józefowi Piotrowi Kupnemu, dotychczas biskupowi tytularnemu Vanariony i pomocniczemu Archidiecezji Katowickiej, przeniesionemu do Metropolitalnego Kościoła Wrocławskiego, pozdrowienie i apostolskie błogosławieństwo.

Za łaską Bożą, My, ustanowieni niedawno na stolicy świętego Piotra, troszczymy się między innymi o to, aby na czele poszczególnych wspólnot wiernych ustanawiać roztropnych przełożonych w rzeczach świętych. Teraz zatem uważnie spoglądamy na Wrocław, sławną i starożytną stolicę Śląska, wspaniałą od wieków dzięki pobożności i pracowitości jej ludu, której po rezygnacji Czcigodnego Brata Mariana Gołębiewskiego brak duchowego przewodnika. Ponieważ zaś Ty, Czcigodny Bracie, aż dotąd gorliwie wypełniałeś zadania biskupie wśród wiernych katowickiej wspólnoty w sposób zasługujący na uznanie, mamy uzasadnioną nadzieję, że będąc obdarzonym biegłością w działaniu i koniecznymi do tego zdolnościami, będziesz mógł ten urząd wypełnić we właściwy sposób. Dlatego, po wysłuchaniu zdania Kongregacji do Spraw Biskupów, naszą Apostolska Władzą ustanawiamy Cię Arcybiskupem Metropolitą Wrocławskim wraz z prawami, władzą i powinnościami złączonymi z tym urzędem na mocy obowiązujących ustaw, zwolniwszy Cię jednocześnie ze związku z wcześniejszą stolicą tytularną oraz wspomnianego już zadania Biskupa Pomocniczego.

Zatroszczysz się, aby duchowieństwo i lud twojej Archidiecezji dowiedział się o tym Naszym piśmie. Zachęcamy ich wszystkich, aby Cię przyjęli posłusznie i z otwartym sercem oraz aby chętnie wspierali we wszelkim działaniu podejmowanym dla wzmocnienia wiary katolickiej, pielęgnowania nadziei wiecznego zbawienia oraz potwierdzania czynnej miłości wśród ludu chrześcijańskiego. Dlatego zachęcamy

FRANCISCUS EPISCOPUS Servus Servorum Dei
Venerabili Fratri Josepho Petro Kupny, hactenus Episcopo titulo Vanarionensi et Auxiliari archidioe
cesis Katovicensis, ad Metropolitanam Ecclesiam Vratislaviensem provecto, salutem et Apostolicam Benedic-
tionem. Divina gratia Nos nuper in loco beati Petri constituti, inter alia curam habemus singulis christifidelium
communitatibus prudentes praeponendi sacrorum Antistites. Nunc igitur Vratislaviam contuemur, Silesiae
praeclaram et antiquam urbem, devotione et operositate populi sui per saecula excellentem, quae post renuntia-
tionem Venerabilis Fratris Mariani Gołębiewski suo caret spirituali Moderatore. Quia vero tu, Venerabilis Frater,
munia episcopalia hucusque laudabiliter navasti inter christifideles communitatis Katovicensis, bonam spem habemus
te, peritia rerum agendarum necessariisque virtutibus praeditum, recte hoc munus explere posse. Quamobrem, au
dita sententia Congregationis pro Episcopis, Apostolica Nostra potestate Archiepiscopum Metropolitam
Vratislaviensem te constituimus, iuribus et obligationibus additis idem officium secundum ius canonicum spec
tantibus, vinculo superioris titularis Sedis et memorato Auxiliaris munere solutis. Curabis quidem ut clerus et popu
lus archidioecesis tuae in cognitionem harum Litterarum Nostrarum veniant. Quos omnes hortamur ut obsequenti
promptoque animo te accipiant atque libenter sustineant in omni incepto destinato ad catholicam fidem roborandam,
aeternae salutis spem alendam actuosamque caritatem in populo christiano confirmandam. Inde, Venerabilis Frater,
cohortamur te ut, intercedentibus pro te populoque tuo Deipara Beata Virgine Maria, sanctis Joseph, Hedvige et
Teresia Benedicta a Cruce, beatisque Ceslao et Joanne Paulo II, munus tuum ferventer exercere studeas, ut comple
atur in te «authentica Episcopi vocatio», ob quam «omnes adire Episcopum possunt, quia Pastor est omniumque
Pater, omnes quoque praesertim eius presbyteri, ex hoc quod una cum eo unum idemque sacerdotium et ministeri
um participant» B. Joannes Paulus II, *Pastores dabo vobis*, 65. Datum Romae, apud S. Petrum, die duodevicesi-
mo mensis Maii, anno Domini bismillesimo tertio decimo, Pontificatus Nostri primo.

Cię, Czcigodny Bracie, abyś dzięki Bożej Rodzicielce Błogosławionej Dziewicy Maryi, świętym Józefowi, Jadwidze i Teresie Benedykcie od Krzyża, błogosławionym Czesławowi i Janowi Pawłowi II, wstawiającym się za Ciebie i za twój lud, starał się gorliwie wypełniać to nowe zadanie, aby zrealizowało się w Tobie „autentyczne powołanie Biskupa", ze względu na które „wszyscy mogą przyjść do biskupa, jako pasterza i ojca wszystkich, wszyscy, szczególnie zaś jego prezbiterzy, gdyż uczestniczą wraz z nim w tym samym kapłaństwie i posłudze" (bł. Jan Paweł II, *Pastores dabo vobis*, nr 65).

Sporządzono w Rzymie, u Świętego Piotra, osiemnastego maja, roku Pańskiego dwa tysiące trzynastego, w pierwszym roku Naszego Pontyfikatu

Franciszek Papież

PROTOKÓŁ

z kanonicznego objęcia Archidiecezji Wrocławskiej przez Jego Ekscelencję Księdza Arcybiskupa Metropolitę dra Józefa Kupnego, Wrocław, 16 czerwca 2013 r.

W dniu 16 czerwca 2013 r., o godz. 14.00, w kaplicy Kurii Metropolitalnej we Wrocławiu, w obecności przedstawicieli duchowieństwa i wiernych świeckich Archidiecezji Wrocławskiej, a przede wszystkim Kolegium Konsultorów, Kanclerz Kurii odczytał pismo J.E. Ks. Abpa Celestino Migliore Nuncjusza Apostolskiego w Polsce z dnia 18 maja 2013 r. (N. 3375/13), w którym Arcybiskup Nuncjusz informuje, że Jego Świątobliwość Franciszek **mianował** dotychczasowego Biskupa Pomocniczego Archidiecezji Katowickiej, ks. bpa Józefa Kupnego Arcybiskupem Metropolitą Wrocławskim. Pismo Nuncjusza Apostolskiego zostało przedstawione członkom Kolegium Konsultorów, którzy zapoznali się z jego treścią i stwierdzili autentyczność dokumentu.

W ten sposób Arcybiskup Metropolita Wrocławski dopełnił wymogu kan. 382 § 3 Kodeksu Prawa Kanonicznego obejmując kanonicznie Archidiecezję Wrocławską.

Na pamiątkę tego historycznego dla Archidiecezji wydarzenia, niniejszy akt sporządzony przez Kanclerza Kurii Metropolitalnej we Wrocławiu został własnoręcznie podpisany przez Arcybiskupa Wrocławskiego, Arcybiskupa Seniora i członków Kolegium Konsultorów.

Powyższy protokół został sporządzony w pięciu egzemplarzach przeznaczonych dla:

1. Nuncjatury Apostolskiej w Polsce,
2. Przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski,
3. Sekretarza Generalnego Konferencji Episkopatu Polski,
4. Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej,
5. a /a

Wrocław, dnia 16 czerwca 2013 r.

+ Marian Gołębiewski
Arcybiskup Senior

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

Kolegium Konsultorów :

Bp Andrzej Siemieniewski ....
Ks. Marian Biskup ....
Ks. Leon Czaja ....
Ks. Adam Drwięga ....
Ks. Janusz Jastrzębski ....
Ks. Stanisław Jóźwiak - kanclerz ....
Ks. Adam Łuźniak ....
Ks. Czesław Majda ....
Ks. Władysław Ozimek ....
Ks. Wiesław Wenz ....

MODLITWA

Księdza Arcybiskupa
na rozpoczęcie posługi pasterskiej w Kościele Wrocławskim,
Wrocław, 16 czerwca 2013 r.

Boże, w Opatrzności swojej postanowiłeś rozszerzyć królestwo Chrystusa na całym świecie i wszystkim ludziom dać uczestnictwo w zbawczym odkupieniu. Spraw prosimy, aby Twój Kościół, jako sakrament zbawienia, ukazywał i urzeczywistniał tajemnicę Twojej miłości do ludzi.

Ojcze Niebieski, Ty sam powołałeś mnie, abym przez posługę pasterską stał na czele Kościoła Wrocławskiego. Pokornie Cię prosimy, aby ten Kościół lokalny, który mi powierzasz, stale się odnawiał, uświęcał i umacniał. Niech rozwija się w nim i trwa do końca nienaruszona wiara, świętość obyczajów, wzajemna miłość i prawdziwa pobożność. Jak nieustannie karmisz go słowem i ciałem Twojego Syna, tak nie przestań kierować nim troskliwie, aby ożywiony duchem ewangelicznym i apostolskim - pociągał wszystkich do Ciebie i prowadził do jedności w Twojej służbie.

Przez Chrystusa Pana naszego. Amen

Maryjo, Matko Kościoła – módl się za nami.
Maryjo, Matko Nowej Ewangelizacji – módl się za nami.
Święty Józefie – módl się za nami
Święty Janie Chrzcicielu – módl się za nami.
Święta Jadwigo – módl się za nami.
Święta Tereso Benedykto od Krzyża – módl się za nami.
Święty Piusie X – módl się za nami.
Błogosławiony Janie Pawle II – módl się za nami.
Błogosławiony Czesławie – módl się za nami.
Błogosławiony Bernardzie Lichtenbergu – módl się za nami.

STOLICA APOSTOLSKA

I.

OJCIEC ŚWIĘTY FRANCISZEK

1. HOMILIA

wygłoszona podczas Mszy Świętej w Uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła (wręczenie paliuszy nowym Metropolitom), 29 czerwca 2013 r.

Księża Kardynałowie, czcigodni Bracia w biskupstwie i kapłaństwie, drodzy Bracia i Siostry!

Obchodzimy uroczystość Świętych Apostołów Piotra i Pawła, głównych patronów Kościoła Rzymu. To święto jest jeszcze bardziej radosne dzięki obecności biskupów z całego świata. To wielkie bogactwo pozwala nam w pewien sposób przeżywać na nowo wydarzenie Pięćdziesiątnicy: dziś, tak jak wówczas, wiara Kościoła przemawia we wszystkich językach i pragnie zjednoczyć narody w jednej rodzinie.

Serdecznie i z wdzięcznością pozdrawiam delegację Patriarchatu Konstantynopolitańskiego pod przewodnictwem metropolity Jana. Dziękuję patriarsze Bartłomiejowi I za ten kolejny braterski gest. Pozdrawiam ambasadorów i przedstawicieli władz cywilnych. Szczególne podziękowania kieruję do *Thomanerchor*, chóru kościoła św. Tomasza (*Thomaskirche*) w Lipsku – kościoła J. S. Bacha – który animuje liturgię, a zarazem stanowi jeszcze jeden znak ekumeniczny.

Trzy myśli na temat posługi Piotrowej, oparte na słowie «umacniać». W czym ma umacniać Biskup Rzymu zgodnie ze swym powołaniem?

Przede wszystkim ma «*umacniać w wierze*». Ewangelia mówi o wyznaniu Piotra: «Ty jesteś Mesjasz, Syn Boga żywego» (*Mt* 16, 16), wyznaniu, które nie pochodzi od niego, lecz od Ojca Niebieskiego. Właśnie to wyznanie powoduje, że Jezus mówi: «Ty jesteś Piotr [czyli Skała], i na tej Skale zbuduję Kościół mój» (w. 18). Rola, posługa kościelna Piotra ma swą podstawę w wyznaniu wiary w Jezusa, Syna Boga żywego, które stało się możliwe dzięki łasce danej z wysoka. W drugiej części dzisiejszej Ewangelii widzimy niebezpieczeństwo myślenia w sposób światowy. Kiedy Jezus mówi o swojej śmierci i zmartwychwstaniu, o drodze Boga, która nie odpowiada ludzkiej drodze władzy, w Piotrze na nowo dochodzą do głosu ciało i krew: «począł robić Mu wyrzuty: (...) 'Nie przyjdzie to nigdy na Ciebie'» (16, 22). Jezus odpowiedział mu surowymi słowami: «Zejdź Mi z oczu, szatanie! Jesteś Mi zawadą» (w. 23). Kiedy pozwalamy, by zapanowały nad nami nasze myśli, uczucia, logika ludzkiej władzy, a nie pozwalamy się oświecać i prowadzić przez wiarę, przez Boga, to stajemy się kamieniem zgorszenia. Wiara w Chrystusa jest światłem naszego życia chrześcijan i sług w Kościele!

Umacnianie w miłości.

W wysłuchanym przez nas drugim czytaniu były wzruszające słowa św. Pawła: «Stoczyłem piękną walkę, bieg ukończyłem, wiary nie straciłem» (*2 Tm* 4, 7). O jaką walkę chodzi? Nie chodzi o walkę z użyciem ludzkiej broni, która niestety wciąż jeszcze wykrwawia świat, ale o walkę przez męczeństwo. Św. Paweł miał jedną broń: orędzie Chrystusa oraz dar całego swojego życia dla Chrystusa i dla innych ludzi. To właśnie narażanie samego siebie, spalanie się dla Ewangelii, stawanie się wszystkim dla wszystkich, nieoszczędzanie siebie, sprawiło, że był wiarygodny i budowało Kościół. Biskup Rzymu jest powołany do życia i umacniania w tej miłości do Chrystusa i do wszystkich, bez wyjątku, ograniczeń i przeszkód. I nie tylko Biskup Rzymu: wy wszyscy, nowi arcybiskupi i biskupi, macie to zadanie: spalanie się dla Ewangelii, bycie wszystkim dla wszystkich. Zadanie nieoszczędzania się, wychodzenia poza siebie w służbie świętego ludu Bożego.

Umacnianie w jedności.

Omówię teraz dopiero co wykonany gest. Paliusz jest symbolem jedności z Następcą Piotra, «trwałą i widzialną zasadą i fundamen-

tem jedności wiary i komunii» (Sobór Watykański II, Konst. dogmat. *Lumen gentium*, 18). Wasza dzisiejsza obecność, drodzy współbracia, jest znakiem, że komunia Kościoła nie oznacza jednolitości. Sobór Watykański II, mówiąc o hierarchicznej strukturze Kościoła, stwierdza, że Pan Apostołów «ustanowił jako kolegium, czyli jako stały zespół, na którego czele postawił wybranego spośród nich Piotra» (tamże, 19). Umacnianie w jedności: Synod Biskupów, w harmonii z prymatem. Musimy iść tą drogą synodalności, osiągnąć coraz większą harmonię z posługą prymatu. I mówi dalej Sobór: «Kolegium to jako złożone z wielu jednostek wyraża różnorodność i powszechność Ludu Bożego» (tamże, 22). W Kościele różnorodność, która jest wielkim bogactwem, tworzy zawsze jedność w harmonii, niczym wielka mozaika, w której wszystkie elementy razem tworzą jeden wielki zamysł Boży. Powinno to pobudzać do przezwyciężania zawsze wszelkiego konfliktu raniącego ciało Kościoła. Zjednoczeni w różnorodności: nie ma innej katolickiej drogi do jedności. Taki jest duch katolicki, duch chrześcijański: jednoczenie się w zróżnicowaniu. Taka jest droga Jezusa! Paliusz, będący znakiem komunii z Biskupem Rzymu, z Kościołem powszechnym, z Synodem Biskupów, zobowiązuje również każdego z was, byście byli narzędziami komunii.

Trzeba byśmy wyznawali Pana, pouczani przez Boga; spalali się w miłości do Chrystusa i Jego Ewangelii; byli sługami jedności. To właśnie, drodzy bracia w biskupstwie, zadania, które święci apostołowie Piotr i Paweł powierzają każdemu z nas, aby żył nimi każdy chrześcijanin. Niech nas prowadzi i towarzyszy nam swym wstawiennictwem Święta Matka Boga: *Królowo Apostołów, módl się za nami*!

Amen.

FRANCISCUS

2.
ORĘDZIE
Urbi et Orbi
wygłoszone w dzień Bożego Narodzenia 2013 r.

***„Chwała Bogu na wysokościach,
a na ziemi pokój ludziom Jego upodobania" (Łk 2,14).***

Drodzy bracia i siostry z Rzymu i świata,
dobrego Bożego Narodzenia!

Posłużę się pieśnią aniołów, którzy ukazali się pasterzom z Betlejem w tę noc, w którą narodził się Jezus. Śpiew ten jednoczy niebo i ziemię, kierując ku niebu uwielbienie i chwałę, a ku ziemi ludzi - życzenia pokoju. Zapraszam wszystkich, by włączyli się do tego śpiewu: śpiew ten jest dla każdego mężczyzny i kobiety, którzy czuwają w nocy, którzy mają nadzieję na lepszy świat, którzy troszczą się o innych, starając się pokornie spełnić swój obowiązek.

Chwała Bogu! Przede wszystkim do tego wzywa nas Boże Narodzenie: aby oddać chwałę Bogu, bo jest dobry, wierny i miłosierny. W tym dniu życzę wszystkim, aby rozpoznali prawdziwe oblicze Boga, Ojca, który dał nam Jezusa. Życzę wszystkim, by odczuli, że Bóg jest blisko, by przebywali w Jego obecności, aby Go miłowali, aby oddawali Mu pokłon. A każdy z nas może oddać chwałę Bogu zwłaszcza przez swoje życie, przez życie wypełnione miłością Boga i braci.

Pokój ludziom.

Prawdziwy pokój nie jest równowagą między przeciwnymi siłami. Nie jest piękną „fasadą", za którą kryją się spory i podziały. Pokój jest zaangażowaniem każdego dnia, które prowadzimy wychodząc z daru Boga, z Jego łaski, jaką nam dał w Jezusie Chrystusie. Patrząc na Dzieciątko w żłóbku pomyślmy o dzieciach będących najsłabszymi ofiarami wojen, ale myślmy także o osobach starszych, o maltretowanych kobietach, o chorych ... Wojny unicestwiają i ranią tak wiele istnień ludzkich! W ostatnim okresie nazbyt wiele istnień przerwał konflikt w Syrii, podsycając nienawiść i zemstę. Nadal módlmy się do Pana, aby

oszczędził umiłowanemu narodowi syryjskiemu nowych cierpień, a strony konfliktu by położyły kres wszelkiej przemocy i zapewniły dostęp do pomocy humanitarnej. Widzieliśmy, jak potężna jest modlitwa! I cieszę się, że dziś w to nasze błaganie o pokój w Syrii włączają się także wyznawcy innych religii. Nigdy nie traćmy męstwa w modlitwie! Odwagi, by powiedzieć: Panie, obdarz Twoim pokojem Syrię i cały świat!

Daj pokój Republice Środkowoafrykańskiej, często zapomnianej przez ludzi. Ale Ty, Panie o nikim nie zapominasz! I pragniesz przynieść pokój także na tę ziemię, rozszarpywaną spiralą przemocy i ubóstwa, gdzie tak wiele osób nie ma domów, wody i pożywienia, tego minimum niezbędnego do życia. Sprzyjaj zgodzie w Południowym Sudanie, gdzie aktualne napięcia już przyniosły szereg ofiar i zagrażają pokojowemu współtworzeniu tego młodego państwa.

Ty, Książę Pokoju, nawróć wszędzie serca ludzi przemocy, żeby złożono broń i podjęto drogę dialogu. Spójrz na Nigerię, rozdartą przez nieustanne ataki, które nie oszczędzają niewinnych i bezbronnych. Pobłogosław Ziemię, którą wybrałeś, aby przyjść na świat i spraw, by osiągnięto szczęśliwy rezultat negocjacji pokojowych między Izraelczykami a Palestyńczykami. Uzdrów rany umiłowanego Iraku, ranionego ponownie częstymi atakami.

Ty, O Panie życia, chroń tych, którzy są prześladowani ze względu na Twoje imię. Obdarz nadzieją i pociechą przesiedleńców i uchodźców, zwłaszcza w Rogu Afryki i we wschodniej części Demokratycznej Republiki Konga. Spraw, aby imigranci poszukujący godnego życia znajdowali gościnność i pomoc. Niech nigdy więcej nie będzie takich tragedii, jakich byliśmy świadkami tego roku, z wieloma zmarłymi na Lampedusie!

O Dziecię z Betlejem, dotknij serc wszystkich, którzy biorą udział w handlu ludźmi, aby zdali sobie sprawę, jak jest to bardzo poważne przestępstwo przeciwko ludzkości. Zwróć swe spojrzenie ku wielu dzieciom, które są uprowadzane, ranione i zabijane w konfliktach zbrojnych i na te, które zamienia się w żołnierzy, okradając je z dzieciństwa.

Panie nieba i ziemi, spójrz na tę naszą planetę, którą często pożądliwość i chciwość ludzi nadmiernie eksploatuje. Pomagaj i broń osoby będące ofiarami klęsk żywiołowych, szczególnie umiłowany naród filipiński, poważnie dotknięty niedawnym tajfunem.

Drodzy bracia i siostry, na tym świecie, pośród tej ludzkości dziś narodził Zbawiciel, którym jest Mesjasz, Pan. Zatrzymajmy się przed

Dzieciątkiem z Betlejem. Pozwólmy, aby nasze serce się wzruszyło, pozwólmy, by rozpaliło się ono czułością Boga. Potrzebujemy Jego serdeczności. Bóg jest wielki w miłości, Jemu cześć i chwała na wieki! Bóg jest pokojem: prośmy Go, aby nam pomógł budować go każdego dnia w naszym życiu, w naszych rodzinach, w naszych miastach i narodach, na całym świecie. Pozwólmy, by nas poruszyła dobroć Boga.

Wam, drodzy bracia i siostry, którzy przybyliście z różnych stron świata na ten Plac i tym, którzy w różnych krajach łączycie się za pośrednictwem środków przekazu, składam moje życzenie: dobrych Świąt Bożego Narodzenia!

W tym dniu opromienionym chrześcijańską nadzieją, która pochodzi z betlejemskiej groty, proszę o dar radości i pokoju dla wszystkich: dla dzieci i osób starszych, dla młodych i dla rodzin, dla ubogich i wyobcowanych. Jezu, narodzony dla nas, pociesz tych, którzy doświadczają choroby i cierpienia; wesprzyj tych, którzy poświęcają się służbie najbardziej potrzebującym braciom. Dobrych Świąt!

FRANCISCUS

3.
ORĘDZIE

na Światowy Dzień Misyjny, 20 października 2013 r.

Drodzy Bracia i Siostry!

W tym roku Światowy Dzień Misyjny będziemy obchodzić pod koniec *Roku Wiary*. Jest to wspaniała okazja, aby umocnić naszą przyjaźń z Panem i nasze wędrowanie jako Kościół, który odważnie głosi Ewangelię. W takiej perspektywie chciałbym zaproponować kilka refleksji.

1. Wiara jest cennym darem Boga, który otwiera nasz umysł, byśmy mogli Go poznać i kochać. On chce nawiązać z nami relację, aby-

śmy mogli uczestniczyć w Jego życiu, i uczynić nasze życie bardziej sensownym, lepszym, piękniejszym. Bóg nas kocha! Jednakże wiara musi być przyjęta. Wymaga zatem naszej osobistej odpowiedzi, odwagi, by Bogu zaufać, by żyć Jego miłością, z wdzięcznością za Jego nieskończone miłosierdzie. Ponadto nie jest ona darem zarezerwowanym jedynie dla niektórych, ale ofiarowanym z hojnością. Wszyscy powinni móc doświadczyć radości z poczucia, że są kochani przez Boga, radości zbawienia! Jest to dar, którego nie wolno zatrzymać dla siebie, ale trzeba się nim dzielić: gdybyśmy chcieli zatrzymać go jedynie dla siebie, stalibyśmy się wówczas chrześcijanami wyizolowanymi, jałowymi i chorymi. Głoszenie Ewangelii jest nieodłączne od faktu bycia uczniem Chrystusa i zakłada nieustanne zaangażowanie, które podtrzymuje całe życie Kościoła. «Misyjny zapał jest wyraźną oznaką dojrzałości wspólnoty kościelnej» (Benedykt XVI, adhortacja apostolska *Verbum Domini*, 95). Każda wspólnota jest «dojrzała» wówczas, gdy wyznaje wiarę, celebruje ją z radością podczas liturgii, gdy żyje miłością i głosi bez wytchnienia Słowo Boże, wychodząc ze swego zamknięcia, aby je nieść również na «peryferie», zwłaszcza tym, którzy nie mieli jeszcze możliwości poznania Chrystusa. Trwałość naszej wiary na płaszczyźnie osobistej i wspólnotowej mierzy się również zdolnością przekazywania jej innym, rozpowszechniania jej, przeżywania jej w miłości, dawania o niej świadectwa wobec tych, którzy nas spotykają i dzielą z nami drogę życia.

2. *Rok Wiary*, obchodzony pięćdziesiąt lat po rozpoczęciu Soboru Watykańskiego II, jest dla całego Kościoła impulsem do tego, aby odnowił świadomość swojej obecności we współczesnym świecie, swojej misji wśród ludów i narodów. Jego charakter misyjny nie jest tylko kwestią obszarów geograficznych, lecz odnosi się do ludów, kultur i osób właśnie dlatego, że «granice» wiary nie przebiegają tylko przez terytoria i tradycje ludzkie, ale też i przez serce każdego człowieka. Sobór Watykański II w sposób szczególny podkreślił, że obowiązek misyjny, obowiązek poszerzania granic wiary jest znamienny dla każdego ochrzczonego i dla każdej wspólnoty chrześcijańskiej: «Ponieważ zaś Lud Boży żyje we wspólnotach, zwłaszcza diecezjalnych i parafialnych, przejawia się w nich niejako w sposób widzialny, do nich także należy dawanie świadectwa o Chrystusie wobec narodów» (Dekret *Ad gentes*, 37). Każda wspólnota jest zatem wezwana i zaproszona do tego, aby przyjęła polecenie Jezusa dane apostołom, aby stali się Jego «świad-

kami w Jeruzalem i w całej Judei, i Samarii, i aż po krańce ziemi» (*Dz* 1, 8), i to nie jako drugorzędny aspekt życia chrześcijańskiego, ale zasadniczy. Wszyscy jesteśmy posłani na drogi świata, aby kroczyć z naszymi braćmi, wyznając i świadcząc o naszej wierze w Chrystusa i będąc głosicielami Jego Ewangelii. Zachęcam biskupów, kapłanów, rady kapłańskie i duszpasterskie, wszystkie osoby i grupy odpowiedzialne w Kościele, aby w swoich programach duszpasterskich i formacyjnych położyli nacisk na wymiar misyjny, uświadamiali sobie, że ich zaangażowanie apostolskie nie jest pełne, jeśli nie zawiera intencji «dawania świadectwa o Chrystusie wobec narodów», wobec wszystkich ludów. Misyjność nie jest jedynie wymiarem programowym w życiu chrześcijan, ale ma również wymiar paradygmatyczny, który dotyczy wszystkich aspektów życia chrześcijańskiego.

3. Dzieło ewangelizacji napotyka często przeszkody nie tylko zewnętrzne, ale i wewnątrz samej wspólnoty kościelnej. Czasem zapał, radość, odwaga, nadzieja, z jakimi głosimy wszystkim przesłanie Chrystusa i pomagamy ludziom naszych czasów spotkać Go, są słabe. Czasami niektórzy myślą jeszcze, że niesienie prawdy Ewangelii wiąże się z pogwałceniem wolności. Paweł VI wyraża się bardzo jasno na ten temat: «Zapewne błędem jest narzucanie czegoś sumieniu naszych braci. Ale zupełnie czymś innym jest przedstawianie temuż sumieniu prawdy ewangelicznej i zbawienia w Jezusie Chrystusie, jasno je uwzględniając i pozostawiając temuż sumieniu całkowitą możność wyboru i decyzji (...). To wcale nie narusza wolności religijnej, owszem, służy tej wolności» (adhortacja apostolska *Evangelii nuntiandi*, 80). Zawsze powinniśmy odważnie i z radością, z szacunkiem proponować spotkanie z Chrystusem, nieść Jego Ewangelię. Jezus przyszedł do nas, aby nam wskazać drogę zbawienia, i powierzył również nam misję nauczania, aby ją wszyscy poznali, aż po krańce ziemi. Często widzimy, że uwydatnia się i promuje przemoc, kłamstwo, błędy. Sprawą naglącą jest, by w naszych czasach ukazywać piękno życia według Ewangelii poprzez jej głoszenie i świadectwo o niej, czyniąc to także wewnątrz samego Kościoła. W tej perspektywie bowiem ważne jest, aby nigdy nie zapominać o fundamentalnej zasadzie każdego głosiciela Ewangelii: niemożliwe jest głoszenie Chrystusa bez Kościoła. Ewangelizowanie nigdy nie jest aktem odosobnionym, indywidualnym, prywatnym, ale zawsze eklezjalnym. Paweł VI napisał: «kiedy choćby najpospolitszy kaznodzieja, katechista czy duszpasterz, w naj-

bardziej odległym kraju, głosi Ewangelię, gromadzi swą małą wspólnotę, udziela sakramentów, choćby był sam, wykonuje akt Kościoła». Działa on «nie na podstawie misji samowolnie uzurpowanej, ani nie na mocy osobistej inspiracji, ale w łączności z posłannictwem Kościoła oraz w jego imieniu» (tamże, 60). To daje moc misji i pozwala odczuć każdemu misjonarzowi i głosicielowi Ewangelii, że nigdy nie jest sam, lecz stanowi część jednego Ciała ożywianego przez Ducha Świętego.

4. W naszych czasach powszechne przemieszczanie się ludzi i łatwość komunikacji dzięki «*nowym mediom*» spowodowały wymieszanie się między sobą ludów, ich wiedzy i doświadczeń. Ze względu na pracę całe rodziny przemieszczają się z jednego kontynentu na drugi. Wymiana zawodowa i kulturowa, a także turystyka i podobne zjawiska powodują wielkie migracje ludzi. Niekiedy nawet wspólnotom parafialnym trudno jest stwierdzić z całą pewnością, które osoby przebywają czasowo, a które mieszkają na stałe na terytorium parafii. Ponadto na obszarach, które od zawsze były regionami tradycyjnie chrześcijańskimi, wzrasta liczba osób, którym obca jest wiara, obojętnych religijnie albo mających inne wierzenia. Zresztą nie jest rzadkością, że niektórzy ochrzczeni dokonują takich życiowych wyborów, które oddalają ich od wiary, co sprawia, że potrzebują «nowej ewangelizacji». Do tego wszystkiego dochodzi fakt, że do ogromnej części ludzkości nie dotarła jeszcze Dobra Nowina Jezusa Chrystusa. Przeżywamy ponadto kryzys, który dotyka różnych sfer ludzkiej egzystencji. Jest to nie tylko kryzys ekonomiczny, finansowy, związany z bezpieczeństwem żywnościowym czy środowiskiem naturalnym, ale również dotyczący najgłębszego sensu istnienia i fundamentalnych wartości, które je ożywiają. Współistnienie ludzi również jest naznaczone napięciami i konfliktami, które powodują brak poczucia bezpieczeństwa oraz trudności w znalezieniu drogi do trwałego pokoju. W tej złożonej sytuacji, w której na horyzoncie teraźniejszości i przyszłości zdają się gromadzić groźne chmury, sprawą tym bardziej pilną jest niesienie z odwagą w każdą rzeczywistość Ewangelii Chrystusa, która jest głoszeniem nadziei, pojednania, komunii, jest głoszeniem bliskości Boga, Jego miłosierdzia, Jego zbawienia, jest głoszeniem tego, że moc Bożej miłości jest zdolna pokonać ciemności zła i poprowadzić na drogi dobra. Człowiek naszych czasów potrzebuje pewnego światła, które oświeci jego drogę, a które może mu dać jedynie spotkanie z Chrystusem. Poprzez nasze świadectwo z miłością

nieśmy temu światu nadzieję, którą nam daje wiara! Misyjność Kościoła nie jest prozelityzmem, lecz świadectwem życia, które oświeca drogę, niesie nadzieję i miłość. Kościół – powtarzam to jeszcze raz – nie jest organizacją pomocy społecznej, przedsiębiorstwem czy jakąś organizacją pozarządową, ale jest wspólnotą osób ożywianych działaniem Ducha Świętego, które zachwyciły się spotkaniem z Jezusem Chrystusem, żyją nim nadal i pragną dzielić się tym doświadczeniem głębokiej radości, dzielić się orędziem zbawienia, które dał nam Pan. To właśnie Duch Święty prowadzi Kościół tą drogą.

5. Chciałbym was wszystkich zachęcić, abyście byli głosicielami Dobrej Nowiny Chrystusa, i jestem szczególnie wdzięczny misjonarzom i misjonarkom, kapłanom *fidei donum*, zakonnikom, zakonnicom, wiernym świeckim – coraz liczniejszym – którzy odpowiadając na wezwanie Chrystusa, opuszczają swoją ojczyznę, aby służyć Ewangelii na innych ziemiach i w innych kulturach. Chciałbym jednak również podkreślić, że obecnie młode Kościoły wspaniałomyślnie wysyłają misjonarzy do Kościołów, które znajdują się w trudnej sytuacji – nierzadko do Kościołów w krajach od dawna chrześcijańskich – w które wnoszą świeżość i entuzjazm, z jakimi przeżywają wiarę, która odnawia życie i daje nadzieję. Życie zgodne z tym wymiarem uniwersalności, odpowiadając na polecenie Jezusa: «Idźcie więc i nauczajcie wszystkie narody» (*Mt* 28, 19), stanowi bogactwo każdego Kościoła partykularnego, każdej wspólnoty, a posyłanie misjonarzy nigdy nie jest stratą, lecz zyskiem. Zachęcam wszystkich, którzy czują się wezwani, aby wielkodusznie odpowiedzieli na głos Ducha Świętego, zgodnie z ich sytuacją, i aby nie bali się być wspaniałomyślni dla Pana. Zachęcam także biskupów, rodziny zakonne, wspólnoty i stowarzyszenia chrześcijańskie, aby wspierały z przenikliwością i z uważnym rozeznaniem misyjne powołania *ad gentes* i by pomagały Kościołom, które potrzebują kapłanów, zakonników i zakonnic, jak i świeckich, aby wzmacniać wspólnotę chrześcijańską. Ta troska powinna być również obecna wśród Kościołów należących do tej samej Konferencji Episkopatu czy tego samego regionu. Jest ważne, aby Kościoły, które są bogatsze w powołania, wspaniałomyślnie pomagały tym, które cierpią z powodu ich braku.

Zachęcam też misjonarzy, szczególnie kapłanów *fidei donum* i osoby świeckie, aby z radością przeżywali swoją cenną posługę w Kościołach, do których zostali posłani, i by nieśli swą radość i doświadczenie Kościołom, z których pochodzą, pamiętając, jak to Paweł i Barnaba, pod

koniec pierwszej podróży misyjnej, «kiedy przybyli i zebrali [miejscowy] Kościół, opowiedzieli, jak wiele Bóg przez nich zdziałał i jak otworzył poganom podwoje wiary» (*Dz* 14, 27). Mogą oni stać się w pewnym sensie drogą do odnowy wiary, wnosząc świeżość młodych Kościołów, aby Kościoły o starożytnej tradycji chrześcijańskiej odzyskały entuzjazm i radość dzielenia się wiarą we wzajemnej wymianie, która jest obustronnym ubogacaniem się na drodze naśladowania Pana.

Troska o wszystkie Kościoły, którą Biskup Rzymu dzieli ze współbraćmi biskupami, znajduje istotny wyraz w działaniu Papieskich Dzieł Misyjnych, które mają za cel ożywiać i pogłębiać świadomość misyjną każdego ochrzczonego i każdej wspólnoty, czy to przypominając o konieczności pogłębionej formacji misyjnej całego ludu Bożego, czy też ożywiając wrażliwość wspólnot chrześcijańskich tak, aby służyły swoją pomocą w przekazywaniu Ewangelii światu.

Na koniec wspomnę o chrześcijanach, którzy w różnych częściach świata napotykają trudności w otwartym wyznawaniu swojej wiary i nie jest uznawane ich prawo do życia wiarą w sposób godny. Nasi bracia i siostry są odważnymi świadkami – liczniejszymi niż męczennicy pierwszych wieków – którzy z apostolską wytrwałością znoszą różne współczesne formy prześladowania. Wielu ryzykuje nawet życie, aby dochować wierności Ewangelii Chrystusa. Pragnę zapewnić, że poprzez modlitwę jestem blisko tych osób, rodzin i wspólnot, które doświadczają przemocy i nietolerancji, i powtarzam im dodające otuchy słowa Jezusa: «Odwagi! Jam zwyciężył świat» (*J* 16, 33).

Benedykt XVI zachęcał: «'By słowo Pańskie szerzyło się i rozsławiało' (*2 Tes* 3, 1) – oby ten Rok Wiary sprawił, że nasza więź z Chrystusem Panem będzie się coraz bardziej umacniała, gdyż tylko w Nim jest pewność przyszłości i gwarancja prawdziwej i trwałej miłości» (*Porta fidei*, 15). Jest to moje życzenie na tegoroczny Światowy Dzień Misyjny. Z całego serca błogosławię misjonarzom i tym wszystkim, którzy im towarzyszą i wspierają to fundamentalne zaangażowanie Kościoła, aby orędzie Ewangelii mogło rozbrzmiewać we wszystkich częściach świata i żebyśmy my, słudzy Ewangelii i misjonarze, doświadczali «słodkiej i pokrzepiającej radości z ewangelizowania» (por. Paweł VI,*Evangelii nuntiandi*, 80).

Watykan, 19 maja 2013 r., w uroczystość Zesłania Ducha Świętego
FRANCISCUS

KONFERENCJA
EPISKOPATU
POLSKI

1.
LIST PASTERSKI
Episkopatu Polski z okazji III Tygodnia Wychowania (15-21 września 2013), 21 czerwca 2013 r.

Wychowywać do wartości

Umiłowani w Chrystusie Panu, Siostry i Bracia, Kochani Rodzice, Nauczyciele i Wychowawcy, Droga Młodzieży, Kochane Dzieci!

Jutro w polskich szkołach i przedszkolach rozpocznie się nowy rok szkolny i katechetyczny. W trwającym Roku Wiary po raz kolejny otwieramy nasze serca i umysły na dar wiary. Wiara nadaje sens wszystkim naszym wysiłkom. Pomaga odkrywać prawdziwe dobro, ustala prawidłową hierarchię wartości, przenika całe życie człowieka – jak uczy papież Franciszek w encyklice o wierze (por. Lumen fidei 4).

Na początku nowego roku szkolnego, w dniach od 15 do 21 września, będziemy przeżywać III Tydzień Wychowania. Niech to będzie czas wspólnej refleksji, a zwłaszcza wspólnotowej modlitwy o ducha mądrego wychowania w polskich domach i w polskiej szkole. Po uświadomieniu sobie, że wszyscy powinniśmy wychowywać oraz że istotną rolę w wychowaniu odgrywa rodzina, w tym roku pragniemy zwrócić naszą uwagę na konieczność wychowania do wartości. Nie chodzi jednak o jakiekolwiek wartości, ale o te, które są istotne dla rozwoju człowieka, dla jego życia w duchu chrześcijańskim i życia zgodnego z wiarą. Znakiem dzisiejszych czasów jest bowiem zanik przejrzystej hierarchii wartości i upadek autorytetów, których życie weryfikowałoby wyznawane wartości oraz ich hierarchię. Zauważmy, że brak wychowania do podstawowych wartości często prowadzi do utraty sensu i celu życia, do wygodnictwa życiowego, a nawet relatywizmu moralnego.

1. Bóg miłuje pokornych

Tak jak w każdą niedzielę, wsłuchujemy się dziś w słowo Boże. Stawiamy pytanie: co dzisiaj w odczytywanych tekstach mówi do nas Pan Bóg? Podczas liturgii Słowa słyszeliśmy: „Synu, z łagodnością

wykonuj swe sprawy, a każdy, kto jest prawy, będzie cię miłował. O ile wielki jesteś, o tyle się uniżaj, a znajdziesz łaskę u Pana. Wielka jest bowiem potęga Pana i przez pokornych bywa chwalony" (Syr 3,17). „Każdy bowiem, kto się wywyższa, będzie poniżony, a kto się poniża, będzie wywyższony" (Łk 14, 11).

Słowem, które spaja dzisiejsze teksty biblijne jest POKORA. Chrześcijanin, wierny nauce Ewangelii, powinien każdego dnia coraz bardziej iść drogą pokory. Pokora bowiem to umiejętność patrzenia na siebie w prawdzie.

Człowiek pokorny nie wywyższa się nad innych, a zwłaszcza nie uznaje siebie za centrum świata. Pokora jest przeciwieństwem pychy, czyli przesadnego skupienia na sobie. Drogę pokory otworzył sam Bóg, który w Jezusie Chrystusie wszedł w historię zbawienia jako zwyczajny człowiek. W tym mamy być podobni do Jezusa, który zwracając się do swoich uczniów, mówił: „Uczcie się ode Mnie, bo jestem cichy i pokorny sercem" (Mt 11,29). Tą drogą podążali później także święci, a wśród nich św. Stanisław Kostka, patron polskiej młodzieży, którego święto będziemy obchodzić w Tygodniu Wychowania.

Pokora nie oznacza, że człowiek ma się czuć osobą mniej wartościową. Przeciwnie – może i powinien on być świadomy swoich możliwości oraz otrzymanych od Boga talentów. Zauważmy, że właśnie pokora jest podstawą budowania bezinteresownych i pozytywnych relacji z drugim człowiekiem, nacechowanych szacunkiem i odpowiedzialnością. Natomiast pycha i koncentrowanie się na sobie nie pozwalają na budowanie takich relacji. Jeśli takie postawy są akceptowane w wychowaniu, to zarówno wychowankowie, jak i wychowawcy skupiają się tylko na swoim sukcesie i nie zauważają wokół siebie innych.

Można dziś dostrzec, że wielu młodych ludzi patrzy w przyszłość z lękiem. Z niepokojem pytają: jak mamy żyć w społeczeństwie, w którym tak wiele jest niesprawiedliwości i cierpienia, w którym nie liczy się prawość i uczciwość? Jak reagować na egoizm i przemoc, które czasem zdają się dominować? Jak nadać swojemu życiu prawdziwy sens? To są właśnie pytania o wartości, czyli o to, co w życiu najważniejsze.

2. Wychowanie do wartości

Kiedy mówimy o wychowaniu do wartości, najczęściej myślimy o wartościach ogólnoludzkich, a rzadziej chrześcijańskich. Życie po-

kazuje, że obecnie wychowanie skierowane jest przede wszystkim na wartości praktyczne, materialne i sprawiające przyjemność. Wydaje się, że problemem jest również brak zgodności między wartościami deklarowanymi i rzeczywiście przekazywanymi, co wywołuje dezorientację wśród dzieci i młodzieży. Sytuacja taka prowadzi z kolei do wzrostu nieufności, poczucia uczestnictwa w grze pozorów, a w rezultacie do cynizmu i agresji wobec wszelkich przekazów związanych z wartościami. Dotyczy to w pierwszym rzędzie rodziny i szkoły, wobec których oczekiwania są przecież największe, a rozczarowania najbardziej bolesne.

Wśród wartości niezbędnych w życiu chrześcijanina trzeba wskazać – obok pokory – na związane z nią: łagodność, dobroć, cierpliwość, gotowość do wybaczania, wierność, uprzejmość, opanowanie (por. Ga 5,22-24 i Kol 3,12-14). Są one dziś szczególnie zagrożone wszechobecną agresją, brutalnością słów i zachowań, a także bezwzględną walką o własne korzyści, obojętnością na sytuację słabszych, powszechną nieufnością, a nawet wzajemną nienawiścią. Taka sytuacja wymaga od wszystkich środowisk wychowawczych ogromnego wysiłku wychowywania do wartości i postaw chroniących relacje międzyludzkie.

Wychowanie do wartości rozpoczyna się w rodzinie. Ceńmy zatem czas wspólnych rodzinnych spotkań, rozmów, posiłku, wspólnego wypoczywania. Codzienne bycie razem uczy bowiem wzajemnego zrozumienia, zaufania, ofiarnej miłości i prawdziwej przyjaźni. Wspólne przebywanie kształtuje ponadto postawę służby i dobroci gotowej na dzielenie się radością, a jednocześnie odpornej na trudne problemy i emocje. W rodzinie powinniśmy uczyć się zwracania do siebie z miłością, szacunkiem i serdecznością.

Ogromne pole do działania w zakresie wychowania do wartości ma szkoła, która powinna wspierać rodziców w wychowywaniu dzieci. Niezwykle ważne jest, aby szkoła budowała swój program wychowawczy w ścisłym porozumieniu z rodzicami. W programie tym powinny być wyraźnie nazwane i wyjaśnione wartości, na których oparty jest system wychowawczy.

Wobec coraz odważniejszych prób wprowadzania do polskich szkół edukacji seksualnej, sprzecznej z chrześcijańską wizją człowieka, apelujemy do rodziców: czuwajcie nad tym, co szkoła przekazuje waszym dzieciom! Przypominamy, że bez zgody rodziców szkoła nie może realizować programu wychowawczego ani pozwalać na naucza-

nie przedmiotów, których treści są sprzeczne z ich przekonaniami lub wprost demoralizujące. Prawo oświatowe mówi wyraźnie o konieczności respektowania przez szkołę publiczną chrześcijańskiego systemu wartości (por.Ustawa o systemie oświaty – preambuła). Powierzając swoje dziecko szkole, rodzice nie powinni zgodzić się na edukację, która byłaby sprzeczna z ich przekonaniami i wyznawanymi wartościami.

Jak zawsze w wychowywaniu do wartości rolę nie do przecenienia pełnią sami wychowawcy. Będąc przykładem i wzorem dla swoich uczniów, muszą być świadomi, że własnym życiem prezentują określony świat wartości. Nauczyciel i wychowawca nie może być neutralny. Nie powinien więc zagubić właściwej hierarchii wartości zarówno w życiu osobistym, jak i zawodowym. Musi być świadkiem wartości, które wyznaje.

3. **Pokorna odwaga wiary**

Szczególną wartością, w oparciu o którą i do której należy wychowywać młode pokolenie, jest wiara. Wiara jest łaską, a więc niezasłużonym darem Bożym. Domaga się jednak świadomej i wolnej odpowiedzi człowieka. Ten związek wiary z wychowaniem uświadamiamy sobie wyraźnie w trwającym Roku Wiary. Wyznawanie wiary przejawia się w odważnym i mężnym stawaniu w obronie wartości z niej wypływających. Chodzi o obronę wartości chrześcijańskich, coraz częściej eliminowanych z życia publicznego, a zwłaszcza chrześcijańskiej wizji miłości, małżeństwa i rodziny.

Wiara potrzebuje również pokory prowadzącej do przekonania, że na Bogu, jako fundamencie, mamy budować nasze życie. Niech zatem pokora będzie podstawą wychowania do wartości. Jest ona dlatego tak ważna, że Bóg gotów jest dać wszystko człowiekowi, który jest świadomy własnej niewystarczalności i słabości. Wiara i ufność pokładana w Bogu, dla którego nie ma rzeczy niemożliwych, niech więc przenikają nasze życie oparte na chrześcijańskich wartościach.

Zakończenie

Zachęcamy wszystkie środowiska wychowawcze do włączenia się we wspólne przeżywanie III Tygodnia Wychowania. Zaproszenie to kierujemy do rodziców, duszpasterzy, nauczycieli i wychowawców, do osób odpowiedzialnych za kształt edukacji, do samorządowców i wszystkich

ludzi dobrej woli, którym zależy na wychowaniu przyszłych pokoleń Polaków. Niech Maryja, pokorna Służebnica Pańska, uczy nas wiary i pokory w poszukiwaniu tego, co najważniejsze; niech uczy mądrości i pomaga otwierać się na „wielkie rzeczy", jakie Bóg czyni dla nas i przez nas.

Na nowy rok pracy wychowawczej i kolejny Tydzień Wychowania udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

Podpisali: Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi
obecni na 362. zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski,
Kraków, 21 czerwca 2013 r.

2.
LIST
Episkopatu Polski na XXVII niedzielę zwykłą zapowiadający obchody XIII Dnia Papieskiego – 13 października 2013 roku, 21 czerwca 2013 r.

Jan Paweł II – Papież Dialogu

Wstęp

Umiłowani w Chrystusie Panu Bracia i Siostry! Ostatnie lata pokazały, z jaką trudnością przychodzi nam prowadzenie dialogu. Zauważa się to w wielu dziedzinach życia: w rodzinie i w pracy, w życiu społecznym i w polityce, w relacjach z bliskimi i z obcymi, którzy do nas przybywają. Ludziom trudno jest porozumieć się między sobą w kwestiach światopoglądu, etyki, kultury, nie mówiąc o polityce czy gospodarce. Trudny, ale potrzebny jest dialog na temat współczesnej rodziny czy wychowania.

Pontyfikat Jana Pawła II był czasem wielkiego dialogu, czyli rozmowy Papieża z Bogiem na modlitwie, w czasie Liturgii i w osobistych kontaktach. Lata papieskiego posługiwania były również

naznaczone jego dialogiem z człowiekiem i ze współczesnym światem. Temu zagadnieniu chcemy poświęcić tegoroczny Dzień Papieski, który odbędzie się w najbliższą niedzielę. Jego tematem będą słowa: Jan Paweł II – Papież Dialogu.

1. Potrzeba dialogu

Drodzy Bracia i Siostry! Odczytane dziś słowo Boże przypomina nam, że Bóg od początku historii zbawienia wchodził w dialog z człowiekiem, dając wyraz miłości Stwórcy do stworzenia, dobrego Ojca do swych dzieci. Dialog z Bogiem wynikał również z potrzeby ludzkiego serca, które odpowiadało w ten sposób na miłość Boga. Dialog ten został zakłócony przez grzech pierwszych rodziców, którzy wchodząc w rozmowę z wężem – szatanem, zerwali dialog miłości ze Stwórcą. Grzech wprowadził w relację człowieka do Boga lęk i niepokój, brak zaufania i podejrzliwość.

W sercu człowieka pozostała jednak tęsknota za prawdziwym i szczerym dialogiem ze Stwórcą. Wyrazem zagubienia ludzkiego i tęsknoty za Bogiem są słowa z Księgi proroka Habakuka: „Dokąd, Panie, wzywać Cię będę, a Ty nie wysłuchujesz? Wołać będę ku Tobie... a Ty nie pomagasz?" (Ha 1, 2). Bóg jednak odpowiada na ludzkie lęki i niepokoje, wysyłając proroków, by ostatecznie dać odpowiedź w swoim Synu Jezusie Chrystusie. W Nim Bóg nieustannie rozmawia z człowiekiem. W dzisiejszej Ewangelii tę prawdę odkrywają Apostołowie, prosząc Chrystusa o przymnożenie wiary, ponieważ ona jest przestrzenią dialogu człowieka z Bogiem.

Psalm responsoryjny z dzisiejszej niedzieli zachęca, abyśmy słysząc głos Pana serc nie zatwardzali, abyśmy usłyszeli głos Jego (por. Ps. 95,7). Ostatecznym celem dialogu Boga z człowiekiem jest bowiem jego zbawienie. Kościół, będąc w Chrystusie znakiem i narzędziem zbawienia, „posługuje się – jak przypomina bł. Jan Paweł II – metodą dialogu, aby prowadzić nas do nawrócenia, pokuty, odnowy sumienia i życia w świetle tajemnicy odkupienia (por. RP 25).

2. Zasady prawdziwego dialogu

Drodzy Bracia i Siostry! Autentyczny dialog domaga się zachowania kilku istotnych zasad. Według bł. Jana Pawła II podstawowym warunkiem dialogu jest poszanowanie prawdy. Jej biblijne pojęcie

opiera się na spotkaniu człowieka z Bogiem, na wierności Przymierzu, które w pełni objawiło się w Jezusie Chrystusie.

Kolejną ważną zasadą dialogu jest wierność Jezusowi Chrystusowi, który jest „drogą, prawdą i życiem" (J 14,6) oraz założonemu przez Niego Kościołowi. Błogosławiony Papież widział pewne niebezpieczeństwo w tym, że człowiek w imię powierzchownie pojmowanego kompromisu i chęci zachowania spokoju gotów jest zrezygnować z niektórych prawd wiary. Taka postawa wobec wiary w sposób oczywisty godzi w jej integralność i tożsamość. W 1979 roku, w Częstochowie Jan Paweł II w przemówieniu do Konferencji Episkopatu Polski zaznaczył: „W dialogu trzeba jasno mówić, kim ja jestem, żebym mógł rozmawiać z kimś drugim, który jest inny. Trzeba bardzo jasno to mówić, bardzo stanowczo: kim ja jestem, kim ja chcę być i kim chcę pozostać".

Dialog to coś więcej niż wymiana poglądów, krytyka, spór czy polemika. Zaczyna się on od spotkania człowieka z człowiekiem, cierpliwego słuchania, zadawania pytań, aż po możliwość wypowiedzenia się. Tak rozumiany dialog zakłada otwartość i dobrą wolę oraz wzajemny szacunek. Daje możliwość przemyślenia własnych argumentów, ich zweryfikowania oraz zrozumienia drugiej strony. Nie jest mu obce doświadczenie trudności i braku zrozumienia. Wierzymy jednak, że prawda jest silniejsza i ma moc pokonać przeciwności. Takim procesem dialogu kieruje Duch Święty – Dawca Mądrości, na którego powinniśmy się nieustannie otwierać. Dialog kończy się, jeśli miejsce życzliwości zajmie wrogość czy chęć dominacji. Jego zaprzeczeniem jest na przykład kompromis za wszelką cenę, godzący się na odstępstwa od prawdy. Nie wolno bowiem godzić się na łamanie prawdy Bożej nawet kosztem utraty popularności. Św. Paweł w liście do Tymoteusza przypomina, że: „nie dał nam Bóg ducha bojaźni, ale mocy i miłości, i trzeźwego myślenia" (2 Tm 1, 7).

Ojciec Święty Jan Paweł II, obok słów, pozostawił nam także przykład takiego dialogu. Pamiętamy choćby międzyreligijne spotkanie modlitewne w Asyżu (1986), nieustanny dialog z młodzieżą, rozmowy z przywódcami religijnymi, spotkania z dyplomatami niemal wszystkich krajów świata, przemówienia w parlamentach czy organizacjach międzynarodowych, jak chociażby w ONZ. Wszystkie te działania miały swe źródło w ciągłym dialogu Błogosławionego Papieża z Bogiem na modlitwie.

Nie ulega wątpliwości, że każde spotkanie ludzi stwarza okazję do dialogu. Myślimy tutaj szczególnie o narzeczeństwie i małżeństwie, o spotkaniu w rodzinie, sąsiedztwie i społeczności lokalnej, w miejscu nauki czy pracy, w świecie kultury i mediów, w sferze społecznej czy w debacie politycznej. Ojciec Święty Jan Paweł II przypominał też o dialogu w łonie samego Kościoła. We wspomnianej już adhortacji o pojednaniu i pokucie napisał: „U podstaw owego dialogu z innymi Kościołami i Wspólnotami kościelnymi, a także innymi religiami, jako warunek jego wiarygodności i skuteczności, winien znaleźć się szczery wysiłek stałego i odnowionego dialogu wewnątrz samego Kościoła katolickiego. Kościół ten jest świadomy (...) istniejących w jego łonie napięć, mogących stać się czynnikami podziału" (RP 25). Przezwyciężenie napięć i konfliktów w Kościele jest możliwe, jeśli człowiek staje wobec słowa Bożego i, odrzucając własne subiektywne zapatrywania, szuka prawdy tam, gdzie się ona znajduje. Źródłem prawdy jest słowo Boże i jego autentyczna interpretacja, podawana przez Magisterium Kościoła. W tym świetle trzeba wsłuchiwać się we wzajemne opinie, wstrzymując się od pospiesznych ocen i sądów.

3. Wspierajmy wspólne dzieło

Bracia i Siostry! Z radością oczekujemy na bliską już kanonizację Naszego Papieża, który był i jest darem Opatrzności Bożej dla Kościoła. Pragniemy też nadać głębszy wyraz temu wydarzeniu, podejmując wysiłek realizacji Jego wskazań i nauki. Dlatego też za tydzień, podczas XIII Dnia Papieskiego, obchodzonego pod hasłem: Jan Paweł II – Papież Dialogu, będziemy mieli okazję wspomóc także dzieło, które od lat nazywane jest „żywym pomnikiem" Jana Pawła II. Fundacja Dzieło Nowego Tysiąclecia poprzez stypendia wspiera materialnie i duchowo ponad 2500 stypendystów z całej Polski, pochodzących głównie z rodzin wielodzietnych. Dzięki ofiarności Polaków z kraju i z zagranicy mogą oni realizować swoje marzenia edukacyjne. W duchu wartości, którym służył Błogosławiony Papież, stypendyści pragną dobrze przygotować się do zadań czekających ich w dorosłym życiu. To wielkie i piękne dzieło wszystkich Polaków, bł. Jan Paweł II już za życia określił jako pomnik najbliższy jego sercu. Tym bardziej zachęcamy do wspierania tego dzieła modlitwą, dobrym słowem, cierpieniem i ofiarą. W przyszłą niedzielę, podczas kwesty przy kościołach, na ulicach i w miejscach publicznych, będziemy mogli wesprzeć

także materialnie ten wyjątkowy pomnik wdzięczności, budowany Błogosławionemu Papieżowi. Jest to możliwe właśnie dzięki zbiórce w Dzień Papieski, za którą wszystkim serdecznie dziękujemy.

Na czas przeżywania XIII Dnia Papieskiego udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

Podpisali: Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi
obecni na 362. zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski,
Kraków, 21 czerwca 2013 r.

3.
APEL
Zespołu Konferencji Episkopatu Polski ds. Apostolstwa Trzeźwości, 24 czerwca 2013 r.

Sierpniowa abstynencja – potrzebna, cenna i możliwa

Rozpoczyna się sierpień – w polskiej historii miesiąc szczególny. To dobry czas, by przypomnieć, że osoby niepełnoletnie zobowiązane są do całkowitej abstynencji, zaś wszystkich dorosłych obowiązuje umiar w spożywaniu napojów alkoholowych. W sierpniu prosimy o coś więcej, niż zachowanie trzeźwości. Prosimy o szczególny dar, jakim jest abstynencja! Ten apel wzbudza wiele kontrowersji. Dlatego ponownie przypominamy jego istotę.

Abstynencja – to słowo bardzo sponiewierane w świecie nieograniczonej konsumpcji. Jednak także w XXI w. jest ona potrzebna i cenna, a przede wszystkim – możliwa. Nie jest to smutne ograniczenie, ale szansa, źródło mocy wewnętrznej, źródło życia i radości! Takie świadome i dobrowolne wyrzeczenie bardziej niż nakazy i zakazy pokazuje, co jest w życiu cenne. Warto rozumieć abstynencję jako dzieło duchowe, jako dar miłości, jaki składamy z czegoś, do czego jako

dorośli mamy prawo. Takie rozumienie tej postawy przekazali nam wielcy Polacy: Sługa Boży ks. Franciszek Blachnicki, założyciel Ruchu Oazowego i Krucjaty Wyzwolenia Człowieka, a wcześniej ks. Jan Kapica – proboszcz w Tychach, gorliwy krzewiciel abstynencji na przełomie XIX i XX wieku. Abstynencja to dążenie ku pełnej wolności, która jest po to, aby kochać Boga, siebie samego i drugiego człowieka.

Dlatego również w tym roku zachęcamy: bracia i siostry, podejmijcie abstynencję w sierpniu! Zwłaszcza w Roku Wiary ta prośba nabiera szczególnego znaczenia, bowiem wiele osób przez brak trzeźwości traci wiarę. Niech nasza sierpniowa abstynencja będzie ofiarą w intencji ich powrotu do jedności z Bogiem. Podejmijmy ją także z pobudek patriotycznych i społecznych. Pamiętajmy, że sierpień jest miesiącem, w którym przeżywamy wiele ważnych świąt maryjnych i rocznic narodowych - niech abstynencja będzie jedną z form podkreślenia doniosłości tych dni. Nie zamykajmy oczu na zagrożenia, które niszczą życie milionów rodzin, osłabiają Kościół i całą naszą ojczyznę. Nie lekceważmy bólu i cierpienia dzieci, żon i matek, bezmiaru ich smutku, rozpaczy, utraconej nadziei i zaprzepaszczonych marzeń. Nie przechodźmy obojętnie obok tych problemów. Niech abstynencja stanie się odważnym znakiem naszej troski o życie narodu.

Prośba o abstynencję nie jest adresowana jedynie do osób, które borykają się z problemem alkoholowym. Sierpniowy apel nie jest też moralnym szantażem wobec tych, którzy nie nadużywają alkoholu, ale nie widzą nic złego w umiarkowanym towarzyskim piciu podczas wakacji. Jest to apel o wolność, o radość i życie wartościami. Naszym świadectwem sierpniowej abstynencji możemy pokazać, że zależy nam na trzeźwości drugiego człowieka i całego narodu. Jednocześnie sami przed sobą możemy udowodnić, że potrafimy żyć bez alkoholu, że możemy bez niego wytrzymać tych kilka sierpniowych tygodni.

Prośba o abstynencję ma nam również przypomnieć, że alkohol nie jest dla człowieka substancją neutralną. Ze względu na swoje właściwości jest substancją podstępną, wręcz zdradziecką. Spójrzmy na niemal milion osób uzależnionych, na wiele milionów pijących ryzykownie i szkodliwie. Polacy wydali w ubiegłym roku ponad 30 miliardów złotych na alkohol. Spożycie alkoholu na osobę od 15 roku życia wynosi 13,6 litra. Należy do tego dodać od 2 do 3 litrów alkoholu nierejestrowanego. To nie są jednostkowe problemy - to jest wielki problem społeczny. Zjawisko to dotyka nas w sposób szczególnie

upokarzający. Inni mówią o nas: pijany jak Polak. Mówią tak nawet ci, którzy piją dużo więcej, gdyż widocznie obnosimy się z naszą słabością, a niekiedy nawet absurdalnie się nią szczycimy! Oswoiliśmy się z tą wadą, uważamy ją za oczywistą. Niestety dotyczy to także wielu młodych, którym poprzez nieustanną promocję wmówiono, że bez alkoholu nie ma dobrej zabawy. Dlatego szczególnie młodym przypominamy, że w problemy alkoholowe wpada się łatwo i szybko, a wychodzi z nich z wielkim trudem, a często przegrywa się życie.

Ojciec – świadek wiary i trzeźwości

W Apostolstwie Trzeźwości przeżywamy ten rok pod hasłem: „Ojciec – świadek wiary i trzeźwości." Pierwszym krokiem na drodze do dojrzałego ojcostwa jest naśladowanie Boga w Jego miłości. W miłości wiernej i ofiarnej, ale jednocześnie mądrej, to znaczy nie tolerującej zła, lecz stawiającej wymagania. Nie ma nic piękniejszego dla ojca, niż możliwość powiedzenia o sobie: moja miłość, troska i odpowiedzialność pomogły mojemu dziecku poznać i zrozumieć miłość Boga. Nie ma większej nagrody niż świadomość, że wiarą i modlitwą oraz codziennym przykładem życia, pomogło się dziecku tworzyć prawdziwy obraz Boga.

Niestety wielu ojców nie wypełnia właściwie swojej misji: nie zachowują umiaru, ulegają towarzyskiemu przymusowi picia. Nic nie usprawiedliwia społecznej tolerancji dla upijania się, naszego łaskawego przyzwolenia na to kompromitujące zachowanie. Zwłaszcza jeśli dotyczy to ojców, opiekunów, wychowawców, duszpasterzy i innych osób obdarzonych społecznym autorytetem. Co jest dumnego w chwiejącym się po alkoholu Polaku, zwłaszcza jeśli jest to ojciec rodziny? Czy jego dzieci mogą być z niego dumne, czy czują się przez niego ochraniane? Czy czują się przez niego kochane? Swoim uwikłaniem w alkohol ojcowie wytyczają dzieciom ścieżkę do nałogów i innych ryzykownych zachowań. Eksperci ostrzegają: jeżeli dziecko ma uzależnionego rodzica, to prawdopodobieństwo jego uzależnienia jest czterokrotnie wyższe, niż rówieśników.

Dzisiaj potrzeba nam ojców, którzy staną w pierwszym szeregu troski o trzeźwość. Którzy będą liderami pozytywnych zmian obyczajowych. Potrzeba ojców odważnych i świadomych, kochających i troszczących się o swoich najbliższych oraz dbających o dobro społeczeństwa.

Patriotyczny i społeczny wymiar troski o trzeźwość narodu

W antycznym Rzymie osoby ważne i zasłużone dla życia społecznego określano mianem „ojców ojczyzny". Chcemy ten zaszczytny i zobowiązujący tytuł przypomnieć wszystkim, którzy odpowiadają za dobro wspólne. Aktualna sytuacja wymaga od rządzących odpowiedzialności, odwagi i zdecydowanego działania.

Rodzina, której misją jest wychowywanie młodego pokolenia do trzeźwości, musi być otoczona opieką i wsparciem władz centralnych i samorządowych. Trzeba tworzyć warunki prawne i społeczne sprzyjające ochronie trzeźwości, sprzyjające rozwojowi zdrowej rodziny i nowoczesnego społeczeństwa, w oparciu o wskazania współczesnych badań naukowych. Konieczny jest więc zakaz reklamy i promocji alkoholu. Nie można w tej sprawie ulegać lobbystom twierdzącym, że stracą na tym cenne inicjatywy sponsorowane przez producentów alkoholu. Nowoczesne społeczeństwo powinno być zdolne do ograniczenia fizycznej dostępności alkoholu, czyli zmniejszenia liczby miejsc i czasu jego sprzedaży. Należy również ograniczyć ekonomiczną dostępność alkoholu. Z opracowań specjalistów wynika, że społeczne i ekonomiczne koszty nadużywania alkoholu i uzależnienia od niego kilkakrotnie przewyższają dochody państwa z tytułu podatków z jego sprzedaży. Naukowcy twierdzą, że koszty te sięgają nawet do 3 procent PKB. W Polsce byłoby to więc około 45 miliardów złotych rocznie. Każdy z nas płaci za skutki nadmiernego spożycia alkoholu.

Potrzeba nam dzisiaj odwagi i szczerości w walce o trzeźwość. Hipokryzją władz i służb publicznych jest komentowanie kolejnych tragedii spowodowanych przez pijane osoby, gdy jednocześnie robi się tak niewiele, aby powstrzymać falę negatywnych zjawisk. Hipokryzją dziennikarzy jest podawanie zatrwożonym głosem informacji o tysiącach pijanych kierowców, jeżeli to właśnie w mediach alkohol ukazywany jest jako podstawa dobrej zabawy, nieodłączny element przeżywania emocji sportowych, czy wypoczynku po pracy. Hipokryzją profesorów są artykuły potępiające upadek etosu i poziomu studentów, podczas gdy kampusy uczelni i akademiki zamieniają się w miejsca handlu alkoholem przy niemej tolerancji, a czasami jawnej akceptacji władz.

Apelujemy także do przedstawicieli mediów, aby z równą gorliwością, jak nagłaśniają przypadki pojedynczych dramatów związanych z alkoholem, promowali liczne dzieła wspaniałych ludzi poświęcają-

cych się bezgranicznie ochronie trzeźwości, ludzi pomagających odzyskać lub umocnić trzeźwość tysięcy osób w całej Polsce.

Nie możemy też pominąć roli kapłanów, którzy są duchowymi ojcami dla wiernych. Bez kapłanów abstynentów nie będzie trzeźwej Polski. Kapłani, ze względu na swoje powołanie, mają być liderami troski o trzeźwość. Powinni łączyć osobiste świadectwo z mądrym zaangażowaniem społecznym, z troską o rozwój ruchów trzeźwościowych i abstynenckich wśród dorosłych, a szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Mają także czuwać, aby uroczystości kościelne były przeżywane bez alkoholu. W sposób szczególny powinni zachęcać nowożeńców do organizowania wesel bezalkoholowych.

Aby Polska była trzeźwa!

Abstynencja jest darem miłości, który wymaga odwagi pójścia pod prąd, skonfrontowania się z negatywnymi opiniami i powszechnymi praktykami. To dlatego jest darem tak cennym i pięknym. Jest spełnieniem prośby bł. Jana Pawła II wołającego o nową „wyobraźnię miłosierdzia", która chroni nie tylko ciało i psychikę człowieka, ale zwłaszcza życie duchowe. Podjęcie abstynencji jest również spełnianiem jednego z ważnych przyrzeczeń, zawartych w Jasnogórskich Ślubach Narodu. Dziękujemy wszystkim, którzy mimo trudności potrafią złożyć dar abstynencji. Dziękujemy za waszą odwagę i poświęcenie, za wytrwałość i odpowiedzialność. Prosimy wszystkich, aby włączali się w lokalne i ogólnopolskie inicjatywy na rzecz trzeźwości. To jedna z najważniejszych spraw dla przyszłości Kościoła i naszego narodu. Tę wielką intencję polecamy pielgrzymom, którzy już zmierzają, bądź wkrótce wyruszą do Sanktuarium Jasnogórskiego. Złóżmy u stóp naszej Matki i Królowej wołanie zwłaszcza o to, aby ojcowie byli prawdziwymi świadkami wiary i obrońcami trzeźwości.

Łomża, dnia 24 czerwca 2013 r.

Bp Tadeusz Bronakowski
Przewodniczący Zespołu Konferencji Episkopatu Polski
ds. Apostolstwa Trzeźwości

4.
DEKLARACJA
podpisana w Sekretariacie Konferencji Episkopatu Polski w przededniu 70. rocznicy zbrodni na Wołyniu, 28 czerwca 2013 r.

„Niech dzięki oczyszczeniu pamięci historycznej wszyscy będą gotowi stawiać wyżej to, co jednoczy, niż to, co dzieli"
(bł. Jan Paweł II)

Spotykamy się w Warszawie, w przededniu obchodów 70-tej rocznicy zbrodni na Wołyniu, których symbolem stały się wydarzenia z 11 lipca 1943 r. Ofiarami zbrodni i czystek etnicznych stały się dziesiątki tysięcy niewinnych osób, w tym kobiet, dzieci i starców, przede wszystkim Polaków, ale także Ukraińców, oraz tych, którzy ratowali zagrożonych sąsiadów i krewnych. Ofiara ich życia wzywa nas w tych rocznicowych dniach do szczególnie głębokiej refleksji, do gorliwej modlitwy o odpuszczenie grzechów i przebaczenie, a także o łaskę stawania w prawdzie wobec Boga i ludzi. 70-lecie tych tragicznych wydarzeń stanowi również kolejną okazję, aby zwrócić się z apelem do Polaków i Ukraińców o dalsze kroki na drodze do braterskiego zbliżenia, które jest niemożliwe bez szczerego pojednania. Zachęca nas także do tego obchodzony w tym roku jubileusz 1025-lecia Chrztu Rusi oraz pierwszy rok przygotowań do obchodów 1050-lecia Chrztu Polski. A przecież ochrzczony człowiek i naród przyjmuje nie tylko odpuszczenie grzechów i otrzymuje nadzieję zbawienia, ale także gotowość życia Ewangelią Jezusa Chrystusa z jej nakazem przebaczania win.

Jesteśmy świadomi, że tylko prawda może nas wyzwolić (por. J 8, 32); prawda, która niczego nie upiększa i nie pomija, która niczego nie przemilcza, ale prowadzi do przebaczenia i darowania win. Jako dzieci jednego Ojca w niebie kierujemy do Jego miłosierdzia prośbę o przebaczenie w duchu słów Modlitwy Pańskiej: „Odpuść nam nasze winy, jako i my odpuszczamy naszym winowajcom". Pamiętamy przy tym o pięknych kartach współżycia naszych narodów, o radościach i sukcesach współpracy, ale i o krzywdach, jakie zostały wyrządzone zwłaszcza w trakcie II wojny światowej i w jej następstwie. Wiemy, że

chrześcijańska ocena zbrodni wołyńskiej domaga się od nas jednoznacznego potępienia i przeproszenia za nią. Uważamy bowiem, że ani przemoc, ani czystki etniczne nigdy nie mogą być metodą rozwiązywania konfliktów między sąsiadującymi ludami czy narodami, ani usprawiedliwione racją polityczną, ekonomiczną czy religijną.

Pragniemy dzisiaj oddać hołd niewinnie pomordowanym, ale i przepraszać Boga za popełnione zbrodnie oraz raz jeszcze wezwać wszystkich, Ukraińców i Polaków, zamieszkujących zarówno na Ukrainie, jak i w Polsce oraz gdziekolwiek na świecie, do odważnego otwarcia umysłów i serc na wzajemne przebaczenie i pojednanie.

Przypominamy słowa kard. Lubomira Huzara z 2001 r., że „niektórzy synowie i córki Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego wyrządzali zło – niestety świadomie i dobrowolnie – swoim bliźnim z własnego narodu i z innych narodów". Jako zwierzchnik Kościoła greckokatolickiego pragnę powtórzyć te słowa dzisiaj i przeprosić Braci Polaków za zbrodnie popełnione w 1943 r.

W imię prawdy uważamy, że przeproszenia i prośby o wybaczenie wymaga postawa tych Polaków, którzy wyrządzali zło Ukraińcom i odpowiadali przemocą na przemoc.

Jako przewodniczący Episkopatu Polski kieruję do Braci Ukraińców prośbę o wybaczenie.

Do dzisiaj Polacy i Ukraińcy noszą w swojej pamięci bolesne rany i wspomnienia tragedii wołyńskiej. W sposób szczególny widoczne są one w społeczeństwie współczesnej Ukrainy, którego dobro duchowe jest najważniejsze także dla Kościoła Rzymskokatolickiego na Ukrainie. Dlatego z gorącą troską, jako przewodniczący Episkopatu Rzymskokatolickiego Ukrainy przyłączam się do apelu o pojednanie. Mam nadzieję, że pomimo tragicznej przeszłości możliwe są dobrosąsiedzkie i chrześcijańskie relacje Polaków i Ukraińców, gdziekolwiek się spotykają, współpracują i myślą o przyszłości.

Za godny potępienia uważamy skrajny nacjonalizm oraz szowinizm. To on bowiem, obok ateistycznego i totalitarnego komunizmu oraz nazizmu, był ideologią, która w trakcie XX stulecia spowodowała miliony ofiar.

To, co niektórym jawiło się wówczas jako usprawiedliwione w oczach Boga, okazało się bezwzględnym deptaniem Jego przykazań. Przed obliczem Pana, w świetle Jego kategorycznego żądania „Nie zabijaj!", wyrażamy gorzką świadomość przewinień, gdyż nic nie usprawiedliwia wzajemnej wrogości, prowadzącej aż do przelewu bratniej krwi.

Obiektywne poznanie faktów oraz ukazanie rozmiarów tragedii i dramatów przeszłości staje się dzisiaj pilną sprawą historyków i specjalistów, bo tylko poznanie prawdy historycznej wyciszyć może narosłe wokół tej sprawy emocje. Apelujemy więc do polskich i ukraińskich naukowców o dalsze badania oparte na źródłach i o współdziałanie w wyjaśnianiu okoliczności tych przerażających zbrodni, jak również sporządzenie listy imion wszystkich, którzy ucierpieli. Widzimy też potrzebę godnego upamiętnienia ofiar w miejscach ich śmierci i największego cierpienia.

Pragniemy przypomnieć, że katoliccy biskupi polscy i ukraińscy rozpoczęli rozmowy o potrzebie pojednania obu Kościołów i narodów już w październiku 1987 r. na spotkaniu w Rzymie poprzedzającym millennium chrztu Rusi Kijowskiej. W rok później doszło do historycznej liturgii na Jasnej Górze z udziałem kard. Józefa Glempa oraz kierującego Kościołem Greckokatolickim kard. Myrosława Lubacziwskiego. Milenijne obchody Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego na Jasnej Górze, w duchowej stolicy Polski, były istotnym krokiem zwiastującym wyjście tego Kościoła z podziemia w ZSRR, prześladowanego tam i zakazanego.

Profetyczne znaczenie miały słowa bł. Jana Pawła II wypowiedziane we Lwowie w 2001 r.: „Niech dzięki oczyszczeniu pamięci historycznej wszyscy będą gotowi stawiać wyżej to, co jednoczy, niż to, co dzieli, ażeby razem budować przyszłość opartą na wzajemnym szacunku, na braterskiej wspólnocie, współpracy i autentycznej solidarności".

W czerwcu 2005 r. w Warszawie i we Lwowie ogłoszony został wspólny list Synodu Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego i Konferencji Episkopatu Polski. Obie strony wypowiedziały wówczas słowa: „Przebaczamy i prosimy o przebaczenie!", będące wcześniej fundamentem pojednania polsko-niemieckiego, z nadzieją, że zaowocują teraz w relacjach polsko-ukraińskich. Wolę takiego działania potwierdziły tysiące wiernych, odpowiadając: „Amen".

Dziś oddajemy hołd i czcimy pamięć tych Ukraińców i Polaków, którzy ryzykując życiem, ratowali bliźnich przed zagładą lub też w inny sposób stawali w ich obronie w tych dramatycznych czasach. Modlimy się wspólnie o wieczne odpoczywanie dla wszystkich niewinnych ofiar, które zginęły w 1943 roku na Wołyniu. Modlimy się także o miłosierdzie Boże dla tych, którzy ulegli ideologii przemocy i nienawiści, a także o to, by wojna, która już dawno wygasła na naszych ziemiach, nie trwała dziś w sercach ludzi. Dlatego myśląc

o obecnych i przyszłych pokoleniach, powtarzamy w imieniu naszych Kościołów, że nienawiść i przemoc zawsze jest degradacją człowieka i narodu, przebaczenie, braterstwo, współczucie, pomoc i miłość stają się natomiast trwałym i godnym fundamentem kultury współżycia ludzkiego.

Myśląc o przyszłości jesteśmy świadomi, że bez wzajemnego pojednania nasz Kościół nie byłby wiarygodny w wypełnianiu swej ewangelicznej misji, a nasze narody nie będą miały perspektywy współpracy i rozwoju w płaszczyźnie tak religijnej, jak i politycznej. Uważamy też, że współpraca wolnej Polski z wolną Ukrainą jest niezbędna, by w tej części Europy panował pokój, ludzie cieszyli się wolnością religijną, a prawa człowieka nie były zagrożone. Widzimy też potrzebę wspólnego świadectwa chrześcijan z Polski i Ukrainy w jednoczącej się Europie. Wspólnie stajemy w obliczu wyzwań, jakie stwarza sekularyzacja i próba organizacji życia „jakby Bóg nie istniał". Jesteśmy częścią historii Bożej miłości i – zgodnie z zachętą Ojca Świętego Franciszka – powinniśmy być ogniwem tej miłości w świecie. Kościoły, które doświadczyły męczeństwa, mają szczególne prawo do przypominania Europie o jej chrześcijańskich korzeniach.

Niech Bóg wejrzy na Kościół żyjący na naszych ziemiach i pomoże polskiemu oraz ukraińskiemu narodowi, aby żyjąc w pokoju dzieliły się swym duchowym bogactwem oraz wnosiły swój wkład w jedność i przyszłość Europy!

Ślemy też braterskie pozdrowienia Braciom Prawosławnym, wierząc, że proces wzajemnego pojednania uzdrowi rany, które są przeszkodą nie tylko w harmonijnym współżyciu narodów, ale i w szczerym dążeniu do jedności Chrystusowego Kościoła.

+ Józef Michalik

Arcybiskup Metropolita Przemyski obrz. łac.
Przewodniczący Konferencji
Episkopatu Polski

+ Światosław Szewczuk

Arcybiskup Większy
Metropolita Kijowsko-Halicki
Ukraińskiego Kościoła Greckokatolickiego

+ Jan Martyniak

Arcybiskup Metropolita
Przemysko-Warszawski
Kościoła bizantyńsko-ukraińskiego

+ Mieczysław Mokrzycki

Arcybiskup Metropolita Lwowski obrz. łac.
Przewodniczący Konferencji Episkopatu
Rzymskokatolickiego Ukrainy

5.
DEKRET
dotyczący Uroczystości Niepokalanego Poczęcia NMP w 2013 r.,

27 lipca 2013 r.

W dniu 8 grudnia 2013 r. w kalendarzu liturgicznym Kościoła Powszechnego wypada zbieżność II niedzieli Adwentu i uroczystości Niepokalanego Poczęcia NMP. Zgodnie z Ogólnymi Normami Roku Liturgicznego i Kalendarza, obchody tej uroczystości powinny być w bieżącym roku przesunięte na poniedziałek 9 grudnia 2013 r. Jednakże, na mocy dyspensy udzielonej Konferencji Episkopatu Polski przez Kongregację ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów dekretem z dnia 9 kwietnia 2013 r. (Prot. 39/13/L), Konferencja Episkopatu Polski postanawia, aby w dniu 8 grudnia 2013 r., kiedy to wypada II niedziela Adwentu, dla dobra duchowego wiernych świętować uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, z uwzględnieniem poniższych zastrzeżeń.

Zgodnie z notą Kongregacji ds. Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów, dołączoną do wspomnianego dekretu, aby nie pomniejszyć znaczenia niedzieli okresu Adwentu, zarządza się co następuje:

a) drugie czytanie mszalne bierze się z II niedzieli Adwentu;

b) w homilii należy nawiązać do trwającego okresu liturgicznego;

c) w modlitwie wiernych należy użyć co najmniej jednego wezwania z nawiązaniem do Adwentu;

d) w miejsce zwykłej oracji końcowej modlitwy powszechnej należy użyć kolekty II niedzieli Adwentu.

Niech Niepokalana Matka Chrystusa i Kościoła będzie nieustanną przewodniczką w adwentowym czasie przygotowań do Uroczystości Narodzenia Słowa Bożego.

+ Józef Michalik

Metropolita Przemyski
Przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

6.
STANOWISKO
Konferencji Episkopatu Polski w sprawie ochrony dzieci i młodzieży, Warszawa, 9 października 2013 r.

Bądźmy wrażliwi na bezpieczeństwo dzieci i młodzieży

Dzieci i młodzież są wielkim skarbem całego narodu i nadzieją na jego dobrą przyszłość. Większość rodzin z wielką troską podejmuje trud ich wychowania. Jednakże w ostatnich miesiącach wielokrotnie media informowały o maltretowaniu dzieci, kaleczeniu ich, próbach zabójstwa dziecka przez rodziców, a nawet pozbawianiu ich życia. Wśród tych krzywd wołających o pomstę do nieba, jakich doznają dzieci, jest też i pedofilia. Jest ona jednym z najcięższych przewinień. Negatywna ocena tej krzywdy przez Kościół jest jednoznaczna, podobnie jak mocne i jednoznaczne są słowa Chrystusa: „kto by się stał powodem grzechu dla jednego z tych małych, którzy wierzą we Mnie, temu byłoby lepiej kamień młyński zawiesić u szyi i utopić go w głębi morza" (Mt 18,6). Dlatego też apelujemy o większą wrażliwość na krzywdę wyrządzaną dzieciom i młodzieży. Nie bądźmy obojętni na zło i nieprawość, jaka ich spotyka.

Problem pedofilii dotyka całe społeczeństwo. Dane statystyczne w tym względzie są alarmujące. Każdego dnia w Polsce zapadają średnio dwa prawomocne wyroki z tytułu pedofilii. W 2012 roku orzeczono ich 615, a blisko jedna trzecia skazanych to osoby w wieku od 17 do 21 lat. Co drugie dziecko drogą elektroniczną otrzymało nieprzyzwoite zdjęcia. W Internecie jest bardzo wiele stron z pornografią dziecięcą, a wiele dzieci jest w związku z tym szantażowanych i zmuszanych do dalszego udziału w tym procederze. Problem pedofilii pojawia się w szkołach, klubach sportowych, placówkach związanych z edukacją i wychowaniem, a także, co z bólem stwierdzamy – w środowiskach kościelnych. Przepraszamy za tych duchownych, którzy skrzywdzili dzieci. Robimy wszystko, co w naszej mocy, by w przyszłości takie

sytuacje się nie powtórzyły. Skrzywdzonym dzieciom i młodzieży niesiemy i będziemy nieść nadal pomoc duszpasterską i terapeutyczną. Z całą mocą podkreślamy – nie ma żadnej tolerancji dla pedofilii. Takie stanowisko zajmuje cały Kościół w Polsce – tak duchowni, jak i świeccy katolicy. Społeczeństwo powinno przejść gruntowną edukację w zakresie ochrony dzieci i młodzieży. Ufamy, że taka sytuacja przyniesie dobre owoce w postaci większej wrażliwości wszystkich ludzi dobrej woli na krzywdę dzieci, młodzieży oraz ich najbliższych.

Kierujemy nasz apel również do ludzi dobrej woli o solidarność i współpracę w reagowaniu na wszelką krzywdę i przemoc, których ofiarami stają się najmłodsi. Nie możemy być obojętni na sygnały i oznaki ich cierpienia. Prosimy również ludzi ze świata mediów nie tylko o informowanie o przemocy, ale także o pomoc w edukowaniu społeczeństwa na temat wyrządzanej dzieciom krzywdy, w tym wielu zagrożeń, jakie niosą najnowsze technologie komunikacyjne. Apelujemy o to, aby nie epatować nieustannie społeczeństwa obrazami ukazującymi przemoc wobec dzieci. Chodzi o wrażliwość odpowiedzialnych za media co do czasu i pory, w których najmłodsi stykają się z tymi przekazami, zwłaszcza w telewizji, w godzinach popołudniowych i wczesnowieczornych. Bombardowanie w mediach elektronicznych tą tematyką prowadzi również do osłabienia wrażliwości na krzywdę dzieci. Demoralizujące są te programy telewizyjne, które wykazują charakter praktycznej instrukcji w zakresie zachowań pedofilskich. Ponadto, nagłaśnianie w mediach pedofilii nie może naruszać godności dzieci i ich najbliższych oraz ich prawa do prywatności. Nie może też krzywdzić osób trzecich, rodzin, szkół, parafii oraz ogółu duchownych.

Przemoc wobec dzieci i ich krzywda nigdy nie powinny zaistnieć. Wspólnie - wspólnota kościelna, społeczeństwo, instytucje państwowe a także media – zróbmy wszystko, byśmy byli bardziej wrażliwi na cierpienie dzieci i reagowali na najmniejsze nawet przejawy i oznaki krzywdy, która ich dotyka.

Biskupi zgromadzeni na 363. zebraniu plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski

7.
DOKUMENT
przygotowawczy Synodu Biskupów 2014 wraz z kwestionariuszem, 5 listopada 2013 r.

Wyzwania duszpasterskie związane z rodziną w kontekście ewangelizacji

I. Synod: rodzina i ewangelizacja

Misja głoszenia Ewangelii wszelkiemu stworzeniu została powierzona uczniom bezpośrednio przez Pana a Kościół niesie ją w dziejach. W przeżywanych przez nas czasach oczywisty kryzys społeczny i duchowy staje się wyzwaniem duszpasterskim, który domaga się odpowiedzi misji ewangelizacyjnej Kościoła na rzecz rodziny, życiodajnej komórki społeczeństwa i wspólnoty kościelnej.

W tym kontekście proponowanie Ewangelii o rodzinie okazuje się wyjątkowo pilne i konieczne. Znaczenie tej kwestii wynika z faktu, że Ojciec Święty postanowił, iż praca Synodu Biskupów odbywać się będzie w dwóch etapach: pierwszy - Nadzwyczajne Zgromadzenie Ogólne w 2014 r., które ma służyć rozpoznaniu aktualnego stanu rzeczy oraz zebraniu świadectw i propozycji biskupów, by głosić i wiarygodnie żyć Ewangelią dla rodziny; a drugi - Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne w 2015 r., aby spróbować sformułować wytyczne robocze duszpasterstwa osoby ludzkiej i rodziny.

Obecnie pojawiły się kwestie, jeszcze do niedawna nieznane, od upowszechnionej praktyki wspólnego zamieszkiwania, która nie prowadzi do małżeństwa, a niekiedy nawet wyklucza jego ideę, aż do związków osób tej samej płci, którym nierzadko umożliwiana jest adopcja dzieci. Wśród wielu nowych sytuacji wymagających uwagi i pracy duszpasterskiej Kościoła wystarczy przypomnieć: małżeństwa mieszane lub międzyreligijne; rodzinę niepełną, bez jednego z rodziców; poligamię; małżeństwa aranżowane z wynikającym stąd problemem posagu, niekiedy rozumianego jako cena nabycia kobiety; system kastowy; kulturę braku zaangażowania i założenia, że więź mał-

żeńska może obowiązywać jedynie przez jakiś czas; formy feminizmu wrogie Kościołowi; migracja i przeformułowanie samej idei rodziny; pluralizm relatywistyczny w koncepcji małżeństwa; wpływ mediów na kulturę ludową w jej rozumieniu małżeństwa i życia rodzinnego; tkwiące u podstaw pewnych propozycji legislacyjnych tendencje myślowe dewaluujące trwałość i wierność przymierza małżeńskiego; narastanie praktyki matek zastępczych („macica do wynajęcia"); nowe interpretacje praw człowieka. Nade wszystko jednak ściśle w obrębie Kościoła osłabienie lub zaniechanie wiary w sakramentalną naturę małżeństwa i uzdrawiającą moc sakramentu pokuty.

Z tego wszystkiego wynika, jak bardzo pilne jest zwrócenie uwagi episkopatu całego świata „cum et sub Petro" (z Piotrem i pod jego kierownictwem) na te wyzwania. Na przykład, jeśli pomyślimy jedynie o fakcie, że w obecnej sytuacji wiele dzieci i młodzieży, urodzonych w małżeństwach nieregularnych, nigdy nie widziało swoich rodziców przyjmujących sakramenty, to rozumiemy, jak pilne są wyzwania stojące przed ewangelizacją, wynikające z obecnej sytuacji, którą można dostrzec w niemal każdej części „globalnej wioski". Tej rzeczywistości odpowiada w sposób wyjątkowy szeroka akceptacja nauczania o Bożym miłosierdziu i troska o osoby cierpiące na obrzeżach geograficznych i egzystencjalnych: wynikające stąd oczekiwania w sprawie decyzji duszpasterskich dotyczących rodziny są bardzo szerokie. Refleksja Synodu Biskupów w tych sprawach jest więc bardzo potrzebna i pilna, a także konieczna, jako wyraz miłości pasterzy wobec powierzonych im osób i całej rodziny ludzkiej.

II. Kościół i Ewangelia o rodzinie

Dobra Nowina o miłości Boga powinna być głoszona osobom żyjącym tym fundamentalnym osobistym ludzkim doświadczeniem małżeństwa i wspólnoty otwartej na dar dzieci jaką jest wspólnota rodzinna. Nauka wiary na temat małżeństwa powinna być przedstawiana w sposób komunikatywny i skuteczny, aby mogła dotrzeć do serc i przemienić je zgodnie z wolą Boga, objawioną w Jezusie Chrystusie.

W obecnym dokumencie cytowanie źródeł biblijnych o małżeństwie i rodzinie ogranicza się jedynie do najbardziej istotnych. To samo dotyczy dokumentów Magisterium, które obejmują jedynie te o charakterze uniwersalnym, włączając w to niektóre teksty Papie-

skiej Rady ds. Rodziny. Biskupi uczestniczący w synodzie będą mogli zacytować dokumenty wypracowane przez ich własne konferencje episkopatów.

W każdym czasie i w najróżniejszych kulturach nigdy nie brakowało ani jasnego nauczania pasterzy, ani też konkretnego świadectwa wierzących, mężczyzn i kobiet, którzy w bardzo różnych okolicznościach żyli Ewangelią o rodzinie, jako niezrównanym darem dla ich życia i ich dzieci. Zaangażowanie na rzecz przyszłego Synodu Nadzwyczajnego jest pobudzane i wspierane pragnieniem przekazywania tego orędzia wszystkim, z większym naciskiem, mając nadzieję, że „skarb Objawienia powierzony Kościołowi coraz bardziej napełnia ludzkie serca" (DV 26).

Plan Boga Stwórcy i Odkupiciela

Piękno orędzia biblijnego o rodzinie ma swoje korzenie w stworzeniu mężczyzny i kobiety, uczynionych obydwoje na Boży obraz i podobieństwo (por. Rdz 1,24-31; 2, 4b -25). Związani nierozerwalną więzią sakramentalną małżonkowie żyją pięknem miłości, ojcostwa, macierzyństwa i najwyższej godności uczestnictwa w ten sposób w Bożym dziele stwórczym.

W darze owocu ich związku podejmują odpowiedzialność za rozwój i wychowanie innych osób dla przyszłości rodzaju ludzkiego. Przez prokreację mężczyzna i kobieta wypełniają w wierze powołanie, by być współpracownikami Boga w trosce o stworzenie i rozwój rodziny ludzkiej.

Błogosławiony Jan Paweł II skomentował ten aspekt w „Familiaris consortio": „Bóg stworzył człowieka na swój obraz i podobieństwo (por. Rdz 1,26); powołując go do istnienia z miłości, powołał go jednocześnie do miłości. Bóg jest miłością (1 J 4,8) i w samym sobie przeżywa tajemnicę osobowej komunii miłości. Stwarzając człowieka na swój obraz i nieustannie podtrzymując go w istnieniu, Bóg wpisuje w człowieczeństwo mężczyzny i kobiety powołanie, a więc zdolność i odpowiedzialność za miłość i wspólnotę (por. „Gaudium et spes", 12). Miłość jest zatem podstawowym i wrodzonym powołaniem każdej istoty ludzkiej" (FC,11).

Ten plan Boga Stwórcy, zakłócony grzechem pierworodnym (por. Rdz 3, 1-24), przejawił się w historii poprzez dzieje narodu wybranego aż do pełni czasów, kiedy wraz z wcieleniem Syn Boży nie tylko

potwierdził Bożą wolę zbawienia, ale wraz z odkupieniem dał łaskę posłuszeństwa względem tej woli.

Syn Boży, Słowo, które stało się ciałem (por. J 1,14) w łonie Dziewiczej Matki, żył i wzrastał w rodzinie z Nazaretu i uczestniczył w weselu w Kanie, którego świętowanie ubogacił pierwszym ze swoich „znaków” (por. J 2,1-11). Z radością przyjął On rodzinną gościnność swoich pierwszych uczniów (por. Mk 1,29-31; 2,13-17) i pocieszał pogrążoną w smutku rodzinę swoich przyjaciół w Betanii (por. Łk 10, 38-42; J 11, 1-44).

Jezus Chrystus przywrócił piękno małżeństwa, proponując na nowo harmonijny plan Boga, porzucony z powodu zatwardziałości serca ludzkiego, nawet w obrębie tradycji ludu Izraela (por. Mt 5,31-32; 19, 3-12; Mk 10,1-12; Łk 16,18). Wracając do źródła Jezus nauczał o jedności i wierności małżonków, odrzucając oddalenie współmałżonki i cudzołóstwo.

Właśnie poprzez niezwykłe piękno ludzkiej miłości - już wzniośle świętowanej w Pieśni nad Pieśniami i więzi małżeńskiej, jakiej domagali się i której bronili prorocy, jak Ozeasz (por. Oz 1,2 - 3,3) i Malachiasz (por. Ml 2,13-16) - Jezus podkreślił pierwotną godność miłości kobiety i mężczyzny.

Nauczanie Kościoła na temat rodziny

Także w pierwotnej wspólnocie chrześcijańskiej rodzina jawiła się jako „Kościół domowy” (por. KKK, 1655): W tak zwanych „kodeksach rodzinnych” listów apostolskich Nowego Testamentu wielka rodzina świata starożytnego jest określana jako miejsce głębokiej solidarności między żonami a mężami, między rodzicami a dziećmi i między bogatymi a ubogimi (por. Ef 5,21- 6,9; Kol 3,18-4,1; 1 Tm 2,8-15; Tt 2,1-10; 1 P 2,13- 3,7; ponadto por. Flm). Zwłaszcza List do Efezjan dostrzegał w miłości małżeńskiej między mężczyzną a kobietą „wielką tajemnicę”, uobecniającą w świecie miłość Chrystusa i Kościoła (por. Ef 5, 31-32).

Na przestrzeni wieków, zwłaszcza w epoce nowożytnej aż do naszych dni, Kościół nie pomijał swego stałego i rozwijającego się nauczania o rodzinie i o małżeństwie, które tkwi u jej podstaw. Jedno z najwznioślejszych wyrażeń zaproponował Sobór Powszechny Watykański II w Konstytucji duszpasterskiej „Gaudium et spes”; podejmując niektóre z najpilniejszych problemów poświęcił cały rozdział promocji godności małżeństwa i rodziny, jak to ukazuje opis jej war-

tości dla tworzenia społeczeństwa: „Rodzina, w której różne pokolenia stykają się i pomagają nawzajem w osiąganiu pełniejszej mądrości i harmonijnym łączeniu praw osobowych z innymi potrzebami życia społecznego, stanowi fundament społeczeństwa" (GS, 52). Szczególnie intensywny jest apel o duchowość chrystocentryczną dla wierzących małżonków: „Samych wreszcie małżonków, stworzonych na obraz Boga żywego i znajdujących się w prawdziwej relacji osobowej, niech jednoczy to samo uczucie, podobna myśl i wzajemne uświęcanie się, aby poszedłszy śladem Chrystusa, Źródła życia, w radościach i ofiarach swego powołania dzięki wiernej miłości stawali się świadkami tego misterium miłości, które Pan objawił światu przez swoją śmierć i zmartwychwstanie" (GS 52).

Także Następcy Piotra, po Soborze Watykańskim II ubogacili swoim Magisterium naukę o małżeństwie i rodzinie, w szczególności Paweł VI swoją encykliką „Humanae vitae", dającą specyficzne nauczanie odnośnie do zasad i praktyki. Papież Jan Paweł II w adhortacji apostolskiej „Familiaris consortio" zechciał podkreślić propozycję Bożego placu odnośnie do pierwotnej prawdy miłości oblubieńczej i rodziny: „Jedynym «miejscem» umożliwiającym takie oddanie w całej swej prawdzie jest małżeństwo, czyli przymierze miłości małżeńskiej lub świadomy i wolny wybór, poprzez który mężczyzna i kobieta przyjmują wewnętrzną wspólnotę życia i miłości, zamierzoną przez samego Boga (por. „Gaudium et spes", 48), która jedynie w tym świetle objawia swoje prawdziwe znaczenie. Instytucja małżeństwa nie jest wynikiem jakiejś niesłusznej ingerencji społeczeństwa czy władzy ani zewnętrznym narzuceniem jakiejś formy, ale stanowi wewnętrzny wymóg przymierza miłości małżeńskiej, które potwierdza się publicznie jako jedyne i wyłączne, dla dochowania w ten sposób pełnej wierności wobec zamysłu Boga Stwórcy. Wierność ta, daleka od krępowania wolności osoby, zabezpiecza ją od wszelkiego subiektywizmu i relatywizmu i daje jej uczestnictwo w stwórczej Mądrości" (FC 11).

Katechizm Kościoła Katolickiego zbiera te fundamentalne prawdy: „Przymierze małżeńskie, przez które mężczyzna i kobieta stanowią między sobą wewnętrzną wspólnotę życia i miłości, powstało z woli Stwórcy, który wyposażył je we własne prawa. Z natury jest ono nastawione na dobro współmałżonków, a także na zrodzenie i wychowanie potomstwa. Małżeństwo ochrzczonych zostało podniesione przez Chrystusa Pana do godności sakramentu" (Por. Sobór Watykański II, konst. „Gaudium et spes", 48; KPK, kan. 1055, § 1).

Nauka wyłożona w Katechizmie dotyczy zarówno zasad teologicznych, jak i postępowania moralnego, traktowanych pod dwoma odrębnymi tytułami: „Sakrament małżeństwa" (numery 1601-1658) oraz „Szóste przykazanie" (numery 2331-2391). Uważna lektura tej części Katechizmu zapewnia zaktualizowane zrozumienie nauki wiary, wspierającej działanie Kościoła w obliczu wyzwań współczesności. Jego duszpasterstwo znajduje inspirację w prawdzie małżeństwa postrzeganego w planie Boga, który stworzył mężczyznę i kobietę, a w pełni czasów objawił w Jezusie również pełnię miłości oblubieńczej, wyniesionej do godności sakramentu. Małżeństwo chrześcijańskie, budowane na zgodzie, obdarzone jest także swymi skutkami, jakimi są dobra i zadania małżonków. Nie jest jednak wolne od skutków grzechu (por. Rdz 3, 1-24), które mogą spowodować głębokie rany, a nawet obrazę względem godności sakramentu.

Niedawna encyklika Papieża Franciszka, „Lumen fidei", mówi o rodzinie w jej powiązaniu z wiarą, ukazującą „jak trwałe mogą być więzi między ludźmi, gdy Bóg jest obecny pośród nich" (LF, 50). „Pierwszym środowiskiem, w którym wiara oświeca miasto ludzi, jest rodzina. Mam na myśli zwłaszcza trwały związek mężczyzny i kobiety w małżeństwie. Powstaje on z ich miłości, będącej znakiem i obecnością miłości Bożej, z uznania i akceptacji dobra odmienności seksualnej, dzięki czemu małżonkowie mogą stać się jednym ciałem (por. Rdz 2,24) i są zdolni zrodzić nowe życie, co jest przejawem dobroci Stwórcy, Jego mądrości i Jego planu miłości. Opierając się na tej miłości, mężczyzna i kobieta mogą przyrzec sobie wzajemną miłość gestem angażującym całe życie i przypominającym bardzo wiele cech wiary. Przyrzeczenie miłości na zawsze staje się możliwe, gdy odkrywamy większy od naszych projektów plan, który nas wspiera i pozwala nam ofiarować ukochanej osobie całą przyszłość" (LF 52). „Wiara nie jest ucieczką dla ludzi mało odważnych, lecz poszerzaniem przestrzeni życia. Pozwala ona odkryć wielkie wezwanie, powołanie do miłości, i daje pewność, że ta miłość jest godna zaufania, że warto się jej powierzyć, ponieważ jej fundamentem jest wierność Boga, mocniejsza od wszystkich naszych słabości" (LF, 53).

III. Kwestionariusz

Następujące pytania pozwolą Kościołom partykularnym aktywnie uczestniczyć w przygotowaniach do Nadzwyczajnego Synodu, które-

go celem jest głoszenie Ewangelii pośród dzisiejszych wyzwań duszpasterskich dotyczących rodziny.

1. Nauka o Rodzinie na podstawie Pisma Świętego i Magisterium Kościoła

a) Jaka jest rzeczywista znajomość nauczania Kościoła Katolickiego na temat wartości rodziny zawartej w Biblii, Gaudium et spes, Familiaris Consortio i innych dokumentach Magisterium posoborowego? Jak formowani są nasi wierni do życia rodzinnego według nauczania Kościoła?

b) W sytuacji, gdy nauczanie Kościoła jest znane, czy jest ono w pełni akceptowane? Czy są trudności z wprowadzeniem go w życie? Jeśli tak, to jakie?

c) Jak nauczanie Kościoła jest rozpowszechnione w programach duszpasterskich na poziomie krajowym, diecezjalnym i parafialnym? Jaka jest katecheza o rodzinie?

d) W jakim stopniu – w szczególności w jakich aspektach – nauczanie to jest rzeczywiście znane, zaakceptowane, odrzucone i/lub krytykowane w środowiskach pozakościelnych? Jakie są czynniki kulturowe, które utrudniają pełne przyjęcie nauczania Kościoła o rodzinie?

2. Małżeństwo według prawa naturalnego

a) Jakie miejsce zajmuje idea prawa naturalnego w społeczeństwie: w instytucjach, edukacji, środowiskach akademickich i ogólnie wśród ludzi? Jakie koncepcje antropologiczne leżą u podstaw dyskusji o naturalnej podstawie rodziny?

b) Czy koncepcja prawa naturalnego związku mężczyzny i kobiety jest powszechnie przyjęta przez ogół ochrzczonych?

c) W jaki sposób teoria i praktyka związku mężczyzny i kobiety opartego na prawie naturalnym jest kwestionowana w tworzeniu rodziny? Jak ta kwestia jest przedstawiana i rozwijana w instytucjach cywilnych i kościelnych?

d) W jaki sposób w duszpasterstwie postępować, gdy niepraktykujący katolicy lub zadeklarowani niewierzący proszą o zawarcie małżeństwa?

3. Duszpasterstwo rodzin w kontekście ewangelizacji

a) Jakie doświadczenia pojawiły się w ostatnich dziesięcioleciach w sprawie przygotowania do małżeństwa? Jakie działania są podejmowane w celu pobudzania ewangelizacyjnego zadania małżonków i rodziny? Jak można promować świadomość rodziny jako „Kościoła domowego"?

b) Czy udało się przedłożyć propozycje sposobu modlitwy w rodzinie, aby te mogły oprzeć się złożoności współczesnego życia i kultury?

c) W jaki sposób, w dobie kryzysu pokoleniowego, rodziny chrześcijańskie są w stanie wypełnić swoje powołanie w przekazywaniu wiary?

d) W jaki sposób Kościoły lokalne i ruchy duchowości rodzinnej są w stanie stworzyć sposoby działania, które mogą stać się przykładem do naśladowania?

e) Jaki specyficzny wkład w rozprzestrzenianiu wiarygodnej i całościowej idei małżeństwa i rodziny chrześcijańskiej mogą mieć współczesne małżeństwa i rodziny?

f) Jaką opiekę duszpasterską zapewnia Kościół we wspieraniu par tworzących się oraz par znajdujących się w sytuacjach kryzysowych?

4. Duszpasterstwo w niektórych trudnych sytuacjach małżeńskich

a) Czy konkubinat ad experimentum jest ważną sprawą duszpasterską w realiach Kościoła lokalnego? Jaki w przybliżeniu procent wiernych żyje bez ślubu?

b) Czy istnieją związki , które nie są sformalizowane ani religijnie ani cywilnie? Czy istnieją wiarygodne dane statystyczne na ten temat?

c) Czy pary żyjące w separacji oraz ludzie rozwiedzeni, którzy wstąpili w ponowny związek małżeński są ważną sprawą duszpasterską lokalnego Kościoła? Czy można w przybliżeniu podać ich procent? W jaki sposób radzą sobie z tą sytuacją odpowiednie programy duszpasterskie?

d) W jaki sposób ochrzczeni przeżywają ich „nieregularne", wyżej wymienione, sytuacje? Są świadomi nieuregulowanego statusu? Czy jest im to po prostu obojętne? Czy czują się marginalizowani lub cierpią z powodu niemożności otrzymania sakramentów?

e) Jakie wymagania stawiają rozwiedzeni żyjący w nowych związkach Kościołowi w kwestii sakramentów Eucharystii i Spowiedzi? Ile osób spośród znajdujących się w powyższej sytuacji prosi o te sakramenty?

f) Czy uproszczenie kanonicznej praktyki w rozpoznawaniu nieważności związku małżeńskiego może wnieść realny pozytywny wkład w rozwiązywanie problemów osób w powyższych sytuacjach? Jeśli tak, to w jakiej formie?

g) Czy istnieje duszpasterstwo dla ludzi w powyższych sytuacjach? Jak jest realizowana ta posługa duszpasterska? Czy istnieją w tym względzie programy na szczeblu krajowym i diecezjalnym? W jaki sposób miłosierdzie Boże głoszone jest wśród par w separacji i osób rozwiedzionych żyjących w nowych związkach i jak w praktyce Kościół wspiera ich na drodze wiary?

5. Związek osób tej samej płci

a) Czy istnieje w Twoim kraju prawo cywilne uznające związki osób tej samej płci i czy są one zrównane w jakiś sposób z małżeństwem?

b) Jaki jest stosunek Kościołów partykularnych i lokalnych zarówno wobec państwa jako promotora cywilnych związków między osobami tej samej płci, jak i wobec osób zaangażowanych w tego typu związki?

c) Jaki rodzaj duszpasterskiej uwagi można ofiarować ludziom, którzy zdecydowali się żyć w tego typu związkach?

d) Jak duszpastersko zachować się w przypadku związków osób tej samej płci, które adoptowały dzieci, w kwestii przekazywania wiary?

6. Wychowanie dzieci w nieregularnych sytuacjach małżeńskich

a) Jakie są szacunkowe proporcje dzieci i młodzieży ze związków nieuregulowanych w stosunku do tych, które urodziły się i wychowują w rodzinach o uregulowanym statusie?

b) Z jaką postawą rodzice zwracają się do Kościoła? O co pytają? Czy proszą o sakramenty, czy chcą tylko katechezy i ogólnego nauczania religii?

c) W jaki sposób Kościoły partykularne próbują sprostać potrzebom rodziców zapewnienia dzieciom edukacji chrześcijańskiej?

d) Jaka jest praktyka sakramentalna w takich przypadkach: przygotowanie, udzielanie sakramentu oraz towarzyszenie w sakramencie?

7. Otwartość małżonków na życie

a) Jaką wiedzę mają chrześcijanie na temat odpowiedzialnego rodzicielstwa w świetle nauki Humanae vitae? Czy są świadomi tego, jak moralnie ocenić różne metody planowania rodziny? Co należałoby zgłębić, by zaproponować w tej materii w kontekście pracy duszpasterskiej?

b) Czy ta nauka moralna jest akceptowana? Jakie aspekty stwarzają najwięcej trudności dla większości par akceptujących tą naukę?

c) Jakie metody naturalne są promowane przez Kościoły partykularne, aby pomóc małżonkom w praktykowaniu nauczania Humanae vitae?

d) Jakie jest doświadczenie związane z tą dziedziną w praktykowaniu sakramentu pokuty i uczestnictwa w Eucharystii?

e) Jakie różnice są widoczne w tym zakresie między nauczaniem Kościoła i edukacją świecką?

f) W jaki sposób można promować większą otwartość na rodzenie dzieci? Jak można promować wzrost urodzeń?

8. Relacja między rodziną a osobą

a) Jezus Chrystus objawia tajemnicę i powołanie człowieka. Czy rodzina może być miejscem uprzywilejowanym do urzeczywistniania tej prawdy?

b) Jakie krytyczne sytuacje w rodzinie mogą w dzisiejszych czasach utrudniać spotkanie człowieka z Chrystusem?

c) W jakim stopniu kryzysy wiary doświadczane przez ludzi mogą mieć wpływ na życie rodzinne?

9. Inne wyzwania i propozycje

Jakie inne wyzwania lub propozycje dotyczące powyższych tematów uważasz za pilne i przydatne do rozważenia?

8.
LIST
Pasterski Episkopatu Polski na Adwent Roku Pańskiego 2013.

Wierzę w Syna Bożego

Drodzy Bracia i Siostry!

1. Adwent to radosne oczekiwanie na Zbawiciela. Wsłuchując się w słowa znanej pieśni kościelnej „Niebiosa, rosę spuśćcie nam z góry”, wchodzimy w Adwent, czyli w oczekiwanie na przyjście Zbawiciela. Nie jest to czas umartwień, ale porządkowania naszych sumień i naszego życia. W tym okresie łączymy się w naszym oczekiwaniu ze wszystkimi sprawiedliwymi synami i córkami Izraela. W sposób szczególny łączymy się z Maryją i jej Oblubieńcem, św. Józefem, dla których Adwent – od chwili Zwiastowania – był radosnym wyczekiwaniem na narodziny Jezusa. Dzisiejsza liturgia przypomina nam ten czas wypatrywania naszego zbawienia. Pan jest blisko. „Nadeszła godzina powstania ze snu” (por. Rz 13, 11).

Oczekujemy na Boże Narodzenie, na narodziny Życia, które stanowi źródło i początek każdego ludzkiego istnienia i całej ludzkiej przyszłości (por. Hi 12,10). Adwent jest szkołą czekania. I to może stanowić dla nas trudność, ponieważ wielu ludzi – także wielu chrześcijan – nie potrafi czekać. Charakterystyczne dla współczesnego człowieka, zwłaszcza młodego, jest to, że chce mieć wiele, od razu i po najniższych kosztach. Nie umiemy cierpliwie czekać nawet na święta Bożego Narodzenia. W sklepach już teraz widzimy świąteczne dekoracje, a z głośników od wielu dni płynie śpiew kolęd. Do czego nas zachęcają? Czy do otwarcia Chrystusowi naszych serc, czy też raczej do otwarcia portfeli lub użycia kart kredytowych? W takim klimacie trudno jest zrozumieć, że Adwent musi mieć swój rytm i swoje tempo. A przecież warto wykorzystać ten czas na duchowe przygotowanie do czekających nas świąt. Na naszej adwentowej drodze Kościół zaprasza nas do czuwania razem z Maryją, do pogłębiana

w czasie rorat nadziei na spotkanie z Panem. W dniach skupienia, rekolekcjach adwentowych i sakramencie pokuty możemy przygotować nasze serca na spotkanie z Tym, który przychodzi i otworzyć je na potrzeby innych.

2. Czekamy na rocznicę Chrztu Polski. Rozpoczynający się Adwent wpisuje się w inny czas oczekiwania, nieco dłuższy, związany z 1050. rocznicą Chrztu Polski. Będziemy ją przeżywać za trzy lata. To historyczne wydarzenie zapoczątkowało nie tylko dzieje Kościoła na ziemiach polskich, ale także przyczyniło się do powstania zrębów polskiej państwowości. Od momentu przyjęcia chrztu w 966 roku rozpoczęły się dzieje naszej ojczyzny. Chrzest Mieszka I położył stabilny fundament dla tworzonego przez niego państwa. Przede wszystkim jednak przyjęcie chrześcijaństwa spowodowało wielki zwrot w wymiarze religijnym. Polacy zaczęli odchodzić od bałwochwalstwa, odcinać się od barbarzyństwa i odrzucać wielożeństwo. Na płaszczyźnie państwowej wprowadzono normy prawa rzymskiego. Jakże ważna jest także kulturotwórcza rola Chrztu Polski, widoczna najbardziej w prowadzonych przez Kościół szkołach, znajdująca swój wyraz m.in. w sztuce, muzyce, literaturze i architekturze.

Świętowanie tej rocznicy jest ważne, ale nie może być celem samym w sobie. Znajomość naszej przeszłości pozwala odkrywać i doceniać chrześcijańskie korzenie, z których wyrastamy. Służy to patrzeniu na teraźniejszość przez pryzmat wiary w Boga, by w konsekwencji budować naszą przyszłość na fundamencie doświadczenia żywego spotkania z Chrystusem. Chcemy, by wspomnienie historycznego wydarzenia o fundamentalnym znaczeniu dla chrześcijaństwa i państwowości na naszej ziemi, stało się impulsem do odnowienia i umocnienia naszej wiary.

W ramach przygotowania do tego jubileuszu Konferencja Episkopatu Polski opracowała program duszpasterski na lata 2013-2017, którego mottem są słowa: „Przez Chrystusa, z Chrystusem, w Chrystusie. Przez wiarę i chrzest do świadectwa". Program ten jest propozycją duchowej drogi, prowadzącej do odnowienia przymierza chrzcielnego z Bogiem, do postawienia Boga w centrum naszego życia i do dawania świadectwa wiary. Jest ono ważne w naszych rodzinach, wspólnotach, parafiach a zwłaszcza wobec naszych sióstr i braci, którzy żyją już tak, jakby Boga nie było, dla których Adwent nie istnieje, bo nie mają na co czekać. Chcemy najpierw ewangelizo-

wać samych siebie. Chcemy się nawracać. Ale chcemy także docierać z Dobrą Nowiną do tych, którzy – jak mówi Papież Franciszek – „żyją na peryferiach".

Rok pracy duszpasterskiej, który rozpoczynamy dzisiejszą niedzielą, przeżywać będziemy pod hasłem: „Wierzę w Syna Bożego". „Wierzymy i wyznajemy, że Jezus z Nazaretu, (...) jest odwiecznym Synem Bożym, który stał się człowiekiem" (KKK 423). Wyznanie to jest fundamentem naszej wiary. Wierzymy Jezusowi, gdy przyjmujemy Jego Słowo i spotykamy się z Nim w sakramentach. Wierzymy w Jezusa, gdy przyjmujemy Go osobiście w naszym życiu, w naszych rodzinach i w naszych środowiskach. Pozwólmy Mu przemawiać do naszych serc i budzić w nich tęsknotę za tym, co prawdziwe, dobre i piękne. A zatem pozwólmy Mu, by nas prowadził drogą życia.

3. Oczekujemy na kanonizację Jana Pawła II. W rozpoczynającym się roku duszpasterskim szczególnym wydarzeniem będzie kanonizacja dwóch wielkich papieży Jana XXIII i Jana Pawła II. Z radością oczekujemy i przygotowujemy się na ogłoszenie świętym naszego wielkiego Rodaka. Wielu z nas należy do pokoleń, którym dane było doświadczyć działania mocy Bożej w tym niezwykłym człowieku. Jan Paweł II konsekwentnie uczył nas, że siła wiary zależy od otwarcia na działanie Ducha Świętego. Sam każdego dnia prosił Ducha Świętego o Jego dary. Praktykę tej modlitwy wyniósł z rodzinnego domu. Nauczył się jej od swojego ojca i był jej wierny przez całe życie. Wielokrotnie mogliśmy się przekonać, jak Bóg wysłuchiwał jego modlitwy, czyniąc go narzędziem swej łaski.

W czasie pierwszej wizyty w Ojczyźnie, w kościele w Wadowicach, Jan Paweł II zatrzymał się przy chrzcielnicy i na kolanach dziękował Bogu za dar nowego życia otrzymanego na chrzcie świętym. W prosty sposób pokazał nam, jak bardzo potrzebne jest, byśmy pielęgnowali w sobie duchowość chrzcielną. W 1988 roku pisał: „Wśród licznych życiowych odkryć nie może zabraknąć jednego, które posiada podstawowe znaczenie dla każdej ludzkiej istoty: osobistego odkrycia Jezusa Chrystusa. Odkrywanie Chrystusa wciąż od nowa i coraz lepiej, jest najwspanialszą przygodą naszego życia. Ale nie wystarczy odkryć Go tylko raz jeden. Każde bowiem odkrycie Go staje się zachętą do tego, by jeszcze bardziej Go szukać i coraz lepiej poznawać" (Orędzie na IV Światowy Dzień Młodzieży, n. 1).

W zakończonym przed tygodniem Roku Wiary uświadamialiśmy sobie, że wiara jest darem, ale także poważnym zadaniem. Nie możemy poprzestać na wzruszeniach. Nie możemy tylko wspominać przeszłości. Dlatego nie powinniśmy uciekać przed odpowiedzialnością za przekaz wiary tym, którzy idą z nami i przyjdą po nas. To jest największe wyzwanie, przed jakim stajemy. Postarajmy się wypełnić to zadanie, poprzez kierowanie się zasadami wiary, dawanie świadectwa w najbliższym otoczeniu i obronę Kościoła. Wiara musi przenikać nasze myślenie i działanie, naszą pracę nad sobą i apostolstwo. Do takiej odpowiedzialności przygotowywał nas Jan Paweł II, „błogosławiony ze względu na swą wiarę mocną i wielkoduszną, wiarę apostolską (por. Homilia Benedykt XVI w czasie beatyfikacji Jana Pawła II). Jego kanonizacja jest ostateczną pieczęcią, gwarantującą autentyczność tego, czym sam żył i co nam proponował. Od nas zależy, czy ogłoszenie świętym tego Świadka wiary zostawi w nas ślad, czy zaowocuje w naszych sercach i postawach żywą wiarą, głęboką nadzieją i gorącą miłością.

Niech Najświętsza Maryja Panna Niepokalanie Poczęta, której tak bardzo zaufał błogosławiony Jan Paweł II, oręduje za nami u swego Syna i wyprasza nam żywą wiarę i apostolski zapał.

Na owocne przeżywanie Adwentu wszystkim w ojczyźnie i przebywającym po za jej granicami z serca błogosławimy.

Podpisali: Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi
obecni na 363. Zebraniu Plenarnym Konferencji Episkopatu Polski
w Warszawie w dniu 8 października 2013 r.

9.
APEL
na Dzień modlitwy i pomocy materialnej Kościołowi na Wschodzie, 8 grudnia 2013 r., II Niedziela Adwentu.

Zbliża się nasze zbawienie

Drodzy Bracia w kapłaństwie, Ukochani Bracia i Siostry!

Wkroczyliśmy w czas adwentowy, wyjątkowo nam bliski z racji na przesłanki religijne, dzięki którym staramy się jak najlepiej przygotować na przyjęcie tajemnicy przyjścia na świat Syna Bożego, jak i ze względu na różne kulturowe i obyczajowe przeżycia oraz praktyki. Dają one o sobie znać w obdarowywaniu się prezentami czy to szóstego grudnia, gdy wspominamy św. Mikołaja, czy też w samą wigilię Bożego Narodzenia, kiedy koniecznie powinno coś się znaleźć pod choinką dla wszystkich, których się spodziewamy, że będą uczestnikami wspólnej wieczerzy i łamać się opłatkiem.

Być może ten klimat duchowy i kulturowy sprawił, że Konferencja Episkopatu Polski wybrała drugą niedzielę Adwentu, jako ten dzień, w którym jesteśmy zaproszeni do wyrażenia naszej pamięci oraz okazania życzliwości dla wszystkich naszych sióstr i braci, żyjących na Wschodzie, a bliskich nam z racji historycznych i licznych wspólnych doświadczeń. Wielu z nas pozostawiło tam swoje rodziny. A jeszcze więcej jest takich, którzy wspominają swoich bliskich zmarłych i ich groby, często już bezimienne, rozsiane na Wileńszczyźnie, Polesiu, na Wołyniu i Podolu, bezkresnej Syberii czy na stepach Kazachstanu. Przy tym pamiętamy dobrze, na jakie trudności byli narażeni wszyscy nasi bracia i siostry wierzący w Chrystusa i to przez całe dziesięciolecia. Jak wiele zamknięto świątyń! Jak wielu kapłanów przeszło przez Syberię! Jak wielu świeckich spotykały kary za to, że starali się praktykować swoją wiarę!

Dziękujemy Panu Bogu za to, że to już jest historia. Cieszymy się, że życie religijne odradza się, a dzieci i młodzież mogą poznawać swo-

ją wiarę i ją wyznawać. Ale niestety, na tej nowej drodze, ci bliscy nam duchowo ludzie napotykają na wiele problemów natury politycznej, duchowej i materialnej.

Siostry i Bracia w Chrystusie. W czasie Adwentu niezwykle ważnym jest słowo „czuwajcie". Wytycza nam ono program na cały Adwent, a także poniekąd na całe życie. Czuwanie wymaga napiętej uwagi i wytężonej świadomości. Czuwaniu towarzyszy gotowość do słuchania i działania. Czuwając, wyszukujemy okazje, by czynić dobrze. Sam Pan Jezus w Ewangelii zachęca, abyśmy nie zlekceważyli przyjścia Syna Bożego na świat i z tego to tytułu wzywa: „Czuwajcie więc, bo nie wiecie, w którym dniu Pan wasz przyjdzie". A Pan przyjdzie wtedy, kiedy drzwi naszych serc będą otwarte, kiedy będziemy pamiętali o potrzebujących, kiedy wiara nasza będzie żywa. Papież Franciszek mówił o tym w Brazylii: „Wiara jest płomieniem, który staje się tym żywszy, im bardziej się nią dzieli, przekazuje, aby wszyscy mogli poznać, umiłować i wyznawać Jezusa Chrystusa, który jest Panem życia i historii" (por. Rz 10, 9; Rio, 28. VII. 2013).

Co więcej, także w Brazylii Papież Franciszek bardzo mocno podkreślał potrzebę szerzenia kultury „spotkania", mając na uwadze to, że współczesne media, niestety, zapominają o tego rodzaju misji i raczej dzielą niźli zbliżają ludzi. Mało tego, jesteśmy świadkami, jak niekiedy z uporem lansuje się kulturę „odrzucenia". „Nie ma miejsca ani dla starca, ani dla niechcianego dziecka". To są słowa Ojca Świętego. I stąd bierze się kolejny apel Papieża: „Drodzy bracia i siostry, jesteście powołani przez Boga z imienia i nazwiska (...), by głosić Ewangelię i z radością krzewić kulturę spotkania. Naszym wzorem jest Maryja Dziewica. (...) Prośmy Ją, aby nas nauczyła spotykać się każdego dnia z Jezusem. (...) Niech nas zachęci do wyjścia na spotkanie wielu braci i sióstr, którzy pozostają na peryferiach, odczuwają głód Boga" (Rio - Katedra, 27. VII. 2013).

Są to przejmujące wezwania. One wypływają z wielkiej wrażliwości na potrzeby duchowe współczesnych ludzi. Na potrzeby ludzi, którzy czekają na zaproszenie. Wielu z nich chętnie uczestniczyłoby tych w „spotkaniach". Tylko niech mają w czym i gdzie, udać się na spotkanie. Pamiętajmy o naszych siostrach i braciach, którzy znajdują się w trudniejszych od nas okolicznościach. Módlmy się o dobrych kapłanów, o powołania zakonne. Kościół, bowiem musi mieć wiele propozycji do zaofiarowania, a to wymaga ludzi przygotowanych, jak i niezbędnego zaplecza.

Tak to odczuwał i tak o tym pisał przed laty Zygmunt Krasiński w Psalmie Miłości:

„(...) Wylać Ducha na miliony!
Ciałom wszystkim rozdać chleba –
Duszom wszystkim – myśli z nieba!
Nic nie spychać nigdy w dół,
Lecz do coraz wyższych kół
Iść przez drugich podnoszenie –
Tak Bóg czyni we wszechświecie!
Bo cel światów – szlachetnienie!”.

A to „szlachetnienie” dokonuje się właśnie w oparciu o zasadę wymiany darów. Jedni ofiarują modlitwę, inni cierpienie, a jeszcze inni są w stanie przyjść z pomocą materialną. W imieniu Konferencji Episkopatu Polski zwracamy się o wyjście naprzeciw potrzebom naszych sióstr i braci. Pamiętajmy o modlitwie, o duchowej łączności i to zawsze. Natomiast zachęcamy do złożenia swego daru świątecznego właśnie w drugą niedzielę Adwentu, czyli 8 grudnia, w którą w tym roku wspominamy Niepokalane Poczęcie Matki Najświętszej. To dodatkowy motyw do hojności, gdyż z pewnością do tego nas zachęca pełne miłości serce Matki Bożej, naszej Królowej, ale też i Matki Pocieszenia dla milionów ludzi.

Serdecznie zapraszamy Polaków w kraju i poza jego granicami do solidarności w przeżywaniu tego dnia: modlitwy, wsparcia i wdzięczności.

Drodzy Bracia i Siostry. Każda bezinteresowna pomoc powróci do nas zgodnie ze słowami: „Dawajcie a będzie wam dane; miarą dobrą, natłoczoną, utrzęsioną i opływającą wsypią w zanadrze wasze” (Łk 6, 38). Otrzymamy tysiąckroć więcej i to w tym życiu.

W imieniu wszystkich, Pasterzy, kapłanów, sióstr zakonnych i osób obdarowanych na Wschodzie, którzy dzięki naszej wrażliwości na ich potrzeby, dzięki naszej hojności, będą mogli radośniej i ufniej przeżywać nie tylko święta Bożego Narodzenia, ale z większym spokojem patrzeć w przyszłość, składamy serdeczne podziękowanie i zapewnienie, że wierni tworzący Kościół Katolicki na Wschodzie, gorliwie modlą się za ofiarodawców w duchu wdzięczności za przekazane ofiary. Przeżywany w Polsce i na placówkach polonijnych „Dzień

modlitwy i pomocy materialnej Kościołowi na Wschodzie" tam, za wschodnią granicą, jest dniem wdzięczności za tych, którzy pomagają duchowo i materialnie.

Błogosławionych Świąt Bożego Narodzenia
i Szczęśliwego Nowego Roku!

+ Antoni P. Dydycz
Ks. Leszek Kryża Ochr
Zespół Pomocy Kościołowi na Wschodzie

10.
LIST

pasterski na Niedzielę Świętej Rodziny 2013 roku

Drogie Siostry, drodzy Bracia!

Każdego roku w Oktawie Narodzenia Pańskiego przeżywamy Niedzielę Świętej Rodziny. Kierujemy myśl ku naszym rodzinom i podejmujemy refleksję na temat sytuacji współczesnej rodziny. Dzisiejsza Ewangelia opowiada o tym, że Rodzina z Nazaretu w trudnych i niejasnych sytuacjach starała się odczytać i wypełnić wolę Bożą, dzięki czemu wychodziła z nich odnowiona. Takie zachowanie stanowi dla nas ważną wskazówkę, że także dzisiaj posłuszeństwo Bogu i Jego niezrozumiałej czasem woli jest gwarantem szczęścia w rodzinie.

Błogosławiony Jan Paweł II, do którego kanonizacji się przygotowujemy, przypomina, że prawda o instytucji małżeństwa jest „ponad wolą jednostek, kaprysami poszczególnych małżeństw, decyzjami organizmów społecznych i rządowych" (23 II 1980). Prawdy tej należy szukać u Boga, ponieważ „sam Bóg jest twórcą małżeństwa" (GS 48). To Bóg stworzył człowieka mężczyzną i kobietą, zaś bycie – w ciele

i duszy – mężczyzną „dla” kobiety i kobietą „dla” mężczyzny uczynił wielkim i niezastąpionym darem oraz zadaniem w życiu małżeńskim. Rodzinę oparł na fundamencie małżeństwa złączonego na całe życie miłością nierozerwalną i wyłączną. Postanowił, że taka właśnie rodzina będzie właściwym środowiskiem rozwoju dzieci, którym przekaże życie oraz zapewni rozwój materialny i duchowy.

Ta chrześcijańska wizja nie jest jakąś arbitralnie narzuconą normą, ale wypływa z odczytania natury osoby ludzkiej, natury małżeństwa i rodziny. Odrzucanie tej wizji prowadzi nieuchronnie do rozkładu rodzin i do klęski człowieka. Jak pokazuje historia ludzkości, lekceważenie Stwórcy jest zawsze niebezpieczne i zagraża szczęśliwej przyszłości człowieka i świata. Muszą zatem budzić najwyższy niepokój próby przedefiniowania pojęcia małżeństwa i rodziny narzucane współcześnie, zwłaszcza przez zwolenników ideologii gender i nagłaśniane przez niektóre media. Wobec nasilających się ataków tej ideologii skierowanych na różne obszary życia rodzinnego i społecznego czujemy się przynagleni, by z jednej strony stanowczo i jednoznacznie wypowiedzieć się w obronie chrześcijańskiej rodziny, fundamentalnych wartości, które ją chronią, a z drugiej przestrzec przed zagrożeniami płynącymi z propagowania nowego typu form życia rodzinnego.

Ideologia gender stanowi efekt trwających od dziesięcioleci przemian ideowo-kulturowych, mocno zakorzenionych w marksizmie i neomarksizmie, promowanych przez niektóre ruchy feministyczne oraz rewolucję seksualną. Genderyzm promuje zasady całkowicie sprzeczne z rzeczywistością i integralnym pojmowaniem natury człowieka. Twierdzi, że płeć biologiczna nie ma znaczenia społecznego, i że liczy się przede wszystkim płeć kulturowa, którą człowiek może swobodnie modelować i definiować, niezależnie od uwarunkowań biologicznych. Według tej ideologii człowiek może siebie w dobrowolny sposób określać: czy jest mężczyzną czy kobietą, może też dowolnie wybierać własną orientację seksualną. To dobrowolne samookreślenie, które nie musi być czymś jednorazowym, ma prowadzić do tego, by społeczeństwo zaakceptowało prawo do zakładania nowego typu rodzin, na przykład zbudowanych na związkach o charakterze homoseksualnym.

Niebezpieczeństwo ideologii gender wynika w gruncie rzeczy z jej głęboko destrukcyjnego charakteru zarówno wobec osoby, jak

i relacji międzyludzkich, a więc całego życia społecznego. Człowiek o niepewnej tożsamości płciowej nie jest w stanie odkryć i wypełnić zadań stojących przed nim zarówno w życiu małżeńsko-rodzinnym, jak i społeczno-zawodowym. Próba zrównania różnego typu związków jest de facto poważnym osłabieniem małżeństwa jako wspólnoty mężczyzny i kobiety oraz rodziny, na małżeństwie zbudowanej.

Spotykamy się z różnymi postawami wobec działań podejmowanych przez zwolenników ideologii gender. Zdecydowana większość nie wie, czym jest ta ideologia, nie wyczuwa więc żadnego niebezpieczeństwa. Wąskie grono osób – zwłaszcza nauczycieli i wychowawców, w tym także katechetów i duszpasterzy – próbuje na własną rękę poszukiwać konstruktywnych sposobów przeciwdziałania jej. Są wreszcie i tacy, którzy widząc absurdalność tej ideologii uważają, że Polacy sami odrzucą proponowane im utopijne wizje. Tymczasem ideologia gender bez wiedzy społeczeństwa i zgody Polaków od wielu miesięcy wprowadzana jest w różne struktury życia społecznego: edukację, służbę zdrowia, działalność placówek kulturalno-oświatowych i organizacji pozarządowych. W przekazach części mediów jest ukazywana pozytywnie: jako przeciwdziałanie przemocy oraz dążenie do równouprawnienia.

Wspólnota Kościoła w sposób integralny patrzy na człowieka i jego płeć, dostrzegając w niej wymiar cielesno-biologiczny, psychiczno-kulturowy oraz duchowy. Nie jest czymś niewłaściwym prowadzenie badań nad wpływem kultury na płeć. Groźne jest natomiast ideologiczne twierdzenie, że płeć biologiczna nie ma żadnego istotnego znaczenia dla życia społecznego. Kościół jednoznacznie opowiada się przeciw dyskryminacji ze względu na płeć, ale równocześnie dostrzega niebezpieczeństwo niwelowania wartości płci. To nie fakt istnienia dwóch płci jest źródłem dyskryminacji, ale brak duchowego odniesienia, ludzki egoizm i pycha, które trzeba stale przezwyciężać. Kościół w żaden sposób nie zgadza się na poniżanie osób o skłonnościach homoseksualnych, ale równocześnie z naciskiem podkreśla, że aktywność homoseksualna jest głęboko nieuporządkowana oraz że nie można społecznie zrównywać małżeństwa będącego wspólnotą mężczyzny i kobiety ze związkiem homoseksualnym.

W święto Świętej Rodziny zwracamy się z gorącym apelem do rodzin chrześcijańskich, do przedstawicieli ruchów religijnych i stowarzyszeń kościelnych oraz wszystkich ludzi dobrej woli, aby odważnie podejmowali działania, które będą służyć upowszechnianiu prawdy

o małżeństwie i rodzinie. Bardziej niż kiedykolwiek potrzebna jest dzisiaj edukacja środowisk wychowawczych.

Apelujemy także do instytucji odpowiadających za polską edukację, aby nie ulegały naciskom nielicznych, choć bardzo głośnych, środowisk, dysponujących niemałymi środkami finansowymi, które w imię nowoczesnego wychowania dokonują eksperymentów na dzieciach i młodzieży. Wzywamy instytucje oświatowe, aby zaangażowały się w promowanie integralnej wizji człowieka.

Wszystkich wierzących prosimy o żarliwą modlitwę w intencji małżeństw, rodzin oraz wychowywanych w nich dzieci. Prośmy Ducha Świętego, aby udzielał nam nieustannie światła rozumienia i widzenia prawdy w tym, co jest niebezpieczeństwem i zagrożeniem nie tylko dla rodziny, ale dla naszej Ojczyzny i całej ludzkości. Módlmy się także o odwagę bycia ludźmi wiary i odważnymi obrońcami Prawdy. Niech w podejmowaniu tego trudu wzorem do naśladowania oraz pomocą duchową będzie Święta Rodzina z Nazaretu, w której wychowywał się Syn Boży – Jezus Chrystus.

W tym duchu udzielamy wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

Podpisali:
Pasterze Kościoła katolickiego w Polsce

CHRISTUS DILEXIT NOS

METROPOLITA WROCŁAWSKI

1.
HOMILIA
wygłoszona podczas uroczystej Mszy Św. ingresowej,

Wrocław, 16 czerwca 2013 r.

Najdostojniejsi Księża Kardynałowie, Arcybiskupi i Biskupi, z kraju i zagranicy,

Najdostojniejszy Księże Arcybiskupie Nuncjuszu Apostolski w Polsce,

Dostojne Kapituły, drodzy Kapłani,

Szanowni przedstawiciele władz państwowych i samorządowych,

Szanowni przedstawiciele świata nauki, kultury, sztuki i mediów,

Drogie Siostry Zakonne, osoby życia konsekrowanego, klerycy,

Szanowni przedstawiciele wspólnot, ruchów i stowarzyszeń katolickich oraz zakonów rycerskich,

Droga Młodzieży, umiłowani w Chrystusie Panu Bracia i Siostry zgromadzeni w tej katedrze i łączący się z nami za pośrednictwem telewizji i radia.

Jezus przyjmuje zaproszenie jednego z faryzeuszów i gości w jego domu. Nieoczekiwanie dla wszystkich pojawia się tam kobieta, która, jak słyszeliśmy w przeczytanym fragmencie Ewangelii, „prowadziła w mieście życie grzeszne". Przyniosła ona ze sobą flakonik alabastrowy olejku i płacząc, zaczęła łzami oblewać stopy Jezusa i włosami swej głowy je wycierać. Potem całowała Jego stopy i namaszczała je olejkiem. To zachowanie kobiety obok zdziwienia wywołało u gospodarza refleksję: „Gdyby on był prorokiem, wiedziałby, co to za jedna i jaka to jest kobieta, która się go dotyka, że jest grzesznicą". Mogłoby się wydawać, że faryzeusz usprawiedliwia Jezusa: gdyby wiedział, kim jest ta kobieta, nie pozwoliłby na to. Tymczasem za tym usprawiedliwieniem kryje się oskarżenie: nie jest prorokiem. Oszukuje ludzi, uzurpuje sobie rozgłos, którym się cieszy. Bo gdyby nim był, wiedziałby, że kobieta ta jest grzesznicą. Przyzwolenie Jezusa

na postępowanie kobiety powszechnie uważanej za jawnogrzesznicę i sąd faryzeusza o Jezusie muszą budzić mieszane uczucia. Co o tym wszystkim sądzić? Rodzące się wątpliwości przerywają słowa Chrystusa: „Szymonie, mam ci coś do powiedzenia". Przez odniesienie się do jego myśli Jezus daje Szymonowi możliwość przekonania się, że jest prawdziwie prorokiem. Bo tylko prorok może znać czyjeś myśli i czytać w ludzkim sercu. Nikt inny tego nie potrafi. Jednocześnie przez przypowieść o dwóch dłużnikach przygotowuje zebranych do zrozumienia tego, co zamierza powiedzieć w obronie kobiety: „Odpuszczone są jej liczne grzechy, ponieważ bardzo umiłowała". Podobnie jak wtedy, tak i dziś, Chrystus mówi do każdego z nas: mam ci coś do powiedzenia. Przez tamto wydarzenie, w domu u faryzeusza, w świetle całego mojego ziemskiego nauczania, w świetle mojej męki, śmierci na krzyżu i zmartwychwstania mówię ci o mojej do ciebie miłości. Miłości miłosiernej, uwalniającej od grzechu, przebaczającej każdy grzech, miłości potężniejszej od zła, od śmierci.

Dzisiaj wielu nie rozumie znaczenia krzyża. Początkowo nie rozumieli tego także apostołowie. Ilekroć Chrystus zapowiadał swoją mękę i śmierć na krzyżu, spotykał się z niezrozumieniem, a nawet protestem. Dobrze znamy emocjonalne wystąpienie Piotra: „Panie, niech cię to nigdy nie spotka". Dzisiaj lepiej to rozumiemy: po prostu nie było innego sposobu, by przekonać człowieka o miłości, pozostał tylko krzyż. Właśnie to mówi Chrystus do współczesnego człowieka, do każdego z nas. I z tą radosną nowiną przychodzę do was, tu do Wrocławia.

Dzisiaj obejmuję pasterską troską każdego. Was tu obecnych, całą archidiecezję i tych, którzy stoją z boku, i tylko przyglądają się Chrystusowi, albo Go zapraszają, i paradoksalnie, podobnie jak faryzeusz, który nie dopełnił obowiązków gościnności, dają odczuć, że nie jest dla nich wcale taki ważny. Chrystus nie obraża się na nikogo. Zaproszenie przyjmuje od każdego i jedyną Jego troską jest to, aby zapraszającego obficie obdarować łaską i zbawieniem.

Droga Siostro, drogi Bracie, od tysiąca lat na tej śląskiej ziemi Chrystus mówi człowiekowi: jesteś dla mnie kimś bardzo ważnym. To dla ciebie cierpiałem i pozwoliłem się ukrzyżować, abyś miał życie wieczne. Jednocześnie w słowach: mam ci coś do powiedzenia, Chrystus zawiera przesłanie skierowane wyłącznie do ciebie. Przesłanie, które możesz usłyszeć w swoim sumieniu. Może jest to prośba, byś przebaczył, przebaczyła, bliźniemu, może jest to wołanie, byś powrócił do pierwotnej gorliwości, byś chronił życie, byś odważniej dawał

świadectwo swojej wiary, byś aktywniej włączył się w życie swojej wspólnoty parafialnej, i zgodnie ze swoimi możliwościami, w życie społeczności lokalnej. Jestem przekonany, że Jezus zachęca nas do tego, abyśmy starali się uczynić nasze rodziny wspólnotami miłości, miłości do Chrystusa i do siebie nawzajem. Można to uczynić na drodze modlitwy rodzinnej, właściwego przeżywania niedzieli i podejmowania dialogu rodzinnego.

Drodzy Rodzice! Uczcie swoje dzieci umiłowania modlitwy. Dawajcie im przykład modlitwy, zwłaszcza przez wspólną z nimi modlitwę. Troszczcie się o właściwe przeżywanie niedzieli. Niech udział w niedzielnej Mszy św. będzie najważniejszym wydarzeniem dnia. Niech w tym dniu nie braknie czasu dla dzieci, krewnych, przyjaciół. Starajcie się być razem i rozmawiać ze sobą. Niepokój budzi fakt, że coraz mniej jest dialogu między małżonkami i między rodzicami a dziećmi. W niektórych rodzinach dzieci są pozostawione same sobie. Pamiętajmy, że trwałe więzi małżeńskie i rodzinne buduje się poprzez wspólne spędzanie czasu wolnego i rozmowy. Tylko wtedy stajemy się sobie bliscy, kiedy dzielimy się wzajemnie swoimi przemyśleniami, obserwacjami, poglądami, radościami, a także problemami i smutkami. Niejednemu kryzysowi małżeńskiemu, rodzinnemu, wychowawczemu można by było zaradzić, gdyby istniał dialog. Przestrzenią dialogu i miłości niech będą także nasze parafie. Współczesny świat oczekuje świadectwa współpracy i jedności, najpierw prezbiterów pomiędzy sobą, i co równie ważne, duchownych z wiernymi.

W słowach Chrystusa z dzisiejszej Ewangelii odczytuję wezwanie do głoszenia Jego miłości i miłowania tych, do których mnie posyła, was, bracia i siostry. Do służby wam. Do troski o życie, o małżeństwa, rodziny, o młodzież, o ubogich, o wspólnoty parafialne, ruchy i stowarzyszenia katolickie. Także do troski o moich kapłanów oraz tych, wspaniałych młodych ludzi, którzy w naszym seminarium duchownym przygotowują się do pełnienia służby Bożej. Kiedy Pan Jezus nauczał, a zbliżał się wieczór, przyszli do Niego uczniowie i prosili, aby odesłał tłum, bo cały dzień nie jedli. A wtedy Jezus powiedział do nich: wy dajcie im jeść. Tak po prostu: wy dajcie im jeść. Jak zauważył Ewangelista, Jezus wiedział, co ma uczynić, zaplanował, że nakarmi zgłodniałe tłumy, ale pragnął nauczyć uczniów troski o człowieka. Troski o całego człowieka, to znaczy o wszystkie wymiary jego życia, a więc także o jego potrzeby materialne. Dlatego wyrażam wolę współpracy z wszystkimi, którzy podejmują działania na rzecz dobra każdego człowieka.

Dziękując za obecność przedstawicielom władz państwowych i samorządowych, przedstawicielom środowiska naukowego, świata kultury, sztuki, mediów, pragnę zapewnić o mojej szczerej woli współpracy i dialogu ze wszystkimi dla dobra mieszkańców tej ziemi, dla dobra Ojczyzny, Narodu i Państwa.

Cieszę się z obecności braci w biskupim posługiwaniu, przedstawicieli naszego episkopatu i gości z sąsiednich krajów. Cieszę się z licznego udziału księży, sióstr zakonnych, osób konsekrowanych i kleryków. Wyrażam radość z obecności wiernych Kościoła Katowickiego z arcybiskupem Wiktorem i arcybiskupem seniorem Damianem na czele. Dziękuję mojej mamie, siostrze z rodziną, krewnym, przyjaciołom. I wam, drodzy wrocławianie, oraz wszystkim moim diecezjanom. Ta nasza bogata i zróżnicowana wspólnota jest znakiem jedności Kościoła, chociaż wyrasta ona z tradycji zachodniej oraz wschodniej, tradycji Kresów. O tę jedność Kościoła, jedność z Ojcem Świętym Franciszkiem, którego tutaj reprezentuje Ksiądz Arcybiskup Nuncjusz, będę z całych sił zabiegał i ją budował.

Wdzięczny jestem za modlitwy i życzliwe słowa przedstawicielom wszystkich obecnych tu wyznań i religii. Pragnę was zapewnić o moim braterskim uczuciu miłości i otwartości na dialog i współpracę. W zaangażowaniu na rzecz człowieka drogowskazem jest społeczna nauka Kościoła, która nie jest jakimś dodatkiem, ale integralną częścią doktryny Kościoła. Ufam, że tu we Wrocławiu, gdzie do niedawna dynamicznie rozwijana była społeczna nauka Kościoła, odzyska ona swój dawny blask i stanowić będzie ważną inspirację w poszukiwaniu takich rozwiązań problemów społecznych i gospodarczych, które najlepiej służyć będą dobru osoby i dobru wspólnemu naszej Ojczyzny.

Bracia i Siostry, ta katedra, mury tej świątyni, konfesjonały, cała ta sakralna przestrzeń mówi o wierze, tradycji, historii wspólnoty wrocławskiego Kościoła. Przyjmuję z miłością to wszystko, co na fundamencie tej wiary zbudowano i co owocuje do dnia dzisiejszego. Wchodzę w trud wszystkich pasterzy tego Kościoła. A mieli w nim udział także biskupi pochodzący, tak jak i ja, z Ziemi Górnośląskiej. Niech mi będzie wolno sięgnąć do XIV wieku i przypomnieć biskupa Nankera, kandydata na ołtarze, urodzonego w Kamieniu niedaleko Piekar Śląskich i Dąbrówki Wielkiej, gdzie i ja się urodziłem i zostałem ochrzczony. Z tej części Śląska pochodzą także kard. Bolesław Kominek i biskup pomocniczy Paweł Latusek. Oblicze współczesnego Kościoła Wrocławskiego kształtowali kard. Henryk Gulbinowicz

i abp Marian Gołębiewski. Jest moim wielkim pragnieniem kontynuować ich dzieło.

Odwagi dodaje mi świadomość, że nie jestem sam, bo jest ze mną Chrystus, który umacnia mnie łaską Ducha Świętego, bo są ze mną kapłani, siostry zakonne, klerycy i wy, drogie siostry i drodzy bracia. Moją posługę zawierzam Matce Najświętszej, która jest czczona także w wielu kościołach Archidiecezji Wrocławskiej. Jej miłość kształtowała początek Kościoła, umacniała go i tworzyła. Chrystus mówi dzisiaj do nas, byśmy popatrzyli na Matkę, uczyli się od Niej miłości do Syna i do Jego Kościoła.

Maryja nie krytykuje Apostołów, nie potępia, nie zarzuca zdrady. Czy nie wiedziała, co się wydarzyło w czasie męki Chrystusa? Wiedziała, a pomimo tego nie ma ambicji tworzenia nowego Kościoła. Nie stoi w opozycji do Apostołów, ale szanuje wybór Apostołów dokonany przez Syna. Niczego nie narzuca, wykorzystując swoją pozycję. Nie walczy o prawdę, podważając autorytet Apostołów. Natomiast buduje jedność tej małej wówczas wspólnoty. Wspiera Apostołów, jest im matką. Maryja się modli w trudnym czasie, jest w wieczerniku. Zachowuje w sercu, kiedy nie rozumie. Za wszystkich się wstawia, o czym mówi uroczystość weselna w Kanie Galilejskiej.

Dzisiaj brakuje nam miłości do Kościoła. Jest tyle krytyki, która wcale nie wynika z własnego przeżycia czy doświadczenia. Bo taką można jeszcze zrozumieć, chociaż i tu nie są uprawnione jakiekolwiek uogólnienia, typu: wszyscy tak robią, wszyscy są tacy sami. Najczęściej jest to jednak krytyka wbrew własnemu doświadczeniu, krytyka oparta na doniesieniach prasowych czy też powtarzaniu tego, co ktoś powiedział. Uczmy się od Maryi miłości do tej wspólnoty, którą tworzymy, w której od chwili naszego chrztu żyjemy, miłości do Chrystusowego i naszego Kościoła.

O pomoc proszę także Jana Chrzciciela, patrona Archidiecezji, wiernego świadka Chrystusa. Wiemy, ile znaczą dla nas jego słowa: „Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata". Powtarzamy je wspólnie w czasie każdej mszy św., zanim karmimy się Ciałem Chrystusa. W jego mocy chcę szukać umocnienia dla mojej słabości. Bracia i Siostry, posłany do was przez Ojca Świętego Franciszka, staję przed wami z otwartym sercem i z gorącą prośbą o modlitwę. Ja sam już dziś modlę się: Chryste Dobry Pasterzu, spraw, by lud, który mi powierzyłeś, razem ze mną uczestniczył w Twoim królestwie na wieki.

Amen.

2.
ZAPROSZENIE
do udziału w Archidiecezjalnej Pielgrzymce Duchowieństwa i Wiernych na Jasną Górę w dniach 20 i 21 września 2013,

Wrocław, 16 sierpnia 2013 r.

Umiłowani w Panu Archidiecezjanie,

Jako nowy Wasz Pasterz, z radością przyjmuję fakt, że w naszej Archidiecezji tradycją jest, iż w miesiącu wrześniu, kiedy po wakacjach szkoły znów wypełnione są dziećmi i młodzieżą, przed nowym rokiem duszpasterskim, wszystkie sprawy, prace duszpasterskie i katechetyczne zanosimy wspólnie w ARCHIDIECEZJALNEJ PIELGRZYMCE DUCHOWIEŃSTWA i WIERNYCH do TRONU NASZEJ MATKI i KRÓLOWEJ na JASNĄ GÓRĘ.

W bieżącym roku nasze pielgrzymowanie nabiera szczególnego charakteru, przypada bowiem w ROKU WIARY, w którym przeżywamy piękno wiary, starając się odkryć treść wiary „wyznawanej, celebrowanej, przeżywanej i przemodlonej". Prologiem do przeżywania przez nas ROKU WIARY była ubiegłoroczna Archidiecezjalna Pielgrzymka Duchowieństwa i Wiernych na Jasną Górę pod hasłem: *„Któraś uwierzyła" – wspieraj nas w pielgrzymce wiary.*

Drodzy Diecezjanie!

Tegoroczna Pielgrzymka wypływa z potrzeby naszych serc przepełnionych miłością i wdzięcznością wobec Matki Chrystusa i Matki Naszej. W pobożnej pieśni śpiewamy wezwanie Maryi: *„Słyszeliśmy dźwięczny głos, jak Maryja woła nas. Przyjdźcie do mnie moje*

dzieci, przyszedł czas, ach przyszedł czas". Byliśmy na Jasnej Górze 10 sierpnia, wędrując pieszo z Katedry Wrocławskiej do Matki Bożej Częstochowskiej. Przewodniczyłem Mszy św.

na zakończenie Pielgrzymki i podziwiałem tych wytrwałych pątników zmęczonych upałami, lecz rozmodlonych i radosnych oraz wdzięcznych za ten święty czas rekolekcji w drodze.

Nadchodzi czas naszego następnego udania się do Matki Bożej na Jasną Górę. Jako Archidiecezja Wrocławska, Księża Biskupi, Duchowieństwo i Wierni, chcemy znów być u Królowej naszego Narodu. Umiłowani Bracia i Siostry, proszę Was, przybądźcie na Jasną Górę liczniej niż zwykle, byśmy mogli dziękować Maryi za dowody Jej opieki nad nami i ponowić zawierzenie Matce Bożej siebie samych, nasze Rodziny i Parafie, całą Archidiecezję i całą Ojczyznę, przeżywającą obecnie szczególny okres w swoim rozwoju.

Nasze Archidiecezjalne Pielgrzymowanie ma w swej formie specjalny charakter. Jest ono bowiem połączone z całonocnym czuwaniem modlitewnym w kaplicy cudownego obrazu

Pani Jasnogórskiej, które rozpoczyna się Mszą św. w bazylice jasnogórskiej o godz. 18.30. O godz. 21.00 Apel Jasnogórski poprzedzony modlitwą różańcową w kaplicy cudownego obrazu Matki Bożej. W centrum czuwania jest Pasterka Maryjna o godz. 24.00. Czuwanie zakończy się uroczystą Mszą św. koncelebrowaną, o godz. 6.00. Szczegółowy program naszego pobytu na Jasną Górę dołączam do zaproszenia.

Czekający nas nowy rok, od strony duszpasterskiej, przebiegać będzie pod hasłem: „WIERZYMY W SYNA BOŻEGO". Dlatego motto naszej Pielgrzymki brzmi: „Z MARYJĄ WIERZYMY W SYNA BOŻEGO". Ufam, że realizacja planowanych inicjatyw duszpasterskich w nowym roku pastoralnym przyczyni się do pogłębienia naszej więzi z Chrystusem.

Zatem z głęboką wiarą, nadzieją i miłością otoczymy Cudowny Wizerunek Jasnogórski i *tuląc się do serca Maryi Matki*, powierzymy Jej: dzieci, młodzież, studentów, ich nauczycieli, katechetów, wychowawców, siebie samych, nasze rodziny, parafie. Oddamy Jej w opiekę nasz lokalny Wrocławski Kościół, całą Ojczyznę, prosząc o odwagę dla wszystkich odpowiedzialnych za przyszłość Polski i Kościoła.

Umiłowani Archidiecezjanie!

Zatroskany o życie wiarą w duchu Ewangelii, zwracam się po ojcowsku do Was wszystkich: do Duchowieństwa Diecezjalnego i Zakonnego, do Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych, do Rodziców i Nauczycieli, do Dzieci i Młodzieży, do wszystkich grup i wspólnot modlitewno-formacyjnych, do stowarzyszeń i ruchów katolickich, do sprawujących władzę państwową i samorządową i zapraszam do licz-

nego udziału w ARCHIDIECEZJALNEJ PIELGRZYMCE na JASNĄ GÓRĘ, w dniach 20 i 21 września br.

Ze szczególnym zaproszeniem do udziału w tej Pielgrzymce zwracam się do Was, Drodzy Bracia Kapłani, zatroskanych o życie duchowe i zbawienie wiernych naszej Archidiecezji. Wszystkich chorych, ludzi starszych zapraszam do duchowego pielgrzymowania z nami. Niech Maryja, którą chcemy prosić, by pomogła nam służyć życiu, ochrania w drodze wszystkich, którzy wyruszą w Archidiecezjalnej Pielgrzymce do Jej Tronu na Jasnej Górze. Już dzisiaj z głębi naszego serca niech płynie ufnie modlitwa: *Pod Twoją obronę uciekamy się Święta Boża Rodzicielko. Orędowniczko nasza, Pośredniczko nasza, Pocieszycielko nasza!*

Wszystkim z miłością udzielam
arcypasterskiego błogosławieństwa

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

3.
ZAPROSZENIE
do udziału w procesji z Relikwiami św. Stanisława, Biskupa i Męczennika i św. Doroty, Dziewicy i Męczennicy,

Wrocław, 17 sierpnia 2013 r.

Umiłowani w Panu, Bracia i Siostry,
Mieszkańcy Wrocławia.

Po wielkiej powodzi, która miała miejsce na Dolnym Śląsku i w samym Wrocławiu w roku 1997, została podjęta przez ówczesnego Pasterza, Ks. Kardynała Henryka Gulbinowicza, duszpaster-

ska praktyka corocznej procesji, ulicami Wrocławia, z Relikwiami św. Stanisława, Biskupa i Męczennika, do których – w roku 2001 – dołączono Relikwie św. Doroty, Dziewicy i Męczennicy. Ta procesja została zainicjowana ze szczególną intencją, aby za wstawiennictwem świętych Patronów Wrocławianie prosili Boga o opiekę i ochronę, zwłaszcza przed wielkimi nieszczęściami, a szczególnie powodzią.

W tym roku śledziliśmy, w miesiącach wiosennych i letnich, jak wielkie spustoszenia, w różnych rejonach Ojczyzny, czyniła powódź, trąby powietrzne, czy gradobicie. Widząc ogrom zniszczeń, nieszczęść i tragedii, byliśmy duchowo blisko pokrzywdzonych naszych Braci i Sióstr, i z życzliwością otwieraliśmy się na ich potrzeby.

W tym roku nasza Archidiecezja i miasto Wrocław wolne były od groźnych żywiołów. Możemy zapytać: czyż nie jest to owoc naszej wrocławskiej, procesyjnej modlitwy? Czyż nie jest to łaska wyproszona nam przez naszych świętych Patronów? Dlatego chcemy podczas tegorocznej procesji z Relikwiami św. Stanisława i św. Doroty dziękować Bożej Opatrzności za uchronienie nas od powodzi i prosić Miłosiernego Boga o zachowanie w przyszłości naszej Archidiecezji i miasta Wrocławia od wszelkich nieszczęść, a szczególnie od „wielkiej wody". Ufam we wstawiennictwo naszych Patronów, których Relikwie uroczyście poniesiemy w procesji ulicami naszego Miasta.

Zapraszam Was, Drodzy Mieszkańcy Wrocławia, do udziału w PROCESJI z RELIKWIAMI św. STANISŁAWA Biskupa i Męczennika oraz św. DOROTY Dziewicy i Męczennicy ulicami stolicy Dolnego Śląska.

W minione lata Relikwie Świętych przeszły ulicami wszystkich dzielnic naszego Miasta. Aktualnie została ustalona stała trasa procesji w centrum Wrocławia, z Bazyliki św. Elżbiety w Rynku do patronalnej świątyni Świętych Patronów, noszącej imię św. Stanisława i św. Doroty przy ul. Świdnickiej. Tegoroczna Procesja odbędzie się w niedzielę 22 września. Rozpocznie się w Bazylice św. Elżbiety, o godz. 16.00, a zakończy się Mszą św. w kościele p.w. Św. Stanisława, św. Doroty i św. Wacława.

Z miłością pasterską kieruję do Was, Mieszkańcy Wrocławia, gorące zaproszenie do udziału w tej Procesji. Spodziewam się i ufnie oczekuję na liczny udział Duchowieństwa Diecezjalnego i Zakonnego, Żeńskich Zgromadzeń Zakonnych i Was, Drodzy Bracia i Siostry, Mieszkańcy Wrocławia.

Mam wielką nadzieję, że i w tym roku Procesja z Relikwiami Męczenników, ulicami naszego Miasta, z Waszym licznym udziałem, przyniesie błogosławione owoce dla mieszkańców całej Archidiecezji i miasta Wrocławia.

Wszystkim z serca udzielam Pasterskiego Błogosławieństwa

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

4.
KOMUNIKAT
na Niedzielę Środków Społecznego Przekazu,

Wrocław, 31 sierpnia 2013 r.

Drodzy Archidiecezjanie,

Podobnie jak w latach ubiegłych Kościół w Polsce obchodzi w trzecią niedzielę września DZIEŃ ŚRODKÓW SPOŁECZNEGO PRZEKAZU. To dzień szczególnej modlitwy w intencji ludzi odpowiedzialnych za mass media w naszym kraju i w całym świecie. Wskazując na ogromne znaczenie środków przekazu w życiu współczesnego człowieka, Kościół pragnie przyczynić się do tego, by jak najlepiej służyły one dobru człowieka oraz zbliżały ludzką społeczność do Boga.

Ważną rolę w tym względzie na Dolnym Śląsku, obok katolickiej prasy, w tym szczególnie *Gościa Niedzielnego*, *Niedzieli* i *Nowego Życia*, pełni już od 20 lat Radio RODZINA – rozgłośnia Archidiecezji Wrocławskiej. Poprzez codzienny przekaz Mszy św., wspólne modlitwy i programy publicystyczne formuje ono kolejne pokolenia słuchaczy w duchu wiary. Radio to nadaje swój program na terenie Archidiecezji Wrocławskiej i Diecezji Świdnickiej, nieustannie poszerzając przestrzeń swego oddziaływania.

W najbliższym czasie grono słuchaczy Radia RODZINA powiększy się o mieszkańców rejonu Wołowa i Milicza, gdzie uruchomione

zostaną nowe nadajniki. Dzięki wykorzystaniu możliwości Internetu, gdzie Radio RODZINA ma swoją stronę, korzystanie z niego nie jest ograniczone miejscem przebywania. Nową inicjatywą powstałą w oparciu o możliwości elektroniczne jest również telewizja internetowa. Już teraz realizowane są na stronie TV Rodzina transmisje Mszy św. z Archikatedry Wrocławskiej. W celu właściwego funkcjonowania telewizji powstaje obecnie pierwsze studio telewizyjne.

Rozwój naszych środków audiowizualnych nie byłby możliwy bez życzliwości i pomocy ludzi dobrej woli. Od samego początku Radio RODZINA utrzymuje się ze wsparcia materialnego udzielanego przez wiernych. Jako niedawno ustanowiony Pasterz Kościoła Wrocławskiego, który powoli poznaje wielość inicjatyw, jakim patronowali moi poprzednicy, wyrażam wdzięczność za składane od lat na ten cel dary. Dziękuję serdecznie za ofiary, które tradycyjnie w najbliższą niedzielę zostaną złożone na tacę z przeznaczeniem na utrzymanie naszej katolickiej rozgłośni. Dziękuję za modlitwę w intencji pracowników Radia RODZINA i prowadzonych przez stację dzieł ewangelizacyjnych i proszę wraz z Wami Pana Boga o dalszy rozwój Radia dla chwały Bożej i pożytku mieszkańców naszej Dolnośląskiej Ziemi.

Wszystkim z serca udzielam Pasterskiego Błogosławieństwa

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

5.
ZAPROSZENIE
do udziału w uroczystościach odpustowych ku czci św. Jadwigi, patronki Śląska,

---

Wrocław, dnia 11 sierpnia 2013 r.

Drodzy w Chrystusie Panu Archidiecezjanie,

Zbliżają się dni, w których, jak co roku, zwracamy się myślą i sercem w stronę Patronki Ziemi Śląskiej, św. Jadwigi i pielgrzymujemy

do Jej trzebnickiego Sanktuarium. Tegoroczne UROCZYSTOŚCI JADWIŻAŃSKTE przeżywane będą pod hasłem: „ŚW. JADWIGO – UMOCNIJ WIARĘ NASZĄ". Uroczystości odpustowe będą trwały od 16 do 20 października.

W środę, 16 października – w Liturgiczną Uroczystość św. Jadwigi i 35. rocznicę wyboru bł. Jana Pawła II na Stolicę św. Piotra – przed południem zgromadzą się w Sanktuarium Trzebnickim kobiety z terenu Archidiecezji. O godz. 11.00 uroczysta Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem J.E. Ks. Bpa Andrzeja SIEMIENIEWSKIEGO. Wieczorem – Pielgrzymka Trzebniczan do grobu św. Jadwigi – Patronki Trzebnicy. O godz. 18.00 Nabożeństwo do św. Jadwigi. O godz. 18.30 Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem J.E. Ks. Bpa Adama BAŁABUCHA, biskupa pomocniczego Diecezji Świdnickiej.

W piątek, 18 października – Jadwiżański Dzień Skupienia Powołanych do Kapłaństwa i Życia Konsekrowanego. O godz. 15.00 Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem J.E. Ks. Bpa Marka MENDYKA, biskupa pomocniczego Diecezji Legnickiej.

W sobotę, 19 października – przed południem zgromadzą się w Sanktuarium Trzebnickim ministranci, lektorzy, kantorzy, członkowie scholi liturgicznych, nadzwyczajni szafarze Komunii świętej z terenu Archidiecezji. O godz. 10.00 – konferencja Diecezjalnego Moderatora LSO. O godz. 11.00 uroczysta Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem J.E. Ks. Bpa Andrzeja SIEMIENIEWSKIEGO.

W godzinach popołudniowych dotrze do Grobu Patronki Śląska Piesza Pielgrzymka Wrocławska, która wyruszy o godz. 6.00 spod Katedry Wrocławskiej. Msza św. koncelebrowana pod przewodnictwem J.E. Ks. Abpa Józefa KUPNEGO, Metropolity Wrocławskiego, odprawiona zostanie przy ołtarzu polowym o godz. 16.00.

Niedziela, 20 października, stanowić będzie CENTRALNY DZIEŃ UROCZYSTOŚCI ODPUSTOWYCH. Uroczystej sumie odpustowej, o godz. 11.00, przewodniczyć będzie J.E. Ks. Bp Jan KOPIEC, biskup gliwicki. Po Mszy św., zgodnie z tradycją odpustów, procesja eucharystyczna ulicami miasta, w czasie której niesione będą relikwie św. Jadwigi. Msza św. będzie transmitowana przez Radio Rodzina.

W dniach odpustu, codziennie od godz. 6.30, pielgrzymi będą mieli okazję przystąpienia do Sakramentu Pokuty. O godz. 14.00, na Kalwarii w Lesie Bukowym odprawiana będzie Droga Krzyżowa, a w Bazylice, o godz. 15.00, adoracja Najświętszego Sakramentu.

Do udziału w Uroczystościach ku czci św. Jadwigi, Patronki Dolnego Śląska zapraszam wszystkich Kapłanów i Wiernych naszej Archidiecezji.

Na trud pielgrzymowania do Patronki Śląskiej Ziemi
z serca wszystkim błogosławię

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

6.
INSTRUKCJA
w sprawie chrztu dzieci, których rodzice nie są związani kanonicznym małżeństwem,

---

Wrocław, 5 września 2013 r.

W związku z licznymi zapytaniami w sprawie zasad udzielania sakramentu chrztu dzieciom, których rodzice nie są związani kanonicznym małżeństwem, w oparciu o normy Kodeksu Prawa Kanonicznego, Instrukcji Kongregacji Nauki Wiary Pastoralis Actio z 1980 r. oraz Instrukcji Konferencji Episkopatu Polski o chrzcie dzieci z 1975 r., w Archidiecezji Wrocławskiej należy przyjąć następujące zasady postępowania:

1. Nie należy udzielać sakramentu chrztu św. małym dzieciom bez faktycznej wiedzy rodziców lub prawnych opiekunów (poza sytuacją zagrożenia życia), a tym bardziej wbrew ich woli.
2. Do udzielenia chrztu wystarczy prośba jednego z rodziców bądź prawnych opiekunów.
3. Jeśli chrzest zgłasza matka samotnie wychowująca dziecko, która jest osobą praktykującą, należy dziecko ochrzcić.
4. Jeśli rodzice żyją w związku cywilnym lub w konkubinacie i nie mogą zawrzeć małżeństwa z powodu przeszkód kanonicznych, jednak praktykują swoją wiarę w tym, co jest dla nich możliwe, dziecko należy ochrzcić, wymagając na piśmie oświadczenia ro-

dziców, że zobowiązują się wychować dziecko w wierze katolickiej (treść oświadczenia w załączniku).

5. Jeśli o chrzest dziecka proszą rodzice żyjący w związku cywilnym lub konkubinacie, którzy nie mają żadnych przeszkód kanonicznych do zawarcia małżeństwa sakramentalnego, należy starać się o ich doprowadzenie do zawarcia małżeństwa przed chrztem ich dziecka. Wszystko to jednak musi odbywać się w taki sposób, by nie powstało wrażenie przymusu do zawarcia małżeństwa. Nie należy zatem żądać od rodziców oświadczenia na piśmie, że zobowiązują się do zawarcia sakramentalnego małżeństwa, traktując takie zobowiązanie jako warunek udzielenia chrztu. W przypadku odmowy zawarcia małżeństwa, można udzielić chrztu, wymagając na piśmie oświadczenia rodziców dziecka, że zobowiązują się do troski o jego chrześcijańskie wychowanie i dodatkowo osobnego oświadczenia rodziców chrzestnych dziecka, że zobowiązują się uczynić wszystko i dopilnować, by chrześniak został wychowany w wierze katolickiej (treść oświadczenia w załączniku). Jeżeli natomiast nie ma zupełnie nadziei na wychowanie dziecka w wierze, w której ma otrzymać chrzest, udzielenie sakramentu należy odłożyć, wyjaśniając rodzicom przyczynę takiej decyzji (kan. 868 § 1, 2°). Jeśliby doszło do takiej sytuacji, która w naszych warunkach należy do rzadkości, każdą decyzję o odłożeniu chrztu duszpasterz winien skonsultować z Kurią Metropolitalną. Mając na uwadze nauczanie Kościoła o konieczności chrztu do zbawienia (KKK 1213) w wypadku wątpliwości, co do udzielenia chrztu lub odłożenia go, należy opowiedzieć się za udzieleniem chrztu.
6. W przypadku niedostatków wiary i praktyki religijnej rodziców, należy zatroszczyć się o to, by chrzestni byli ludźmi żywej wiary.
7. Należy przyjąć za regułę, że chrzest dziecka winien odbyć się w kościele parafialnym jego rodziców, chyba że jest jakaś słuszna przyczyna chrztu gdzie indziej, ale wtedy za pisemnym zezwoleniem proboszcza lub wikariusza własnej parafii. Takie zezwolenie, którego duszpasterz nie powinien odmawiać, winno być udzielone po rozmowie duszpasterskiej i odpowiednim pouczeniu.
8. Rodzice chrzestni powinni być bierzmowani, mieć ukończone szesnaście lat (chyba, że proboszcz jest zdania, iż słuszna przyczyna umożliwia dopuszczenie młodszej osoby), być katolikami wyznającymi swoją wiarę życiem zgodnym z nauką Kościoła (nie wolno np.

dopuszczać do pełnienia tej funkcji osób żyjących w związkach niesakramentalnych oraz młodzieży nie uczęszczającej na katechizację).

9. Osoby nie spełniające tych wymogów nie mogą być ani chrzestnymi, ani świadkami chrztu.
10. W sytuacjach, które nie zostały rozstrzygnięte w treści Instrukcji, jak również w sytuacjach istnienia wątpliwości, co do zasad stosowania podanych norm, proboszcz winien kontaktować się z Kancelarią Kurii.

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

7.
OŚWIADCZENIE

rodziców i chrzestnych w sprawie katolickiego wychowania dziecka gdy rodzice nie są związani małżeństwem kanonicznym

My, niżej podpisani:

....

nie związani kanonicznym małżeństwem, zobowiązujemy się wobec Boga i Kościoła, że nasze dziecko *(imię i nazwisko)*

....

które ma przyjąć sakrament chrztu świętego, będzie wychowane w wierze katolickiej, co przede wszystkim oznacza:

- przekazanie podstawowych prawd wiary i zasad moralności głoszonych przez Kościół rzymskokatolicki,
- nauczenie dziecka modlitwy,
- włączenie go w życie wspólnoty katolickiej (Msza św. niedzielna),
- posyłanie na naukę religii,

- doprowadzenie do pełnego udziału w Eucharystii i do przyjęcia sakramentu bierzmowania,
- wprowadzenie w dojrzałe i odpowiedzialne życie chrześcijanina.

....

czytelny podpis ojca (opiekuna) *czytelny podpis matki (opiekunki)*

My niżej podpisani rodzice chrzestni:

Ojciec chrzestny ....

Matka chrzestna ....

zobowiązujemy się wobec Boga i Kościoła, że uczynimy wszystko, aby dziecko, które ma przyjąć sakrament chrztu świętego, zostało wychowane w wierze katolickiej.

....

czytelny podpis ojca chrzestnego *czytelny podpis matki chrzestnej*

Oświadczenia zostały
złożone w mojej obecności: ....

podpis duszpasterza

....

Miejscowość, data

8.
STATUT
Rady Kapłańskiej Archidiecezji Wrocławskiej,

Wrocław, 12 października 2013 r.

Podstawę prawną istnienia i działania Rady Kapłańskiej Archidiecezji Wrocławskiej stanowi *Motu Proprio Ecclesiae Sanctae* z dnia 6.08.1966 r. nr 15 (AAS 58/1966/766), *Litterae Circulares* Kongregacji Duchowieństwa z dnia 11.04.1970 r. (AAS 62/1970/459) oraz *dekret* Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego z dnia 1.09.1977 r. (WWK 32/1977 s. 286-287). Ramy jej działania określa niniejszy Statut.

I. Archidiecezjalna Rada Kapłańska reprezentuje prezbiterium Kościoła Wrocławskiego i jest organem doradczym Metropolity Wrocławskiego.

II. Skład i kadencja Rady

1. Do Rady należą:

- kapłani wybrani zgodnie z normami zawartymi w Regulaminie Wyborów Członków Rady Kapłańskiej Archidiecezji Wrocławskiej, zatwierdzonym przez Arcybiskupa Metropolitę Wrocławskiego;
- kapłani z nominacji Metropolity Wrocławskiego;
- kapłani z racji piastowanego urzędu: Wikariusze Generalni i Wikariusze Biskupi, Wikariusz Sądowy, Rektor Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego, Rektor Papieskiego Wydziału Teologicznego, Ojciec Duchowny Kleru, Kanclerz Kurii, Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego, Dyrektor Referatu Katechetycznego, Dyrektor Domu Księży Emerytów, Dyrektor Caritas Archidiecezji Wrocławskiej, Dyrektor Wydziału Finansowo-Gospodarczego.

2. Kadencja członków pochodzących z wyborów oraz z nominacji trwa pięć lat, pozostałych – dopóki trwają w urzędzie.

3. W wypadku zawakowania miejsca w Radzie na skutek śmierci członka wybranego lub utraty przez niego mandatu zgodnie z p.IV.7 niniejszego Statutu, przed plenarnym posiedzeniem Rady odbywają się wybory nowego członka na miejsce wakujące. Kandydatami na nowego członka są pozostali elektorzy wybrani w I etapie ostatnich wyborów Rady Kapłańskiej według następującego klucza: na wakujące miejsce po proboszczu, kandydatami są elektorzy – proboszczowie, na wakujące miejsce po wikariuszu parafialnym – kandydatami są elektorzy - wikariusze parafialni, na wakujące miejsce po innym duchownym – kandydatami są elektorzy reprezentujący Okręg Specjalny. W wyborach uzupełniających głosują pozostali wybrani członkowie zwykłą większością głosów. Zebraniu wyborczemu przewodniczy wyznaczony przez Ordynariusza członek Rady Kapłańskiej. Kadencja członków Rady wybranych w wyborach uzupełniających trwa do końca bieżącego pięciolecia.

4. W wypadku zawakowania miejsca w Radzie z tytułu utraty przez członka Rady urzędu, o którym w pkt. II Statutu, Arcybiskup Metropolita nominuje dekretem nowo wybranego na urząd na członka Rady Kapłańskiej. W wypadku zawakowania miejsca w Radzie z tytułu odwołania przez Arcybiskupa Metropolitę dekretem członka Rady z nominacji, Arcybiskup Metropolita nominuje nowego członka Rady, powołując go na okres dokończenia kadencji wcześniej odwołanego.

5. Kapłani znajdujący się w karach kościelnych pozostają zawieszeni w prawach członków Rady.

6. Kadencja Rady kończy się z upływem okresu pięcioletniego oraz z chwilą zawakowania Stolicy Arcybiskupiej, o ile z uwagi na szczególne okoliczności Stolica Apostolska nie zezwoli administratorowi diecezji lub administratorowi apostolskiemu na jej zatwierdzenie.

III. Zadania i uprawnienia Rady

1. Zadaniem Rady Kapłańskiej jest wspieranie Arcybiskupa Metropolity skuteczną radą w kierowaniu Archidiecezją.

2. Rada interesuje się wszystkimi sprawami Ludu Bożego Archidiecezji. Natomiast rozpatruje zagadnienia te, które zleci jej Ordynariusz albo przynajmniej wyrazi na to zgodę.

3. W szczególności do zadań Rady należy troska o duchowe oblicze i materialną sytuację kapłanów oraz ich jedność. W tym celu Rada:

a) poświęca uwagę stałej formacji intelektualnej i moralno-ascetycznej kapłanów, popiera różne sposoby dokształcania kapłanów;

b) wypowiada się co do zasad karności kapłanów;

c) zajmuje się sytuacją materialno-bytową kapłanów; wysuwa propozycje odnośnie sprawiedliwego wynagradzania księży, zapewnienia im godziwych warunków pracy i utrzymania;

d) przygotowuje propozycje regulacji całokształtu świadczeń na rzecz Księży Emerytów;

e) zmierza do pogłębienia wspólnoty kapłańskiej, współpracy kapłanów w parafii, dekanacie, w całej Archidiecezji.

4. Rada poświęca także uwagę religijnej formacji wiernych, proponuje priorytety i kierunki w pracy duszpasterskiej, poświęca uwagę budzeniu i rozwijaniu powołań kapłańskich i zakonnych.

5. Rada – zapytana przez Arcybiskupa Metropolitę – wypowiada się w sprawie tworzenia, zniesienia lub zmiany parafii.

IV. Sposób działania Rady Kapłańskiej

1. Radzie przewodniczy Arcybiskup Metropolita Wrocławski.

2. Rada może wybrać spośród siebie wiceprzewodniczącego. Wybiera ze swego grona Sekretariat (sekretarza i dwóch zastępców).

3. Rada zbiera się dwa razy w roku na zebranie zwyczajne. Termin i miejsce zebrania wyznacza Arcybiskup Metropolita.

4. Sesję nadzwyczajną Rady zwołuje Arcybiskup Metropolita sam lub na pisemną prośbę 1/3 członków Rady.

5. O terminie i porządku obrad Rady, ustalonych przez Arcybiskupa Metropolitę, członkowie Rady zostają powiadomieni na 14 dni przed jej zebraniem.

6. Wnioski przedłożone przez członków Rady znajdą się na porządku obrad, jeśli domaga się tego pięciu członków Rady na piśmie.

7. Obecność członków Rady zarówno na zebraniach zwyczajnych, jak i nadzwyczajnych jest obowiązkowa. Kolejna dwukrotna nieusprawiedliwiona nieobecność powoduje utratę mandatu.

8. W razie nieobecności 1/3 członków Rady do ważnego jej działania konieczne jest stwierdzenie, że wszyscy zostali prawidłowo wezwani.

9. Sekretariat powiadamia członków Rady o terminie i porządku obrad, przedstawia na posiedzeniu Rady wnioski nadesłane przez członków Rady i innych kapłanów, sporządza protokół obrad Rady, sprawdza listę obecności, ma pieczę nad archiwum Rady.

10. Obrady prowadzi Arcybiskup Metropolita lub upoważniony przez niego członek Rady Kapłańskiej.

11. Rada może powołać komisje dla przestudiowania zagadnienia i przygotowania wniosków na plenarne posiedzenie Rady.

a) O powołaniu Komisji decyduje Rada bezwzględną większością głosów.

b) W skład Komisji wchodzi przynajmniej trzech członków Rady. Jednemu z nich powierza się przewodnictwo Komisji.

c) Członków Komisji, w tym także jej przewodniczącego, wybiera Rada bezwzględną większością głosów.

d) Rada ustala termin zebrania, na którym Komisja przedłoży swe wnioski.

e) Przewodniczący Komisji ma prawo zaprosić do współpracy rzeczoznawcę spoza Rady.

Przebieg obrad jest objęty tajemnicą naturalną.

Propozycje Rady zapadają bezwzględną większością głosów. Zwyczajną formą głosowania jest głosowanie tajne. Na głosowanie jawne muszą się zgodzić wszyscy głosujący.

Propozycje Rady zostają przedłożone Ordynariuszowi i mają znaczenie głosu doradczego. Zatwierdzone przez Ordynariusza otrzymują moc prawną i wchodzą w życie z dniem oznaczonym przez Ordynariusza.

Statut powyższy wchodzi w życie z dniem 14 października 2013 r.

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

9.
REGULAMIN
wyborów członków Rady Kapłańskiej Archidiecezji Wrocławskiej

Wrocław, 12 października 2013 r.

W s t ę p

1. Prawo wyboru do Rady Kapłańskiej, zarówno czynne, jak i bierne, posiadają:

a) wszyscy kapłani diecezjalni inkardynowani do Archidiecezji,

b) kapłani diecezjalni nie inkardynowani do Archidiecezji oraz kapłani – członkowie instytutów zakonnych lub stowarzyszeń życia apostolskiego, którzy przebywając na terenie Archidiecezji, wykonują dla jej dobra jakieś obowiązki (zob. kan. 498, par 1 K.P.K.).

Wybór elektorów

2. Wybory elektorów, zarządzone przez Metropolitę Wrocławskiego, odbywają się w następujących okręgach:

2.1. w każdym dekanacie Archidiecezji, przy czym w wyborach uczestniczą księża pełniący funkcje duszpasterskie w ramach parafii oraz księża mieszkający przy parafiach (rezydenci, księża emeryci):

a) dekanat liczący do 10 kapłanów wybiera jednego elektora – proboszcza;

b) dekanat z liczbą kapłanów do 20 osób wybiera dwóch elektorów: jednego proboszcza i jednego wikariusza;

c) dekanat, na terenie którego pracuje ponad 20 kapłanów wybiera trzech elektorów: dwóch proboszczów i jednego wikariusza.

2.2. W okręgu specjalnym obejmującym wszystkich duchownych, którzy pełnią funkcje w Archidiecezji Wrocławskiej poza duszpasterstwem parafialnym (pracownicy Kurii Metropolitalnej, Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego, Papieskiego Wydziału Teologicznego i innych instytucji kościelnych), jak również księża

czasowo lub na stałe zwolnieni z obowiązków w ramach Archidiecezji (księża zamieszkujący w Domu Księży Emerytów, księża urlopowani).

Liczba wybieranych elektorów jest zależna od liczby osób, które biorą udział w głosowaniu:

a) z liczby 10-19 obecnych kapłanów wybiera się jednego elektora;

b) z liczby 20-29 obecnych kapłanów wybiera się dwóch elektorów;

c) z liczby 30-39 obecnych kapłanów wybiera się trzech elektorów;

d) z liczby 40 i więcej obecnych kapłanów wybiera się czterech elektorów.

3. Termin i miejsce zebrania wyborczego:

a) w dekanacie termin i miejsce ustala dziekan i powiadamia o nim wszystkich kapłanów dekanatu.

b) w okręgu specjalnym termin i miejsce określa Kanclerz Kurii, który też za pośrednictwem strony internetowej Kurii Metropolitalnej i pisemnych informacji skierowanych do Domu Księży Emerytów, Papieskiego Wydziału Teologicznego i Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego informuje o podjętej decyzji.

4. Zebraniu wyborczemu w dekanacie przewodniczy ksiądz dziekan a w okręgu specjalnym Kanclerz Kurii. Przed głosowaniem przewodniczący wyznacza sekretarza i dwóch skrutatorów, którzy obliczą głosy po głosowaniu.

5. Do ważności głosowania w poszczególnych dekanatach wymaga się obecności przynajmniej większości tych, którzy w głosowaniu winni uczestniczyć (połowa + 1). W przeciwnym przypadku wybory należy odłożyć i przeprowadzić je w najbliższym możliwym terminie. W okręgu specjalnym głosowanie odbywa się przy obecności przynajmniej 10 osób uprawnionych.

6. Głosowanie odbywa się tajnie; każdy z wyborców wpisuje na kartkę imię i nazwisko kandydata(tów). Wyboru dokonuje się zwykłą większością głosów (połowa + 1). Jeżeli kilku kapłanów otrzyma równą ilość głosów, należy – drogą głosowania – przeprowadzić ponowny wybór między nimi.

7. Wątpliwe określenie osoby kandydata lub wpisanie na kartkę wyborczą liczby osób niezgodnej z niniejszym regulaminem powoduje nieważność głosu.

8. Głosują jedynie ci kapłani, którzy biorą udział w zebraniu wyborczym (zob. kan. 167, par. 1 K.P.K.).

9. Jeżeli liczba oddanych kart przewyższa liczbę wyborców, głosowanie należy powtórzyć.

10. Wszelkie inne szczegóły związane z wyborami elektorów należy rozstrzygać zgodnie z przepisami prawa kościelnego (zob. kan. 166 – 177 K.P.K.).

11. Z przeprowadzonych wyborów należy sporządzić protokół, który podpisują: przewodniczący, sekretarz i skrutatorzy. Przewodniczący dostarcza ten dokument, w możliwie najkrótszym czasie, do Kurii Metropolitalnej.

Wybór członków Rady Kapłańskiej

12. Miejsce i termin zebrania elektorów, w ramach którego dokonują oni wyboru 15 - 17 kandydatów (w tym dziesięciu proboszczów i 5 wikariuszy oraz maksymalnie dwóch duchownych wybranych w okręgu specjalnym) na członków Rady Kapłańskiej wyznacza Kuria Metropolitalna Wrocławska.

13. Zebraniu wyborczemu elektorów przewodniczy Arcybiskup Metropolita Wrocławski lub delegowany przez Niego Biskup – Wikariusz Generalny.

14. Przewodniczący powołuje spośród elektorów sekretarza posiedzenia oraz proponuje skład komisji skrutacyjnej (czterech kapłanów: dwóch proboszczów i dwóch wikariuszy).

15. Zebrani na posiedzeniu wyborczym elektorzy otrzymują pełną listę kandydatów na Członków Rady; sekretarz odczytuje ją przed przystąpieniem do głosowania.

16. Głosują sami elektorzy i wybierają kandydatów na Członków Rady tylko spośród siebie. Głos oddany na kandydata spoza grona elektorów jest nieważny.

17. Głosowanie jest tajne; karty do głosowania rozdają skrutatorzy (dwaj wikariusze).

18. Elektorzy wybierają na kandydatów do Rady Kapłańskiej 10 księży proboszczów i pięciu księży wikariuszy; jednych i drugich wpisują w oddzielnych rubrykach. W zależności od liczby elektorów spo-

za duszpasterstwa, uczestniczący w wyborach wskazują w osobnej rubryce 1-2 kandydatów z Okręgu Specjalnego (przy czym wybiera się dwóch kandydatów tylko wówczas, gdy jest 4 elektorów z tego okręgu).

19. Wybranymi zostają ci kandydaci, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali bezwzględną większość głosów (połowa + 1).

20. W razie potrzeby należy przeprowadzić drugie głosowanie, w którym nie mogą być brani pod uwagę ci kandydaci, którzy w pierwszym głosowaniu otrzymali mniej jak pięć głosów.

21. W ewentualnym głosowaniu trzecim nie mogą kandydować ci spośród elektorów, którzy w głosowaniu drugim zgromadzili mniej jak dziesięć głosów, a o wyborze, w tej turze, decyduje względna większość głosów (wybranymi zostaną ci, którzy otrzymują największą ilość głosów).

22. Wszelkie wątpliwości powstałe podczas głosowania rozstrzyga Przewodniczący zebrania wyborczego.

23. Wybory stają się prawomocne po zatwierdzeniu ich przez Arcybiskupa Metropolitę Wrocławskiego, który dokona nominacji wszystkich Członków Rady Kapłańskiej.

Niniejszy Regulamin wyborów do Rady Kapłańskiej w Archidiecezji Wrocławskiej zatwierdzam jako obowiązujący do odwołania.

Ks. dr Stanisław Jóźwiak
Kanclerz Kurii

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

10.
INSTRUKCJA
w sprawie przygotowania i przystąpienia dzieci do wczesnej Komunii Świętej w Archidiecezji Wrocławskiej,

Wrocław, 5 listopada 2013 r.

Błogosławiony Jan Paweł II podkreślał, że „katecheza – zarówno bezpośrednio przygotowująca do Pierwszej Komunii Świętej, jak i po niej następująca – ma na celu nie tylko poznanie Jezusa Chrystusa, ale przede wszystkim zmierza do umiłowania Go i do najgłębszego z Nim zespolenia. Komunia zaś jest tej miłości i tego zespolenia znakiem i żywym świadectwem" [Łódź, 13.06.1987 r.].

Forma zwyczajna przystąpienia dzieci do Pierwszej Komunii Świętej

Zgodnie z dokumentami katechetycznymi Konferencji Episkopatu Polski: „Podstawy programowej katechezy Kościoła w Polsce" i „Programu nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach" dzieci do Pierwszej Komunii Świętej przystępują, w klasie trzeciej szkoły podstawowej począwszy od roku szkolnego 2014/2015. Czas przygotowania do pierwszego pełnego uczestnictwa we Mszy Świętej [I spowiedź i I Komunia Święta] obejmuje cały I etap edukacyjny – klasy I, II i III.

Dziecko przygotowujące się do przyjęcia tych sakramentów jest zobowiązane do systematycznego udziału w nauce religii w szkole [przygotowanie pośrednie] i systematycznego udziału w katechezie parafialnej, której celem jest wprowadzenie w misterium sakramentów [przygotowanie bezpośrednie]. Przygotowanie to winno dokonać się w parafii miejsca zamieszkania ucznia. Tam również powinna mieć miejsce troska o pogłębienie życia eucharystycznego po I Komunii Świętej w kolejnym etapie edukacyjnym – klasy IV, V i VI [katecheza mistagogiczna].

W tym przygotowaniu dziecka powinny współpracować trzy środowiska wychowawcze: szkoła, rodzina, parafia. [Zob. Przygotowanie dzieci do pełnego uczestnictwa w Eucharystii, w: Synod Archidiecezji Wrocławskiej 1985-1991, Wrocław 1995, s. 444-456].

Forma nadzwyczajna przygotowania dzieci do Pierwszej Komunii Świętej

Wczesna Komunia Święta to przyjęcie Eucharystii przed początkiem uczęszczania do szkoły, Praktykowanie wczesnej Komunii Świętej zalecił Ojciec Święty Pius X dekretem Quam singularis z 8. 08. 1910 r., w którym ustalił wiek Pierwszej Komunii Świętej na chwilę „gdy dziecko zaczyna rozumować". O wartości wczesnej Komunii Świętej mówił także Błogosławiony Jan Paweł II. W książce „Wstańcie, chodźmy!", przypominając decyzję o obniżeniu wieku przystępowania do Pierwszej Komunii przez Piusa X Jan Paweł II podkreślił, że „jest ona warta pochwały i przypomnienia". Przyniosła wiele owoców świętości i apostolstwa wśród dzieci, sprzyjając także rozwijaniu się powołań kapłańskich".Zagadnienie wczesnej Komunii Świętej podejmuje też „Synod Archidiecezji Wrocławskiej 1985-1991". [zob. s. 453-454].

Aby dziecko mogło przystąpić do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej muszą zaistnieć pewne warunki. Przede wszystkim w rodzinie dziecka musi istnieć życie religijne. Rodzice związani węzłem sakramentalnym, muszą być osobami praktykującymi. Najważniejsze jest to, by rodzice żyli żywą wiarą. Jeśli taką wiarę posiedli i sami w sposób czynny i pełny uczestniczą w Najświętszej Eucharystii, tym samym dają gwarancję, że tę wiarę rozwiną również u swojego małego dziecka Z tego wynika, że do wczesnej Komunii Świętej można dopuścić dzieci tych rodziców, którzy sami są osobami głęboko religijnymi, dbają o atmosferę religijną w rodzinie i dają moralną pewność, że troszczyć się będą o ich życie eucharystyczne i religijno-moralne wychowanie.

Przystąpienia do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej nie można nikomu narzucić, nie można też taktować jako wyróżnienie lub nagrodę. Do wczesnej Komunii Świętej w parafii są przygotowywane te dzieci, których rodzice spełniają wymagane warunki i o to proszą duszpasterza parafii. Informacje o praktyce wczesnej Pierwszej Komunii Świętej w parafii trzeba rodzicom przekazywać poprzez dostępne środki przekazu, wykorzystując te tradycyjne, jak i współczesne.

Sprawą ważną jest prowadzenie katechezy dla rodziców przez duszpasterstwo parafii, która powinna podejmować tematy dotyczące żywej wiary, modlitwy, sakramentów świętych: chrztu, pokuty, Eucharystii.

Przygotowanie dziecka do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej wymaga czasu. Rodzice zwracają się z prośbą do księdza proboszcza parafii zamieszkania o umożliwienie mu przygotowania i przystąpienia do wczesnej Komunii Świętej. Prośbę należy skierować na początku roku szkolnego.

W pierwszym roku przygotowania dziecko powinno uczęszczać na naukę religii w przedszkolu i uczestniczyć w życiu religijnym w domu rodzinnym i w parafii razem z rodzicami. Istotnym warunkiem jest prowadzenie przez rodziców jako pierwszych wychowawców w wierze okolicznościowej katechezy rodzinnej. W procesie wychowania inspirowanego wiarą należy wskazać dziecku na Boga obecnego, bliskiego, troszczącego się o człowieka, pełnego miłości do ludzi. Dziecko w wieku przedszkolnym potrzebuje odkrywać miłość Boga w kontaktach z bliskimi osobami: rodzicami, dziadkami, rodzeństwem, wychowawcami, katechetami. Wychowanie eucharystyczne zaczyna się przez udział dziecka w życiu rodzinnym i w życiu wiary swoich rodziców oraz przez okolicznościową katechezę domową. Pod wpływem jednego i drugiego u dziecka przedszkolnego powstaje pragnienie pełnego uczestnictwa w Eucharystii.

W drugim roku przygotowania dziecko powinno uczęszczać na lekcje religii w przedszkolu lub I klasie szkoły podstawowej i uczestniczyć w katechezie prowadzonej przez rodziców lub katechetę, jeśli przy parafii tworzy się grupa dzieci przygotowujących się do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej. Według wskazań Synodu Archidiecezji Wrocławskiej całość katechez nie powinna przekraczać 30 jednostek lekcyjnych. Wiadomości jakich należy wymagać od dziecka przygotowującego się do wczesnej Komunii Świętej obejmują przede wszystkim 6. prawd wiary, następnie wiadomości o sakramencie pokuty, o Mszy Świętej i Komunii Świętej. [Należy uwzględnić Dyrektorium o Mszy dla dzieci]. Należy koniecznie przygotować dzieci do Spowiedzi Świętej. W tym okresie dziecko posiada już poczucie winy z powodu popełnionych uchybień. Dziecko powinno się spowiadać, aby wdrożyć się do praktyki, gdzie ma szukać pomocy, gdy zgrzeszy. Podczas spowiedzi należy pozwolić dziecku na swobodne, konkretne i indywidualne wyrażanie się i nie trzeba żądać sztywnego szablo-

nu. Gdy rodzice sami przygotowują dziecko do wczesnej Pierwszej Komunii Świętej lub jest przygotowywane przez wspólnoty religijne, to zawsze we współpracy z parafią. Po zakończeniu przygotowania obowiązkiem księdza proboszcza jest odbycie rozmowy z dzieckiem w obecności rodziców, by rozeznać, czy dziecko jest dobrze przygotowane do tego Sakramentu.

Nie należy urządzać dwukrotnie Pierwszej Komunii Świętej: wcześnie prywatnej i drugi raz uroczystej razem z rówieśnikami w klasie trzeciej. Należy prowadzić małe dzieci od razu do uroczystej Komunii Świętej, a potem urządzać dla nich przez następne lata szkoły podstawowej rocznice przyjęcia Pierwszej Komunii Świętej. Dzieci koniecznie powinny systematycznie przystępować do miesięcznej Spowiedzi i Komunii Świętej, a od klasy IV razem z rówieśnikami włączyć się w katechezę mistagogiczną, by jednoczyć się z Bogiem i Jezusem Chrystusem poprzez coraz bardziej świadome korzystanie z sakramentów pokuty i Eucharystii, doskonalenie umiejętności modlitwy, wyznawanie wiary, zachowywanie wymagań Jezusa Chrystusa, udział w liturgii i wydarzeniach roku liturgicznego, współdziałanie w aktywnym budowaniu i rozwoju Kościoła.

Praktyka wczesnej Komunii Świętej dzieci powinna przynieść parafii określone owoce. Można spodziewać się, że praktyka ta przyczyni się do pogłębienia więzi rodzin z Kościołem, pozytywnie wpłynie na rodziców i uczuli ich na to, by byli żywymi świadkami wiary wobec swoich najbliższych i we wspólnocie parafialnej. Rodziny te dzięki pogłębionej wierze powinny stanowić naturalne środowisko, w którym rodzą się i dojrzewają powołania do kapłaństwa i życia zakonnego.

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

11.
KOMUNIKAT
do Duchowieństwa i Wiernych Archidiecezji Wrocławskiej w związku z zakończeniem Roku Wiary w Uroczystość Chrystusa Króla – 24.11.2013r.,

Wrocław, 8 listopada 2013 r.

Ojciec Święty Benedykt XVI zainaugurował ROK WIARY w Kościele Powszechnym 11 października 2012 r. We wspomniane wydarzenie, którego istota została określona w papieskim dokumencie „Porta fidei", aktywnie włączył się również Kościół Wrocławski. Przy tej okazji zostało podjętych wiele duszpasterskich inicjatyw, aby – zgodnie z postulatami Ojca Świętego – w tym Roku każdy wierzący odkrył treść wiary wyznawanej, celebrowanej, przeżywanej i przemodlonej, i zastanowił się nad samym aktem wiary. Można do nich zaliczyć m.in. Kongres Nowej Ewangelizacji połączony z Tygodniem Ewangelizacyjnym. Na szczególną uwagę zasługuje przeprowadzona w omawianym okresie we wszystkich parafiach naszej Archidiecezji Peregrynacja Krzyża Wielkopiątkowego bł. Jana Pawła II. Dzięki obecności wśród nas tego symbolu zwycięstwa Chrystusa nad śmiercią mieliśmy niepowtarzalną sposobność, by, wpatrzeni w przykład Papieża Polaka i świadectwo jego głębokiej wiary, zamanifestować również nasze przywiązanie do Boga i pozytywną odpowiedź na Jego zaproszenie do wzajemnego dialogu.

ROK WIARY dobiega końca. Gorąco pragnęliśmy, by prowadzone w tym niezwykłym „czasie łaski" działania duszpasterskie sprawiły, że każdy z nas doświadczy z radością, jak pięknie być chrześcijaninem.

Na zakończenie ROKU WIARY ośmielam się wyrazić nadzieję, że jego przeżywanie zarówno we wspólnocie parafialnej, jak i diecezjalnej, w znacznym stopniu przyczyniło się do umocnienia naszej więzi z Chrystusem i odnowienia głębokiej z Nim relacji.

Uroczyste zakończenie ROKU WIARY pod przewodnictwem Ojca Świętego Franciszka nastąpi w Uroczystość Chrystusa Króla – 24 listopada br. W tym samym dniu sfinalizujemy przeżywanie tego wyjątkowego wydarzenia również w naszej Archidiecezji. Jako Arcy-

biskup Metropolita Wrocławski będę osobiście przewodniczył Mszy Świętej w Archikatedrze o godz. 10.00. Uczestniczyć w niej będą m. in. członkowie Akcji Katolickiej Archidiecezji Wrocławskiej oraz Katolickiego Stowarzyszenia Młodzieży z racji swojego Patronalnego Święta. Będziemy wówczas kończyć także Pierwszy Diecezjalny Kongres Akcji Katolickiej, stanowiący ostatni akord dobiegającego końca ROKU WIARY.

Jako Pasterz naszego lokalnego Kościoła proszę Księży Proboszczów o celebrowanie w Uroczystość Chrystusa Króla (24 listopada br.) głównej Mszy Świętej jako dziękczynienia za wszelkie płynące w okresie mijającego Roku łaski, szczególnie z racji Peregrynacji Krzyża Papieskiego w naszej Archidiecezji. Podczas Liturgii należy złożyć uroczyste wyznanie wiary, a po Komunii św. odśpiewać dziękczynne „Ciebie Boga wysławiamy".

Drodzy Diecezjanie,

Wszystkich bardzo serdecznie zachęcam do głębokiego przeżywania tych ważnych dla Kościoła Powszechnego i naszej Rodziny Diecezjalnej wydarzeń, prosząc o modlitwę o radość wiary w naszym codziennym życiu.

Z serca Wam wszystkim błogosławię

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

12.
DEKRET
ustanawiający Wydział Komunikacji Społecznej w ramach Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej,

Wrocław, 7 grudnia 2013 r.

W celu zapewnienia Kościołowi w Archidiecezji Wrocławskiej koordynacji działań w przestrzeni informacyjnej, mocą kan. 381 §

1 KPK niniejszym powołuję do życia z dniem 9 grudnia 2013 roku **Wydział Komunikacji Społecznej** w ramach Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej.

Równocześnie, na mocy kan. 148 KPK, Dyrektorem tego Wydziału mianuję **ks. dr Rafała Kowalskiego**. Zadania właściwe temu urzędowi określa Statut Kurii Metropolitalnej Wrocławskie w p. IV § 6.

Przewielebnego Księdza Doktora powierzam opiece Maryi Królowej Polski i Świętych Patronów Dolnośląskiej Ziemi.

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

13 .
STATUT

KURII METROPOLITALNEJ WROCŁAWSKIEJ

I. ZASADY OGÓLNE

1. Kuria Metropolitalna Wrocławska, zwana dalej Kurią, jest instytucją, która wspomaga Arcybiskupa Metropolitę w zarządzaniu Archidiecezją, w wykonywaniu władzy ustawodawczej, wykonawczej i sądowniczej (Metropolitalny Sąd Duchowny, który kieruje się własnym statutem i regulaminem). Kuria nie ma osobowości prawnej i działa w ramach Archidiecezji Wrocławskiej.

2. Pracowników Kurii mianuje i odwołuje Arcybiskup Metropolita.

3. Kurię stanowią osoby duchowne, zakonne i świeckie: wikariusze generalni, kanclerz, notariusz, ekonom, przewodniczący wydziałów, referenci, pozostali pracownicy.

4. Pracownicy Kurii winni powierzone im zadania wykonywać sumiennie i dokładnie, zgodnie z wolą Arcybiskupa Metropolity, w poczuciu współodpowiedzialności za urzeczywistnianie zbawczego dzieła Chrystusa w Archidiecezji.
5. Wszyscy podejmuj ący pracę w Kurii powinni:
   a. złożyć na ręce Arcybiskupa Metropolity lub jego delegata przyrzeczenie, że będą wiernie wypełniać powierzone im zadania, zgodnie z kościelnym prawem powszechnym, ustawodawstwem diecezjalnym i wolą Arcybiskupa Metropolity,
   b. zachowywać tajemnicę w zakresie i w sposób oznaczony prawem i przez Arcybiskupa Metropolitę (por. kan. 471 KPK),
   c. po ukończeniu 75. roku życia złożyć rezygnację z zajmowanego urzędu na ręce Arcybiskupa Metropolity.

II. STRUKTURA KURII – OSOBY

§ 1. Moderator Kurii

1. Zgodnie z kan. 473 § 2 Kodeksu Prawa Kanonicznego Arcybiskup Metropolita mianuje moderatora Kurii, którego zadaniem jest koordynowanie prac Kurii oraz czuwanie nad tym, by pracownicy Kurii właściwie i sumiennie wykonywali powierzone im zadania, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego oraz statutem i regulaminem Kurii.
2. Do zadań moderatora Kurii należy:
   a. troska o najbardziej owocne wykonywanie zadań powierzonych poszczególnym pracownikom Kurii,
   b. zwoływanie posiedzeń pracowników Kurii w celu przedstawienia i wymiany informacji oraz zadań bieżących,
   c. czuwanie nad obecnością pracowników kurialnych w pracy.
3. Moderator Kurii winien być powiadamiany przez kanclerza o aktach prawnych, jakie zostały podjęte przez Arcybiskupa Metropolitę oraz wikariuszy generalnych (por. kan. 474 KPK).

§ 2. Wikariusze Generalni i Biskupi

1. Arcybiskup Metropolita ustanawia, zgodnie z przepisami prawa, wikariuszy generalnych (por. kan. 475 KPK). Jeśli istnieje taka po-

trzeba Arcybiskup Metropolita może również ustanowić wikariuszy biskupich (por. kan. 476).

2. Wikariusze generalni i biskupi pełnią swój urząd zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, nominacją i mandatem Arcybiskupa Metropolity. Arcybiskup Metropolita koordynuje działalność pasterską wikariuszy generalnych i biskupich (por. kan. 473 § 2 KPK). Ważniejsze sprawy, tak zamierzone jak i wykonane, winni oni referować Arcybiskupowi Metropolicie. Nie powinni nigdy działać wbrew woli i zamierzeniom Arcybiskupa Metropolity (por. kan. 480 KPK).
3. W granicach zleconych kompetencji, wikariusze generalni i biskupi sprawują nadzór nad działalnością podporządkowanych im wydziałów, komisji i agend kurialnych.
4. W zakresie zleconych spraw wikariusze generalni zapoznają się z wpływającą do Kurii korespondencją, załatwiają sprawy bieżące, przyjmują interesantów, podpisują wychodzące z Kurii pisma.
5. Pod nieobecność w Kurii jednego z wikariuszy generalnych, w sprawach pilnych, zastępuje go inny wikariusz generalny.

§ 3. Kanclerz i Notariusz

1. Kanclerz czuwa nad całością prac kancelarii, prowadzi dokładną rejestrację akt i dokumentów, troszczy się o sporządzanie i wysyłanie akt oraz strzeże je w archiwum Kurii (por. kan. 482 § l KPK).
2. W razie potrzeby Arcybiskup Metropolita może mianować do pomocy wicekanclerza.
3. Zadania kanclerza są następujące:
   a. informuje Arcybiskupa Metropolitę o bieżących sprawach i nadesłanej korespondencji,
   b. rozdziela przyjętą korespondencję według kompetencji poszczególnych wydziałów,
   c. bierze udział w posiedzeniach Sesji Kurialnych,
   d. przygotowuje dekrety nominacyjne,
   e. podpisuje pisma kurialne, które mają wywołać skutek prawny,
   f. czuwa nad pieczęciami Kurii,
   g. wykonuje inne prace zlecone przez Arcybiskupa Metropolitę.

4. Notariusz pomaga kanclerzowi w prowadzeniu kancelarii kurialnej i archiwum kurialnego, zastępuje go w razie usprawiedliwionej nieobecności oraz wykonuje inne zadania, zlecone mu przez Arcybiskupa Metropolitę, wikariuszy generalnych lub kanclerza.
5. Pracownicy kancelaryjni wypełniają wyznaczone im przez wikariuszy generalnych lub kanclerza prace kancelaryjne.

§ 4. Ekonom Archidiecezji

1. Zgodnie z kan. 494 KPK ekonoma Archidiecezji mianuje Arcybiskup Metropolita.
2. Ekonom administruje dobrami materialnymi Archidiecezji pod zwierzchnictwem Arcybiskupa Metropolity, przy wsparciu Archidiecezjalnej Rady Ekonomicznej.
3. Ekonom wraz z Radą Ekonomiczną Archidiecezji, zgodnie z kan. 492 KPK, przedkłada Arcybiskupowi Metropolicie bilans przychodów i rozchodów Archidiecezji za rok ubiegły, przygotowuje budżet na rok następny oraz – na zlecenie Arcybiskupa Metropolity – wydaje opinie przy podejmowaniu decyzji dotyczących majątku (i inwestycji) Archidiecezji.
4. Szczegółowe zadania ekonoma określają przepisy prawa kanonicznego i diecezjalnego oraz dekret nominacyjny Arcybiskupa Metropolity.

III. STRUKTURA KURII – WYDZIAŁY

§ 1. Podział i zasady ogólne

1. W celu usprawnienia pracy, w Kurii działają następujące wydziały:
   a. Wydział Personalno-Administracyjny,
   b. Wydział Duszpasterstwa,
   c. Wydział Katechetyczny,
   d. Wydział Finansowo-Gospodarczy,
   e. Wydział Komunikacji Społecznej.
2. Pracami poszczególnych wydziałów kierują ich dyrektorzy, wspomagani w działalności przez referentów i inne osoby, które mianuje Arcybiskup Metropolita.

3. Dyrektorzy oraz etatowi pracownicy wydziałów urzędują w gmachu Kurii, w dniach i godzinach określonych regulaminem Kurii.
4. Dyrektorzy wydziałów uczestniczą z urzędu w konferencjach dziekańskich.
5. Pracami referatów kierują osoby mianowane przez Arcybiskupa Metropolitę.
6. Sprawy przekazane wydziałowi w trybie zwyczajnym powinny być załatwiane najpóźniej w terminie dwóch tygodni. Sprawy nie cierpiące zwłoki są załatwiane w trybie pilnym.

§ 2. Wydział Personalno-Administracyjny

1. W skład Wydziału Personalno-Administracyjnego wchodzą: kancelaria, archiwum i portiernia.
2. W ramach Wydziału Ksiądz Arcybiskup może powołać również inne struktury.
3. Do kompetencji Wydziału Personalno-Administracyjnego należą:
   a. sprawy dotyczące życia, dyscypliny, praw i obowiązków osób duchownych,
   b. zmiany personalne, zastępstwa, urlopy, wyjazdy zagraniczne, skierowania na studia, nominacje i odznaczenia, przejścia na emeryturę,
   c. jurysdykcje i celebrety kapłańskie,
   d. prowadzenie kartoteki osobowej kapłanów,
   e. tworzenie i zmiany granic parafii i dekanatów,
   f. terminy wizytacji kanonicznych,
   g. dokumenty poświęcenia kościołów,
   h. dokumenty erygowania kaplic,
   i. dokumenty autentyczności relikwii,
   j. świadectwa z ksiąg kościelnych,
   k. sprawy statutów organizacji i instytucji kościelnych,
   l. korespondencja z władzami cywilnymi w sprawach nie wchodzących w zakres innych wydziałów,
   ł. prowadzenie archiwum kurialnego,
   m. wydawanie imprimatur,

n. wydawanie organu urzędowego „Wrocławskie Wiadomości Kościelne”,
o. sprawozdania ogólnodiecezjalne i statystyka Archidiecezji.

§ 3. Wydział Duszpasterstwa

1. Wydział Duszpasterstwa zajmuje się:
    a. rozeznawaniem – w łączności z Archidiecezjalną Radą Duszpasterską – stanu, potrzeb i problemów duszpasterskich Archidiecezji,
    b. planowaniem i realizacją Archidiecezjalnego Programu Duszpasterskiego,
    c. koordynacją działań duszpasterskich, przygotowaniem odpowiednich wskazań i materiałów duszpasterskich,
    d. pobudzaniem inicjatywy duszpasterzy w różnych dziedzinach działalności pasterskiej,
    e. koordynowaniem i wspieraniem spraw związanych z organizacją uroczystości ogólnodiecezj alnych,
    f. organizacją spotkań kapłańskich o charakterze duszpasterskim.
2. W strukturach Wydziału Duszpasterskiego funkcjonują Komisje i Referaty ustanowione przez Arcybiskupa Metropolitę.
3. Dyrektorowi Wydziału podlegają asystenci kościelni stowarzyszeń i instytucji zatwierdzonych dekretem Księdza Arcybiskupa Metropolity.

§ 4. Wydział Katechetyczny

1. Do zadań Wydziału Katechetycznego należą sprawy związane z nauczaniem oraz wychowaniem katolickim, a także promocją kultury chrześcijańskiej i katolickich środków społecznego przekazu.
2. Do szczegółowych zadań Wydziału Katechetycznego należą:
    a. organizacja pracy katechetycznej w Archidiecezji,
    b. wydawanie misji do nauczania wiary dla katechetów,
    c. stała formacja duchowa katechetów świeckich,
    d. dokształcanie metodyczne kapłanów oraz katechetów zakonnych i świeckich,
    e. dokształcanie metodyków katechetycznych,

f. kierowanie pracą dekanalnych wizytatorów katechetycznych,
g. przygotowywanie pomocy katechetycznych,
h. prowadzenie kartoteki personalnej katechetów,
i. czuwanie – we współpracy z Wydziałem Duszpasterskim – nad organizacją rekolekcji dla dzieci i młodzieży,
j. opieka nad szkołami katolickimi,
k. kontakty ze szkołami oraz władzami oświatowymi,
1. promocja kultury chrześcijańskiej,
ł. opieka – we współpracy z Wydziałem Duszpasterskim – nad środkami społecznego przekazu Archidiecezji,
m. sprawy zlecone przez Arcybiskupa Metropolitę.

§ 5. Wydział Finansowo-Gospodarczy

1. Do kompetencji Wydziału Finansowo-Gospodarczego należą sprawy związane z zarządem i administracją doczesnymi dobrami kościelnymi (położonymi na terenie Archidiecezji i poza jej granicami), ich posiadaniem, nabywaniem, zbywaniem, rewindykacją.
2. Wydział czuwa nad realizacją budżetu zatwierdzonego przez Arcybiskupa Metropolitę. Prowadzi kasę kurialną i księgowość oraz czuwa nad świadczeniami na rzecz Archidiecezji.
3. Wydział prowadzi też sprawy ubezpieczeniowe osób (duchownych i świeckich) pracujących w Kurii oraz mienia kościelnego, a także sprawy pracownicze osób zatrudnionych w centralnych instytucjach Archidiecezji oraz sprawy pracownicze świeckich pracowników kościelnych w Archidiecezji.
4. Wydziałowi Finansowo-Gospodarczemu podlegają również:
   a. planowanie i lokalizacja budownictwa sakralnego,
   b. troska o prawidłowe przygotowanie i realizację oraz ocena wszelkich projektów budowlanych, remontowych i planów konserwatorskich,
   c. troska o obiekty i przedmioty zabytkowe Archidiecezji,
   d. administracja i remonty budynków kościelnych stanowiących własność Archidiecezji i Kapituły Metropolitalnej,
   e. budowa i konserwacja organów – w ścisłej współpracy z Komi-

sją ds. Muzyki Kościelnej i Śpiewu – oraz ocena (pod względem akustycznym) nowych dzwonów.

5. W ramach Wydziału Finansowo-Gospodarczego działają następujące jednostki:
   a. Referat Ekonomiczno-Gospodarczy,
   b. Referat ds. Pozyskiwania Funduszy Unijnych,
   c. Referat ds. Sztuki Sakralnej,
   d. Komisja ds. Sztuki Sakralnej.

§ 6. Wydział Komunikacji Społecznej

1. Do kompetencji Wydziału należy:
   a. troska o tworzenie właściwego obrazu medialnego Archidiecezji Wrocławskiej,
   b. koordynacja działań podejmowanych przez media katolickie,
   c. organizacja konferencji prasowych i spotkań dla dziennikarzy,
   d. opiniowanie zasadności udzielenia patronatu honorowego,
   e. przygotowanie materiałów na stronę internetową,
   f. współpraca z Katolicką Agencją Informacyjną,
   g. bieżąca obsługa dziennikarzy, w tym: odpowiedzi udzielane mediom, organizacja konferencji i briefingów prasowych, udzielanie akredytacji na obsługę uroczystości ogólnodiecezjalnych oraz zezwoleń na filmowanie i fotografowanie obiektów i przedmiotów znajdujących się w Kurii i jednostkach podległych,
   h. koordynowanie informowania mediów o inicjatywach organizowanych przez instytucje Archidiecezji Wrocławskiej,
   i. stałe monitorowanie mediów pod kątem informacji nt. Kościoła i Archidiecezji, j. archiwizowanie informacji medialnych nt. wydarzeń z życia Archidiecezji.
2. W skład Wydziału wchodzi: rzecznik prasowy Archidiecezji Wrocławskiej oraz inni pracownicy.
3. Do szczególnych zadań rzecznika prasowego należą:
   a. współpraca ze środkami społecznego przekazu i udzielanie pomocy poszczególnym wydziałom w tym zakresie,

b. udzielanie informacji mediom - w uzgodnieniu z właściwymi osobami i wydziałami,
c. uzgadnianie treści wypowiedzi do środków masowego przekazu,
d. inne zadania zlecone przez Arcybiskupa.

IV. ZASADY FUNKCJONOWANIA KURII

§ 1. Sesje kurialne

1. Arcybiskup Metropolita zwołuje sesje kurialne i im przewodniczy. Sesje zwyczajne odbywają się, co tydzień, a nadzwyczajne na zarządzenie Arcybiskupa.
2. W sesjach biorą udział: Arcybiskup Metropolita, wikariusze generalni, moderator i kanclerz oraz kierownicy Wydziałów oraz inne osoby wskazane przez Arcybiskupa Metropolitę.
3. Sesje kurialne stanowią organ doradczy Arcybiskupa Metropolity. Przedmiotem obrad są sprawy ogólnodiecezjalne przedkładane przez Arcybiskupa Metropolitę oraz ważniejsze zagadnienia poszczególnych wydziałów, referowane przez ich przewodniczących. Porządek obrad ustala Arcybiskup.
4. Wszystkie sprawy omawiane na sesji, a szczególnie personalne, objęte są naturalnym i służbowym sekretem.

§ 2. Obieg dokumentów

1. Kanclerz przyjmuje korespondencję zaadresowaną do Kurii i przekazuje notariuszowi do odnotowania w dzienniku korespondencyjnym, a następnie rozdziela ją na poszczególne wydziały, celem zapoznania się z ich treścią oraz przygotowania odpowiedzi.
2. Dla usprawnienia przebiegu informacji dopuszcza się przyjmowanie korespondencji z parafii, przesyłanej drogą elektroniczną. Po odebraniu takiej wiadomości stosowny wydział Kurii przygotowuje odpowiedź, która jest wysyłana do adresata zasadniczo po wpłynięciu do Kurii tegoż pisma drogą zwykłą.
3. Korespondencja pochodząca z sądów lub od organów administracji publicznej powinna być niezwłocznie przekazana

Arcybiskupowi Metropolicie lub pierwszemu wikariuszowi generalnemu.

4. Projekty pism wychodzących przygotowane w wydziałach przekazuje się kanclerzowi Kurii do aprobaty, po czym zaopatrzone w datę i numer przekazane zostają do przepisania na czysto.
5. Kanclerz porównuje czystopisy z projektami pism i wręcza je wikariuszowi generalnemu do przejrzenia i podpisania.
6. Biuro wysyłkowe kancelarii zamyka pisma w kopertach i zaopatruje w znaczki pocztowe. Dowody nadania listów poleconych nalepia się na kopię pism.
7. Kopię pisma przekazanego do wysyłki składa się w Notariacie Kurii.
8. Każde pismo urzędowe wychodzące z Kurii winno przejść przez kancelarię kurialną.

§ 3. Finanse

1. Wynagrodzenie i ubezpieczenie pracowników, remonty budynków oraz koszty bieżącej eksploatacji pokrywane są z budżetu Archidiecezji.
2. Pracownicy Kurii otrzymują wynagrodzenie według zasad zaproponowanych przez ekonoma i zatwierdzonych przez Arcybiskupa Metropolitę.

§ 4. Archiwum Kurii

1. Dokumenty Kurii przechowywane są w Archiwum Kurii w warunkach umożliwiających zachowanie ich poufnego charakteru.
2. Wstęp do Archiwum Kurii posiadają: Arcybiskup Metropolita, moderator Kurii, wikariusze generalni, kanclerz, notariusz i osoby pracujące w Archiwum.
3. Wynoszenie akt oraz jakichkolwiek dokumentów z Archiwum Kurii, jak również sporządzanie z nich odpisów lub kopii wymaga zgody Arcybiskupa Metropolity lub moderatora Kurii.

§ 5. Skargi i wnioski

1. Kanclerz Kurii przyjmuje w sprawach skarg i wniosków codziennie w godzinach urzędowania.

PRZEPISY KOŃCOWE

Statut wchodzi w życie z dniem 9 grudnia 2013 r. Wszelkie wątpliwości związane z wykładnią i stosowaniem statutu rozstrzyga Arcybiskup Metropolita Wrocławski.

Wrocław, dnia 9.12.2013 r.

+ Józef Kupny
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

KURIA METROPOLITALNA

1.
ZARZĄDZENIE
w sprawie poczty elektronicznej w Archidiecezji Wrocławskiej

Wrocław, 11 września 2013 r.

W związku z potrzebą usprawnienia przepływu informacji pomiędzy Kurią Metropolitalną oraz księżmi pracującymi w instytucjach Archidiecezji Wrocławskiej, Ksiądz Arcybiskup Metropolita Wrocławski ustala niniejszym, iż podstawową formą przekazywania przez Kurię informacji począwszy od 1.01.2014 r. będzie poczta elektroniczna.

Celem wprowadzenia w życie powyższej dyspozycji w najbliższym czasie zostaną podjęte następujące czynności:

1. Ksiądz Arcybiskup ustanowi w Kurii koordynatora ds. internetu. Będzie on odpowiedzialnym ze strony Kurii za utrzymywanie łączności z parafiami i poszczególnymi księżmi. Do jego zadań będzie należało przesyłanie drogą elektroniczną dokumentów do właściwych adresatów (np. dziekanów, wicedziekanów, proboszczów, księży pełniących różne funkcje w Archidiecezji lub w dekanatach). Nazwisko koordynatora ds. internetu zostanie w najbliższym czasie podane do wiadomości na stronie internetowej Kurii.

2. Każdy ksiądz zatrudniony w instytucjach Archidiecezji (parafie, Kuria, Seminarium i inne) otrzyma własny adres konta mailowego w domenie archidiecezja.wroc.pl, odpowiednio według wzoru: ks.imię.nazwisko@archidiecezja.wroc.pl. Adres konta mailowego mogą otrzymać również księża nie zatrudnieni w instytucjach Archidiecezji (księża emeryci). W takim przypadku wystarczy przekazać swą prośbę ustnie Księdzu pełniącemu funkcję Koordynatora.

3. Każda parafia posiada już adres poczty elektronicznej, który widnieje w opisie parafii w Schematyzmie Archidiecezji 2010.

4. Hasła do konta zostaną przygotowane przez informatyków Kurii. Aby uruchomić konto należy począwszy od 1.10.2013 r. zgłaszać się indywidualnie do p. 32 (Dział Informatyki Kurii). Każdy ksiądz jest zobowiązany, by do dnia 1.12.2013 r. uruchomić swoje konto.

5. Do regularnego sprawdzania konta poczty elektronicznej będą zobowiązani księża dziekani i proboszczowie oraz księża pełniący różne funkcje.

6. Nowy system przesyłu informacji z Kurii Metropolitalnej zacznie funkcjonować od 1.12.2013 r. Przez miesiąc informacje będą przesyłane dwutorowo: elektronicznie oraz w formie drukowanej. Począwszy od 1.01.2014 r. Kuria - poza sytuacjami wyjątkowymi – będzie przesyłała informacje i dokumenty wyłącznie drogą elektroniczną.

Ks. dr Stanisław Jóźwiak
Kanclerz Kurii

2.
KOMUNIKAT
do Przewielebnych Księży Proboszczów Archidiecezji Wrocławskiej w sprawie pomocy ofiarom wojny w Syrii

Wrocław, 30 września 2013 r.

W odpowiedzi na zatroskanie Ojca Świętego Franciszka oraz w duchu miłości chrześcijańskiej, Kościół w Polsce pragnie okazać konkretny znak solidarności z ofiarami wojny w SYRII poprzez modlitwę i pomoc materialną.

W związku z tym Kuria Metropolitalna Wrocławska poleca niniejszym Przewielebnym Księżom Proboszczom niedzielę 6 października br. poświęcić szczególnej modlitwie w intencji poszkodowanych w Syrii oraz przeznaczyć na ten cel ofiary od wiernych złożone do puszek. Zebrane fundusze należy przekazać, quam primum, do kasy Kurii Metropolitalnej, która prześle je w imieniu całej Archidiecezji na konto Caritas Polska.

Wikariusz Generalny

3.

KOMUNIKAT

do Przewielebnych Księży Proboszczów Archidiecezji Wrocławskiej dotyczący V Dnia Solidarności z Kościołem prześladowanym

Wrocław, 28 października 2013 r.

Kuria Metropolitalna Wrocławska informuje, że V DZIEŃ SOLIDARNOŚCI Z KOŚCIOŁEM PRZEŚLADOWANYM w bieżącym roku będzie obchodzony w niedzielę 10 listopada. Tematem tegorocznego Dnia Solidarności jest NIGERIA, kraj w którym w ostatnich latach kilkanaście tysięcy chrześcijan przelało krew za Chrystusa, a wiele świątyń zostało zburzonych.

Dzień Solidarności z Kościołem Prześladowanym każdego roku jest zachętą do modlitwy za cierpiących i prześladowanych chrześcijan, których liczba na całym świecie przekroczyła już 100 mln. Dzień ten jest także prośbą o dar materialny dla wspólnot chrześcijańskich, które w wyniku prześladowań nie tylko cierpią biedę, ale także potrzebują odbudowy szkół, szpitali i świątyń.

Papieskie Stowarzyszenie Pomoc Kościołowi w Potrzebie zwraca się z prośbą do Parafii naszej Archidiecezji o wsparcie tej akcji duchowo oraz materialnie przez zbiórkę do puszek. Materiały zostają przesłane przez Wydział Duszpasterski naszej Kurii. Ofiarę złożoną przez wiernych do puszek należy przesłać przekazem dołączonym do materiałów liturgicznych.

Od 11 listopada do 31 grudnia br. prowadzona jest akcja SMS-owa, której dochód przeznaczony będzie na realizację projektów w Nigerii. SMS o treści RATUJE pod nr 72405.

Prosimy o modlitwę w intencji Kościoła prześladowanego.

Z Chrystusowym pozdrowieniem

Wikariusz Generalny

4.

KOMUNIKAT

do Przewielebnych Księży Proboszczów Miasta Wrocławia „Patriotyzm we Wrocławiu”

Wrocław, 29 października 2013 r.

Wydział Duszpasterski Kurii Metropolitalnej we Wrocławiu uprzejmie informuje, iż w dniach od 8 do 11 listopada br. realizowany będzie we Wrocławiu przez Katolickie Radio RODZINA i Polskie Stowarzyszenie Estradowe POLEST projekt „PATRIOTYZM WE WROCŁAWIU”.

Serdecznie zapraszamy do udziału w konferencji na temat patriotyzmu w sobotę 9 listopada br. w auli Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu, w której wystąpi m.in. kard. Henryk Gulbinowicz, prof. Jadwiga Staniszkis, prof. Ryszard Legutko, Conrado Moreno, red. Jacek Karnowski. O godz. 19.00 w kościele Świętego Krzyża odbędzie się recital Jana Pietrzaka pt. „Żeby Polska była Polską”.

W niedzielę 10 listopada br. w kościele pw. NMP na Piasku o godz. 19.00 odbędzie się koncert „Imiona Niepodległości”, w którym usłyszymy poezję i pieśni patriotyczno-religijne. W Święto Niepodległości 11 listopada br. o godz. 10.00 Mszę Świętą w intencji Ojczyzny w bazylice garnizonowej pw. Św. Elżbiety odprawi Metropolita Wrocławski Arcybiskup Józef Kupny. Natomiast o godz. 19.15 w katedrze wrocławskiej odbędzie się koncert patriotyczny „Z pieśnią ku wolności”, w którym usłyszymy polskie pieśni patriotyczne, wojskowe i powstańcze.

Szczegółowy program dostępny jest na plakatach, ulotkach oraz na stronie www.radiorodzina.pl Wstęp na wszystkie wydarzenie jest wolny.

Prosimy Księdza Proboszcza o zaproszenie parafian do udziału w tych patriotycznych spotkaniach.

Z Chrystusowym pozdrowieniem

Ks. dr Marian Biskup
Dyrektor Wydziału Duszpasterskiego

5.
KOMUNIKAT
do Księży Elektorów do Rady Kapłańskiej w Archidiecezji Wrocławskiej

Wrocław, 13 listopada 2013 r.

Kuria Metropolitalna Wrocławska niniejszym informuje zgodnie z pkt. 12 Regulaminu Wyborów członków Rady Kapłańskiej Archidiecezji Wrocławskiej, iż zebranie wyborcze odbędzie się w czwartek 21 listopada br. o godz. 15.00 w Auli Metropolitalnego Wyższego Seminarium Duchownego we WROCŁAWIU przy pl. Katedralnym 14.

W zebraniu biorą udział księża elektorzy wybrani jako reprezentanci duchowieństwa w poszczególnych dekanatach oraz w okręgu specjalnym. Obecność księży elektorów jest obowiązkowa.

Ks. dr Stanisław Jóźwiak
Kanclerz Kurii

6.
APEL

o pomoc ofiarom na Filipinach do Przewielebnych Księży Proboszczów Archidiecezji Wrocławskiej

W odpowiedzi na zatroskanie Ojca Świętego Franciszka oraz w duchu miłości chrześcijańskiej, Kościół w Polsce pragnie okazać konkretny znak solidarności z ofiarami tajfunu na FILIPINACH poprzez modlitwę i pomoc materialną.

W związku z tym Kuria Metropolitalna Wrocławska poleca niniejszym Przewielebnym Księżom Proboszczom niedzielę 17 listopada br. poświęcić szczególnej modlitwie w intencji poszkodowanych na Filipinach oraz przeznaczyć na ten cel ofiary od wiernych złożone do puszek. Zebrane fundusze należy przekazać, *quamprimum,* do kasy Kurii Metropolitalnej, która prześle je w imieniu całej Archidiecezji na konto Caritas Polska.

Wikariusz Generalny

7.
NOMINACJE I ZMIANY PERSONALNE

Ks. Inf. dr **Leon Czaja**, Wikariusz Generalny Archidiecezji Wrocławskiej, otrzymał w dniu 17 czerwca 2013 r. przedłużenie w/w funkcji na okres do 30 czerwca 2014 r.

Ks. **Józef Kapias** CM, został odwołany z dniem 24 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Józefa Rzemieślnika we Wrocławiu.

Ks. **Stanisław Basiuk** CM, został ustanowiony z dniem 24 czerwca 2013 r. Proboszczem parafii p.w. Św. Józefa Rzemieślnika we Wrocławiu.

Ks. **Eugeniusz Walentowicz** CM, został odwołany z dniem 24 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Świętej Trójcy w Żmigrodzie.

Ks. **Romuald Paszczuk** CM, został ustanowiony z dniem 24 czerwca 2013 r. Proboszczem parafii p.w. Świętej Trójcy w Żmigrodzie.

Ks. Kan. dr **Krzysztof Borecki**, Wicerektor MWSD we Wrocławiu, został ustanowiony z dniem 25 czerwca 2013 r. Sekretarzem Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego Józefa Kupnego.

Ks. Prał. dr hab. **Mariusz Rosik**, został odwołany z dniem 25 czerwca 2013 r. z funkcji Sekretarza Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego Mariana Gołębiewskiego.

Ks. Kan. **Tomasz Burghardt**, przeszedł z dniem 25 czerwca 2013 r. z Polskiej Misji Katolickiej w Münster do Misji Polskojęzycznej w Osnabrück.

Ks. dr **Wojciech Gryglewicz**, został odwołany z dniem 26 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Agnieszki we Wrocławiu-Maślicach i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Zesłania Ducha Świętego w Żuchlowie.

Ks. lic. **Jacek Olszewski**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Marii Magdaleny w Osieku i skierowany na urlop zdrowotny.

Ks. dr hab. **Norbert Jerzak**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Ducha Świętego we Wrocławiu i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Św. Marii Magdaleny w Osieku.

Ks. kan. **Wojciech Tyrcha**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Zesłania Ducha Świętego w Żuchlowie i skierowany do pracy duszpasterskiej w Diecezji Gurk-Klagefurt w Austrii na okres 3 lat.

Ks. mgr **Artur Szela**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Prefekta i Wicedyrektora Administracyjnego MWSD dla alumnów w Henrykowie i ustanowiony Dyrektorem Administracyjnym MWSD we Wrocławiu.

Ks. mgr **Tomasz Bäcker**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Lewinie Brzeskim.

Ks. mgr **Bartosz Dulęba**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzelinie.

Ks. mgr **Marek Gorbenko**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Trzebnicy.

Ks. mgr **Aleksander Ilnicki**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzelinie.

Ks. mgr **Dawid Jakubów**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Andrzeja Boboli we Wrocławiu.

Ks. mgr **Kamil Kasztelan**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Mikołaja w Wiązowie.

Ks. mgr **Bartłomiej Kłos**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Jakuba Apostoła w Sobótce.

Ks. mgr **Marek Leśniak**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. NMP Matki Pocieszenia w Oławie.

Ks. mgr **Marcin Milian**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. NMP Matki Miłosierdzia w Oleśnicy.

Ks. mgr **Kamil Motyka**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Andrzeja Boboli w Miliczu.

Ks. mgr **Przemysław Pastucha**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Mikołaja w Wiązowie.

Ks. mgr **Łukasz Pawicki**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Brata Alberta w Mirkowie.

Ks. mgr **Łukasz Prączko**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Faustyny w Górze.

Ks. mgr **Bartłomiej Suwada**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Oławie.

Ks. mgr **Krzysztof Wojtaś**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Namysłowie.

Ks. mgr **Maciej Zacharczuk**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Mikołaja w Brzegu.

Ks. mgr **Piotr Żuber**, neoprezbiter, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Faustyny w Górze.

Ks. Prał. **Eugeniusz Kuźmik**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Karola Boromeusza w Wołowie i przeszedł w stan spoczynku.

Ks. mgr **Krzysztof Kanton**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Prefekta alumnów MWSD; zastępcy Dyrektora Muzeum Archidiecezjalnego; Redaktora Wrocławskich Wiadomości Kościelnych, i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Św. Karola Boromeusza w Wołowie.

Ks. Prał. **Norbert Jonek**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Marcina Biskupa w Marcinkowicach i przeszedł w stan spoczynku.

Ks. kan. lic. **Tomasz Zając**, Dyrektor Administracyjny MWSD we Wrocławiu, został ustanowiony z dniem 29 czerwca 2013 r. Proboszczem parafii p.w. Św. Marcina Biskupa w Marcinkowicach.

Ks. kan. **Józef Wojdak**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Ligocie Książęcej i przeszedł w stan spoczynku.

Ks. kan. **Edward Łupkowski**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Moczydlnicy Klasztornej i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Ligocie Książęcej.

Ks. lic. **Jan Sienkiewicz**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Jadwigi we Wrocławiu-Leśnicy i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Moczydlnicy Klasztornej.

Ks. kan. **Marek Górdziałek**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Mikołaja w Wilkowie i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Nawiedzenia NMP w Domaniowie.

Ks. lic. **Dariusz Amrogowicz**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Nawiedzenia NMP w Domaniowie i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Św. Mikołaja w Wilkowie.

Ks. mgr **Józef Jarmuła**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Mikołaja w Wiązowie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Stanisława, Doroty i Wacława we Wrocławiu.

Ks. mgr **Piotr Oleksy**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzelinie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Miłosierdzia Bożego we Wrocławiu-Gądowie.

Ks. mgr **Karol Żygadło**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Faustyny w Górze i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Anny we Wrocławiu-Pracze Odrzańskie.

Ks. mgr **Szymon Helwin**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Anny we Wrocławiu-Pracze Odrzańskie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Bonifacego we Wrocławiu.

Ks. mgr **Kacper Radzki**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Miłosierdzia Bożego we Wrocławiu-Gądowie i ustanowiony rezydentem Katolickiego LO im. bł. E. Bojanowskiego w Henrykowie.

Ks. mgr **Mariusz Szypa**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Oławie i skierowany na studia specjalistyczne z zakresu sakramentologii na KUL.

Ks. mgr **Paweł Kucia**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Andrzeja Boboli w Miliczu i skierowany na studia specjalistyczne z zakresu edukacji medialnej na KUL.

Ks. mgr **Adam Kwaśniewski**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Trzebnicy i skierowany na specjalistyczne studia teologiczne do Rzymu.

Ks. mgr **Artur Stochła**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Andrzeja Boboli we Wrocławiu-Kuźnikach i ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. Prefektem alumnów MWSD we Wrocławiu.

Ks. lic. **Zbigniew Kowal**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Brata Alberta w Mirkowie i ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. Prefektem i Wicedyrektorem Administracyjnym dla alumnów w Henrykowie.

Ks. mgr **Mariusz Leonik**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Bonifacego we Wrocławiu i ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. wychowawcą młodzieży zamieszkującej w internacie Katolickiego LO w Henrykowie.

Ks. mgr **Adam Błaszczyk**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Namysłowie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Jakuba Apostoła w Prusicach.

Ks. mgr **Tomasz Zagała**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Jerzego w Ziębicach i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Namysłowie.

Ks. mgr **Mieczysław Sałowski**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. NMP Matki Miłosierdzia w Oleśnicy i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Ducha Świętego we Wrocławiu.

Ks. mgr **Marcin Werczyński**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Lewinie Brzeskim i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. NMP Królowej Polski we Wrocławiu-Klecinie.

Ks. mgr **Robert Szczuraszek**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Stanisława, Doroty i Wacława we Wrocławiu.

Ks. mgr **Artur Lech**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Jakuba Apostoła w Sobótce i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Agnieszki we Wrocławiu-Maślicach.

Ks. lic. **Jacek Hołowacz**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Jerzego w Ziębicach i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa we Wrocławiu-Pawłowicach.

Ks. mgr **Tomasz Mazur**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Wniebowzięcia NMP we Wrocławiu-Ołtaszyn i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Niepokalanego Serca NMP w Siechnicach.

Ks. mgr **Bartłomiej Błoński**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Niepokalanego Serca NMP w Siechnicach i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Wniebowzięcia NMP we Wrocławiu-Ołtaszyn.

Ks. lic. **Rafał Kasprzak**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Chrystusa Króla w Brzegu Dolnym i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Niepokalanego Serca NMP w Siechnicach.

Ks. mgr **Artur Moraczyński**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Faustyny we Wrocławiu-Biskupinie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Żórawinie.

Ks. mgr **Krzysztof Odzimek**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Ducha Świętego we Wrocławiu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Karola Boromeusza w Wołowie.

Ks. mgr **Grzegorz Gac,** został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Elżbiety we Wrocławiu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Jerzego w Ziębicach.

Ks. mgr **Jakub Bartczak**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Wawrzyńca we Wrocławiu-Żernikach i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Elżbiety we Wrocławiu.

Ks. mgr **Jakub Mazur**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Namysłowie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Andrzeja Boboli we Wrocławiu-Kuźniki.

Ks. mgr **Mariusz Woskowicz**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzelinie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Chrystusa Króla w Brzegu Dolnym.

Ks. mgr **Mariusz Sobkowiak**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Mikołaja w Brzegu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Faustyny we Wrocławiu-Biskupin.

Ks. mgr **Radosław Bariasz**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Andrzeja Boboli we Wrocławiu i skierowany na urlop zdrowotny na okres 6 miesięcy.

Ks. mgr **Paweł Kotkowski**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Walentego Męczennika w Lubiążu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Jerzego w Ziębicach.

Ks. mgr **Przemysław Vogt**, został z dniem 29 czerwca 2013 r. ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Andrzeja Apostoła we Wrocławiu-Stabłowicach.

Ks. mgr **Paweł Brożyna**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. NMP Pocieszenia w Oławie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Jadwigi we Wrocławiu-Leśnicy.

Ks. mgr **Grzegorz Michalski**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Józefa Oblubieńca NMP w Żórawinie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Franciszka z Asyżu we Wrocławiu.

Ks. mgr **Piotr Sierzchuła**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Jadwigi we Wrocławiu-Kozanów i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. NMP Nieustającej Pomocy we Wrocławiu-Muchobór Mały.

Ks. mgr **Eryk Dobrzański**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. NMP Nieustającej Pomocy we Wrocławiu-Muchobór Mały i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Ducha Świętego we Wrocławiu.

Ks. mgr **Marek Michałowski,** został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Karola Boromeusza w Wołowie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Jadwigi we Wrocławiu-Kozanów.

Ks. lic. **Adrian Kosendiak**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Wniebowzięcia NMP we Wrocławiu-Ołtaszynie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Miliczu.

Ks. mgr **Paweł Misiołek**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Miliczu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Wniebowzięcia NMP we Wrocławiu-Ołtaszynie.

Ks. mgr **Rafał Kubiak**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Mikołaja w Wiązowie i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Chrystusa Króla w Brzegu Dolnym.

Ks. mgr **Daniel Herbowski**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Chrystusa Króla w Brzegu Dolnym i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Miliczu.

Ks. mgr **Łukasz Saczyński**, został odwołany z dniem 29 czerwca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Miliczu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Wawrzyńca we Wrocławiu-Żernikach.

O. mgr **Mieczysław Rećko** SSCC, został odwołany z dniem 30 czerwca 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych we Wrocławiu-Księże Małe oraz z funkcji egzorcysty archidiecezjalnego.

Ks. mgr **Krzysztof Szczeciński**, Proboszcz parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Świerczowie, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. Dziekanem Dekanatu Namysłów – Zachód na okres 5 lat.

Ks. kan. **Józef Wojdak**, został odwołany z dniem 1 lipca 2013 r. z funkcji Dziekana Dekanatu Namysłów – Zachód.

Ks. **Uladzimir Shydlouski** SDS, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. Katechetą parafii p.w. Św. Judy Tadeusza i Św. Antoniego Padewskiego w Obornikach Śląskich.

Ks. **Ireneusz Pelka** SDS, został odwołany z dniem 1 lipca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Obornikach Śląskich.

Ks. **Przemysław Marszałek** SDS, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Obornikach Śląskich.

Ks. **Andrzej Wacławek** SDS, został odwołany z dniem 1 lipca 2013 r. z funkcji Katechety parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Bagnie.

Ks. **Jacek Kwieciński** SDS, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. Katechetą parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Bagnie.

Ks. **Paweł Wróbel** SDS, został odwołany z dniem 1 lipca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Bartłomieja Ap. i Św. Jadwigi w Trzebnicy.

Ks. **Wojciech Czarnota** SDS, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Bartłomieja Ap. i Św. Jadwigi w Trzebnicy.

O. mgr **Wojciech Bartnicki** SSCC, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych we Wrocławiu-Księże Małe.

O. lic. **Andrzej Łukawski** SSCC, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. Proboszczem parafii p.w. NMP Wspomożycielki Wiernych we Wrocławiu-Księże Małe.

Ks. **Tomasz Partyka** CM, został odwołany z dniem 1 lipca 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Trójcy Świętej w Żmigrodzie.

Ks. **Sławomir Czuj** CM, został ustanowiony z dniem 1 lipca 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Trójcy Świętej w Żmigrodzie.

Ks. **Krzysztof Smardzewski** SDB, został odwołany z dniem 1 sierpnia 2013 r. z funkcji Katechety parafii p.w. Św. Michała Archanioła we Wrocławiu.

Ks. lic. **Paweł Druszcz** SDB, został ustanowiony z dniem 1 sierpnia 2013 r. Katechetą parafii p.w. Św. Michała Archanioła we Wrocławiu.

Ks. **Tadeusz Pater** SDB, został odwołany z dniem 1 sierpnia 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Michała Archanioła we Wrocławiu.

Ks. mgr **Sylwester Pacierpnik** SDB, został odwołany z dniem 1 sierpnia 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Chrystusa Króla we Wrocławiu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Michała Archanioła we Wrocławiu.

Ks. lic. **Andrzej Godyń** SDB, został ustanowiony z dniem 1 sierpnia 2013 r. Proboszczem parafii p.w. Chrystusa Króla we Wrocławiu.

Ks. mgr **Marcin Lofek**, został ekskardynowany z dniem 1 sierpnia 2013 r. do Diecezji Modena-Nonantola we Włoszech.

Ks. Kan. dr **Jerzy Żytowiecki**, Proboszcz parafii p.w. Św. Mikołaja w Brzeziej Łące, otrzymał w dniu 2 sierpnia 2013 r. przedłużenie funkcji Duszpasterza Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej, Oddział Dolnośląski do 1 września 2014 r.

Ks. dr **Rafał Kowalski**, Dyrektor Wrocławskiego Oddziału Tygodnika „Gość Niedzielny”, został mianowany w dniu 10 sierpnia 2013 r. Korespondentem Katolickiej Agencji Informacyjnej, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

O. **Jeremiasz Brzeziński** OFM, został odwołany z dniem 19 sierpnia 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Stanisława, Biskupa i Męczennika w Krynicznie.

O. **Jakub Włodarczyk** OFM, został ustanowiony z dniem 19 sierpnia 2013 r. Proboszczem parafii p.w. Św. Stanisława, Biskupa i Męczennika w Krynicznie.

Ks. **Jacek Siepsiak** SJ, został odwołany z dniem 26 sierpnia 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Klemensa Dworzaka we Wrocławiu.

Ks. **Jacek Maciaszek** SJ, został ustanowiony z dniem 26 sierpnia 2013 r. Proboszczem parafii p.w. Św. Klemensa Dworzaka we Wrocławiu.

Ks. mgr **Krzysztof Salik**, został odwołany z dniem 27 sierpnia 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Wińsku i skierowany z dniem 1 września 2013 r. do pracy duszpasterskiej w Polskiej Misji Katolickiej w Münster.

Ks. lic. **Robert Szwabowicz**, został ustanowiony z dniem 27 sierpnia 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Wińsku.

Ks. lic. **Tomasz Gospodaryk**, został odwołany z dniem 31 sierpnia 2013 r. z funkcji Kapelana Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego przy ul. Borowskiej we Wrocławiu.

Ks. mgr **Piotr Frankowski**, został odwołany z dniem 1 września 2013 r. z funkcji Rezydenta parafii p.w. Św. Jana Apostoła we Wrocławiu-Zakrzowie i skierowany na urlop zdrowotny.

Ks. kan. dr **Krzysztof Borecki**, został odwołany z dniem 1 września 2013 r. z funkcji Sekretarza Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego.

Ks. lic. **Patryk Gołubców**, został ustanowiony z dniem 1 września 2013 r. Sekretarzem Księdza Arcybiskupa Józefa Kupnego, Metropolity Wrocławskiego.

Ks. mgr **Grzegorz Michalski**, wikariusz parafialny parafii p.w. Św. Franciszka z Asyżu we Wrocławiu, został ustanowiony z dniem 1 września 2013 r. Kapelanem Uniwersyteckiego Szpitala Klinicznego przy ul. Borowskiej we Wrocławiu.

Ks. dr **Rafał Hołubowicz**, Rezydent parafii p.w. Świętej Trójcy we Wrocławiu, został ustanowiony z dniem 1 września 2013 r. Egzorcystą Archidiecezjalnym.

Ks. **Jerzy Morański** SDS, został ustanowiony z dniem 1 września 2013 r. Katechetą parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Bagnie.

Ks. **Jacek Kwieciński** SDS, został odwołany z dniem 1 września 2013 r. z funkcji Katechety parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Bagnie.

O. **Kazimierz Kmak** Ocist., został odwołany z dniem 8 września 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Henrykowie.

O. **Gabriel Mączewski** Ocist., został ustanowiony z dniem 9 września 2013 r. wikariuszem parafialnym parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Henrykowie.

Ks. dr **Bartosz Barczyszyn**, został odwołany z dniem 10 września 2013 r. z funkcji Dyrektora Administracyjnego Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. Najświętszego Imienia Jezus we Wrocławiu.

Ks. lic. **Rafał Kupczak**, został odwołany z dniem 10 września 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Najświętszego Imienia Jezus we Wrocławiu i ustanowiony Dyrektorem Administracyjnym Papieskiego Wydziału Teologicznego we Wrocławiu.

Ks. dr **Ireneusz Bakalarczyk**, Notariusz Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej, został mianowany w dniu 13 września 2013 r. Koordynatorem ds. Internetu w ramach pełnionego urzędu notariusza.

Ks. dr **Andrzej Małachowski**, został odwołany z dniem 14 września 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Najświętszego Imienia Jezus we Wrocławiu i skierowany do pracy duszpasterskiej w Niemczech.

Ks. lic. **Arkadiusz Krziżok**, został odwołany z dniem 14 września 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Najświętszego Imienia Jezus we Wrocławiu i ustanowiony Proboszczem tejże parafii.

Ks. mgr **Bartosz Dulęba**, wikariusz parafialny parafii p.w. Podwyższenia Krzyża Świętego w Strzelinie, został ustanowiony z dniem 20 września 2013 r. Kapelanem Szpitala Powiatowego im. W. Oczki w Strzelinie.

Ks. mgr **Grzegorz Laszczyński**, Proboszcz parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Michalicach, został ustanowiony z dniem 26 września 2013 r. Wicedziekanem Dekanatu Namysłów – Zachód.

Ks. kan. mgr **Wojciech Łata**, Proboszcz parafii p.w. Św. Wniebowzięcia NMP w Biestrzykowicach, został ustanowiony z dniem 26 września 2013 r. Ojcem duchownym Dekanatu Namysłów – Zachód.

Ks. prał. dr **Adam Dereń**, został z dniem 2 października 2013 r. mianowany Delegatem Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego ds. budowy Biblioteki Archidiecezjalnej.

Ks. kan. mgr **Marek Kruszewski,** został odwołany z dniem 12 października 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Narodzenia NMP w Szymonkowie i skierowany na urlop zdrowotny.

Ks. mgr **Tomasz Płukarski**, został odwołany z dniem 12 października 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Maksymiliana M. Kolbego we Wrocławiu-Gądowie i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Narodzenia NMP w Szymonkowie.

Ks. lic. **Edward Pasionek**, został odwołany z dniem 12 października 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Jakuba Apostoła w Brożcu i skierowany na urlop zdrowotny.

Ks. lic. **Janusz Betkowski**, został odwołany z dniem 12 października 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. NMP Nieustającej Pomocy we Wrocławiu-Muchobór Mały i ustanowiony Proboszczem parafii p.w. Św. Jakuba Apostoła w Brożcu.

Ks. lic. **Jacek Olszewski**, został odwołany z dniem 12 października 2013 r. z urlopu zdrowotnego i ustanowiony Rezydentem parafii p.w. Św. Maksymiliana M. Kolbego we Wrocławiu-Gądowie.

Ks. mgr **Mariusz Ślipko**, został odwołany z dniem 12 października 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Trzebnicy i ustanowiony wikariuszem parafialnym parafii p.w. NMP Nieustającej Pomocy we Wrocławiu-Muchobór Mały.

Ks. dr **Stanisław Jóźwiak**, Kanclerz Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej, został ustanowiony z dniem 19 października 2013 r. Moderatorem Kurii.

O. dr hab. **Jacek Kiciński** CMF, otrzymał w dniu 21 października 2013 r. przedłużenie funkcji Wikariusza Biskupiego ds. Instytutów Życia Konsekrowanego i Stowarzyszeń Życia Apostolskiego w Archidiecezji Wrocławskiej na okres 5 lat.

Ks. kan. **Józef Wojdak**, został ustanowiony z dniem 21 października 2013 r. Kapelanem Światowego Związku Żołnierzy AK Obwodu Wrocław-Śródmieście.

Ks. dr **Jarosław Piotrów**, został zwolniony z dniem 21 października 2013 r. z obowiązków względem Diecezji.

Ks. lic. **Zbigniew Kutnik** Schr., został odwołany z dniem 4 listopada 2013 r. z funkcji Proboszcza parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Ziębicach oraz z funkcji Dziekana Dekanatu Ziębice.

Ks. mgr **Robert Domina** Schr., został ustanowiony z dniem 4 listopada 2013 r. Administratorem parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Ziębicach.

Ks. kan. lic. **Ryszard Słowiak**, Proboszcz parafii p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP w Ciepłowodach, został ustanowiony z dniem 4 listopada 2013 r. Dziekanem Dekanatu Ziębice na okres 5 lat.

Ks. dr **Krzysztof Dorna** SDS, Katecheta parafii p.w. Nawiedzenia NMP w Koczurkach, został ustanowiony z dniem 9 listopada 2013 r. Kapelanem Środowisk Jeździeckich na terenie Archidiecezji Wrocławskiej.

Ks. dr **Rafał Hołubowicz**, Rezydent parafii p.w. Świętej Trójcy we Wrocławiu, został ustanowiony z dniem 12 listopada 2013 r. Wicekanclerzem Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej.

Ks. mgr **Adrian Stefaniuk**, został odwołany z dniem 30 listopada 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Świętej Trójcy we Wrocławiu i skierowany z dniem 1 grudnia 2013 r. do pracy duszpasterskiej w Polskiej Misji Katolickiej w Dortmundzie.

O. **Robert Kycia** CMF, Rezydent parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Krzydlinie Małej, został ustanowiony z dniem 1 grudnia 2013 r. Kapelanem Wojewódzkiego Szpitala dla nerwowo i psychicznie chorych w Lubiążu.

Ks. lic. **Patryk Gołubców**, Sekretarz Księdza Arcybiskupa Metropolity, otrzymał w dniu 2 grudnia 2013 r. zgodę na kontynuowanie studiów doktoranckich w Rzymie (w trybie niestacjonarnym).

Ks. mgr **Robert Domina** SChr., Administrator parafii p.w. Św. Apostołów Piotra i Pawła w Ziębicach, został ustanowiony z dniem 6 grudnia 2013 r. Wicedziekanem Dekanatu Ziębice.

O. **Andrzej Drewniak** OCist., Proboszcz parafii p.w. Wniebowzięcia NMP w Henrykowie, został ustanowiony z dniem 6 grudnia 2013 r. Ojcem duchownym Dekanatu Ziębice.

Ks. dr **Rafał Kowalski**, Dyrektor Wrocławskiego Oddziału Tygodnika „Gość Niedzielny”, został mianowany w dniu 9 grudnia 2013 r. Dyrektorem Wydziału Komunikacji Społecznej w ramach Kurii Metropolitalnej Wrocławskiej.

Ks. lic. **Adrian Kosendiak**, wikariusz parafialny parafii p.w. Św. Michała Archanioła w Miliczu, został z dniem 12 grudnia 2013 r. ustanowiony Koordynatorem Duszpasterstwa Rycerzy Kolumba w Archidiecezji Wrocławskiej.

Ks. mgr **Marek Michałowski**, został odwołany z dniem 23 grudnia 2013 r. z funkcji wikariusza parafialnego parafii p.w. Św. Jadwigi we Wrocławiu-Kozanowie i skierowany na urlop zdrowotny do dnia 31 grudnia 2014 r.

Ks. mgr **Paweł Kania**, został w dniu 23 grudnia 2013 r. ukarany karą suspensy *a divinis* i zobowiązany do zamieszkania w Archidiecezjalnym Ośrodku Czasowego Pobytu Kapłanów we Wrocławiu.

8.
ODZNACZENIA

Ks. Prał. dr **Alojzy Ślósarczyk**, Kanonik Gremialny Kapituły Metropolitalnej Wrocławskiej, stał się z dniem 13 grudnia 2013 r. Kanonikiem Seniorem Kapituły Metropolitalnej Wrocławskiej.

Ks. **Jan Kapcia**, otrzymał w dniu 6 listopada 2013 r. odznaczenie RM.

9.
ZMARLI KAPŁANI

Śp. Ks. **Antoni Rudawski**

Urodzony 28.04.1931 r., święcony 26.05.1961 r. we Wrocławiu, zmarł 10.06.2013 r. we Wrocławiu, złożony do grobu 14.06.2013 r. na cmentarzu parafii Ducha Świętego we Wrocławiu.

Śp. Ks. **Edward Duda**

Urodzony 21.10.1936 r., święcony 28.06.1964 r. we Wrocławiu, zmarł 20.07.2013 r. we Wrocławiu, złożony do grobu 24.07.2013 r. na cmentarzu parafii w Siechnicach.

Śp. Ks. **Eugeniusz Mitek**

Urodzony 17.05.1935 r., święcony 21.06.1959 r. we Wrocławiu, zmarł 12.09.2013 r. we Wrocławiu, złożony do grobu 17.09.2013 r. na cmentarzu parafii św. Wawrzyńca we Wrocławiu.

Śp. Ks. **Stanisław Cały**

Urodzony 5.03.1921 r., święcony 21.09.1945 r. we Lwowie, zmarł 13.11.2013 r. we Wrocławiu, złożony do grobu 16.11.2013 r. na cmentarzu parafii św. Wawrzyńca we Wrocławiu.

Śp. Ks. **Leon Duda**

Urodzony 2.02.1931 r., święcony 27.05.1956 r. we Wrocławiu, zmarł 2.12.2013 r. we Wrocławiu, złożony do grobu 6.12.2013 r. na cmentarzu parafii św. Marcina w Klikuszowej.

10.
ZESTAWIENIE

za rok 2013 z działalności Metropolitalnego Sądu Duchownego we Wrocławiu

Procesy zwyczajne o nieważność małżeństwa:

Pozostało z roku 2012 procesów zwyczajnych	–	225
– w tym, jako w Trybunale I Instancji	–	220
– jako w Trybunale II Instancji	–	25
Nowych podań wpłynęło	–	110
– oczekuje na uzupełnienie	–	6
Wydano dekretów oddalających powództwo	–	6
– jako w Trybunale Jednoosobowym I Instancji	–	5
– jako w Trybunale Kolegialnym	–	1
Przyjęto do przewodu nowych spraw	–	116
– w Trybunale I Instancji	–	92
– w Trybunale II Instancji	–	24
Razem prowadzono procesów zwyczajnych	–	341
– w tym jako w Trybunale I Instancji	–	312
–jako w Trybunale II Instancji	–	49
Zakończono wyrokiem procesów zwyczajnych	–	80
– w tym wyrokiem pozytywnym I Instancji	–	65
– wyrokiem negatywnym I Instancji	–	10
– wyrokiem pozytywnym II Instancji	–	3
– wyrokiem negatywnym II Instancji	–	2

Zakończono dekretem procesów zwyczajnych II Instancji	–	21
Zaniechanych procesów	–	20
W toku załatwiania jest procesów zwyczajnych	–	220
– w tym, jako w Trybunale I Instancji	–	217
– jako w Trybunale II Instancji	–	23

SPIS TREŚCI

METROPOLITA WROCŁAWSKI

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA